

FINNAN KÄYTTÄJÄKYSELY 2021

Julia Isotalo

Svetlana Kirichenko

Markku Laitinen

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	1
FINNAN KÄYTTÄJÄKYSELY 2021	3
FINNA.FI	16
YLEISET KIRJASTOT	27
KORKEAKOULUKIRJASTOT	37
MUSEOT	47
ERIKOISKIRJASTOT	58
ARKISTOT	67
LISTA KUVAAJISTA	78
LISTA TAULUKOISTA	80

TIIVISTELMÄ

Tämä raportti käsittelee Finnan vuoden 2021 käyttäjäkyselyn kvantitatiivisia tuloksia. Raportti käsittelee käyttäjäkyselyn vastauksia ensin kokonaisuutena, eli kaikkien vastausten osalta. Myöhemmissä luvuissa vastauksia käsitellään sektoreittain, eli yleisten kirjastojen, korkeakoulukirjastojen, museoiden, arkistojen ja erikoiskirjastojen näkymien sekä Finna.fin:n osalta erikseen.

Aineisto

Käyttäjäkysely toteutettiin alkuvuodesta 2021 kaikissa Finna-näkymissä. Vastaajia oli yhteensä 28 395, joista eniten vastaajia oli yleisten kirjastojen näkymistä (64 %) ja seuraavaksi eniten korkeakoulukirjastojen näkymistä (24 %).

Käyttö ja käyttölaiteet

Hakupalveluita käytetään säännöllisesti: 75 % vastaajista käyttää hakupalveluita vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näkymiä käytetään eniten tietokoneella (63 % kaikista vastaajista), mutta puhelinkäyttäjiiä on myös merkittävä osuus käyttäjistä (49 % vastaajista). Yleisten kirjastojen näkymissä puhelinkäyttöä on eniten, ja näissä näkymissä puhelin on jopa yleisempi käyttölaite kuin tietokone. Mobiilikäyttäjät olivat myös hieman tyytyväisempiä hakupalveluihin kuin tietokonekäyttäjät yleisten kirjastojen näkymissä. Muissa sektoreissa tietokone on selkeästi yleisin käyttölaite. Tablettia käytetään huomattavasti vähemmän, kaikkia näkymiä tarkasteltaessa luku on 11 %.

Käyttäjärühmät

Itselle viihdettä etsivät oli suurin käyttäjäryhmä kaikissa muissa sektoreissa paitsi korkeakoulukirjastojen näkymissä, joissa opiskelijat olivat odotetusti isoin käyttäjäkunta. Vastaavasti vapaa-aikaan ja harrastuksiin etsittiin eniten aineistoa/tietoa, paitsi korkeakoulukirjastojen näkymissä, joissa opiskeluun ja koulutehtäviin etsittiin eniten aineistoa.

Kiinnostavimmat aineistotyypit

Kirjat olivat kiinnostavin aineistotyyppi, paitsi museoiden näkymissä, joissa kuvat ja valokuvat nousivat selkeästi kiinnostavimmaksi aineistotyyppiksi, sekä arkistonäkymissä, joissa kirjat olivat yhtä kiinnostavia kuin kuvat ja valokuvat.

Raportissa on lisäksi eritelty sektoreiden sisällä kiinnostavia aineistotyyppejä käyttäjäryhmittäin. Näissä tuloksissa voidaan tehdä mielenkiintoisia havaintoja erityisesti pienempien käyttäjäryhmien kiinnostuksen kohteista, esimerkiksi sukututkijoiden ja tutkijoiden osalta. Käyttäjäryhmäkohtaisen erittelyn data-analyysin on laatinut Svetlana Kirichenko.

Tyytyväisyys hakupalveluihin

Tyytyväisyys Finnan näkymiin on edelleen nousussa. NPS (Net Promoter Score eli

Suositteluhaluusindeksi) oli 56. NPS on kasvanut vuodesta 2019, jolloin NPS oli 46. Hakupalveluiden yleisarvosana oli 8,2, joka on pysynyt samana kuin vuonna 2019. Mobiilikäyttäjien joukossa tyytyväisyys oli hieman korkeampi, NPS 58.

Raportti esittelee myös tyytyväisyyttä käyttäjäryhmittäin. Lisäksi vastaajien käyttäjäkokemukseen voi tutustua tarkemmin käyttäjäkokemusindeksin kautta. Käyttäjäryhmäkohtaisen tyytyväisyyden data-analyysin on laatinut Svetlana Kirichenko ja käyttäjäkokemusindeksin on laatinut Markku Laitinen.

FINNAN KÄYTTÄJÄKYSELY 2021

Tämä raportti käsittelee tuloksia Finnan käyttäjäkyselystä, joka toteutettiin alkuvuodesta 2021 kaikissa Finna-näkymissä. Raportti käsittelee käyttäjäkyselyn kvantitatiivisia vastauksia. Käyttäjäkyselyn avovastauksia käsitellään erillisissä raporteissa.

Eniten vastauksia yleisten kirjastojen näkymistä

Käyttäjäkyselyyn vastasi yhteensä 28 395 käyttäjää. Eniten vastauksia tuli yleisten kirjastojen näkymistä (64 %), korkeakoulukirjastojen näkymistä oli seuraavaksi eniten vastauksia (24 %). Finna.fi:stä vastauksia oli 7 % kaikista vastuksista. Taulukko 1 esittää kuinka paljon näkymiä kussakin kategoriassa oli sekä miten vastausten määrä jakautui eri näkymien välille.

Näkymät	Näkymien määrä	Vastaajien määrä	Prosenttiosuus
Finna.fi	1	2034	7 %
Yleiset kirjastot	24	18 252	64 %
Korkeakoulukirjastot	33	6787	24 %
- Ammattikorkeakoulukirjastot	20	3945	
- Yliopistokirjastot	11	2671	
- Yhteiskirjastot	2	171	
Museot	25	681	2 %
Erikoiskirjastot	4	206	1 %
Arkistot	4	185	1 %
Seudulliset näkymät	1	171	1 %

Taulukko 1: Käyttäjäkyselyn näkymät ja vastaajamäärät

Kokonaisvastaajamäärä pienentynyt

Käyttäjäkyselyn vastaajamäärät ovat vuoden 2021 käyttäjäkyselyssä laskeneet suhteessa vuoteen 2019, jolloin edellinen kaikkien Finna-näkymien laajuinen käyttäjäkysely toteutettiin. Vuonna 2021 vastaajia kyselyyn oli yhteensä 28 395, vuonna 2019 jopa 47 687. Lasku vastaajamäärissä voi johtua monesta eri tekijästä. Arpajaislainmuutoksen takia palkinnon arvoa oli laskettu merkittävästi (vuonna 2019 tabletti, nyt museokortti). Muutamia yliopistojen verkkokirjastoja on poistunut käytöstä, mutta toisaalta edellisen kyselyn jälkeen on avattu esimerkiksi useita yleisten kirjastojen näkymiä. Kyselyn ajankohta ja aukioloaika oli aika vastaava kuin edellisellä kerralla, toisaalta alkuvuodesta 2020 Suomessa vallitsi poikkeusolot

koronaepidemian takia, ja tämäkin on aiheuttanut eriasteisia rajoituksia yleisten kirjastojen ja korkeakoulukirjastojen palveluiden saatavuuteen.

Yleisten kirjastojen vastaajamäärät olivat kuitenkin nousseet prosentuaalisesti 47%:sta 64 %:iin, vaikka vastausmäärä oli jonkin verran laskussa.

Korkeakoulunäkymissä vastaajien määrä oli selvästi vähentynyt, niin määrällisesti kuin prosentuaalisesti koko kyselyn vastaajamäärästä. Vuonna 2021 vastaajista 24 % oli näistä näkymistä, vuonna 2019 45 %. Tähän on varmasti vaikuttanut muutaman yliopiston näkymän sulkeutuminen.

Näkymät, joissa niin vastausmäärät sekä prosenttiosuudet kasvoivat, olivat museot ja arkistonäkymät.

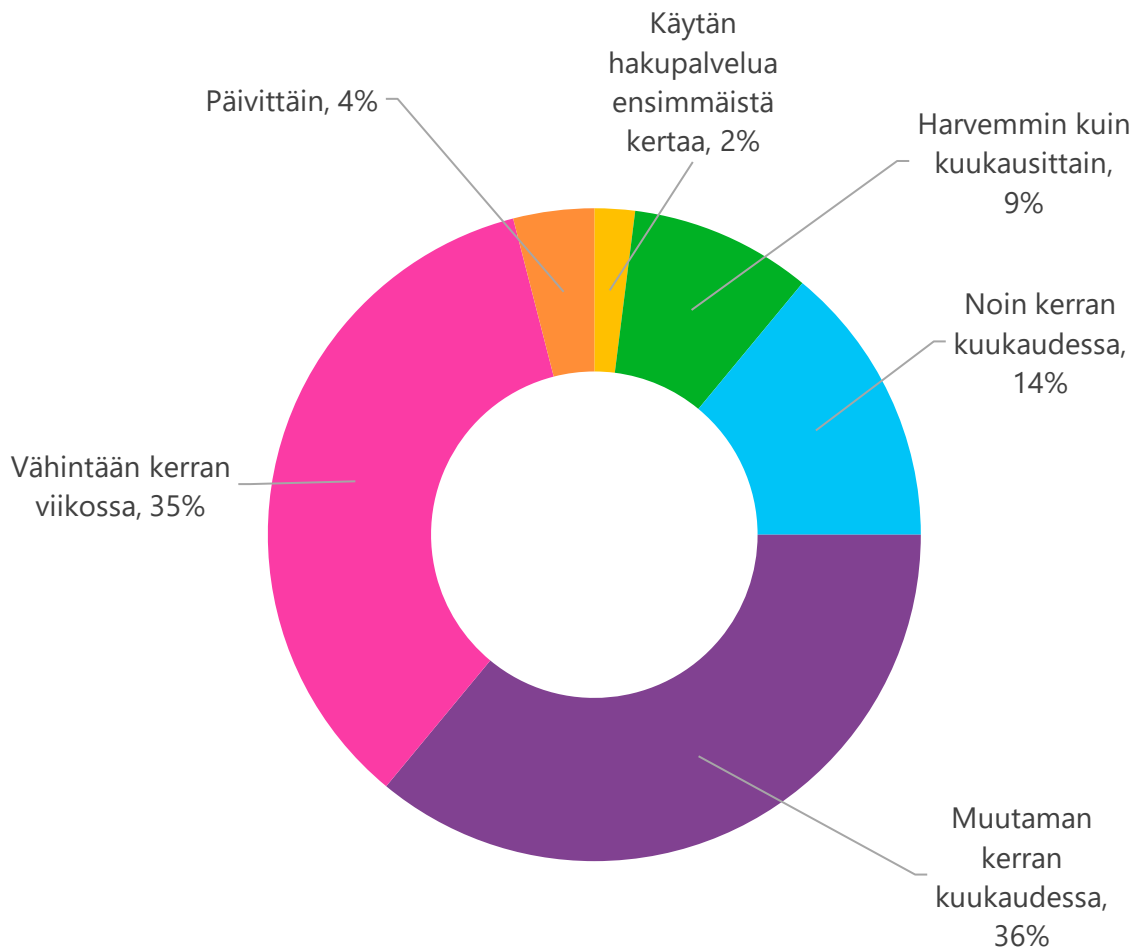
Taulukko 2 osoittaa miten näkymien vastaajaprocentit ovat muuttuneet vuosien 2019 ja 2021 välillä.

Sektorit	2019 (n=47 687)	Muutos	2021 (n=28 395)
Finna.fi	3132 (7 %)	Vastausmäärä ← Prosenttiosuus =	2034 (7 %)
Yleiset kirjastot	22 287 (47 %)	Vastausmäärä ← Prosenttiosuus →	18 252 (64 %)
Korkeakoulukirjastot	21 473 (45 %)	Vastausmäärä ← Prosenttiosuus ←	6787 (24 %)
Museot	433 (0,9 %)	Vastausmäärä → Prosenttiosuus →	681 (2 %)
Erikoiskirjastot	322 (0,7 %)	Vastausmäärä ← Prosenttiosuus =	206 (0,7 %)
Arkistot	40 (0,1 %)	Vastausmäärä → Prosenttiosuus →	185 (0,7 %)

Taulukko 2: Vastaajamäärien muutos 2019–2021

Hakupalvelua käytetään säännöllisesti

Kokonaisuutena hakupalveluita käytetään säännöllisesti. Reilu kolmasosa (35 %) vastaajista käyttää hakupalvelua vähintään kerran viikossa, vastaava määrä (36 %) käyttää hakupalvelua muutaman kerran kuukaudessa. Päivittäisiä käyttäjiä on 4 % vastaajista. Kokonaisluvuihin kuitenkin näkyy yleisten kirjastojen näkymistä vastanneiden suuri osuus ja kirjastopalveluille tyypillinen käytös. Tulokset esitettynä tarkemmin Kuvaajassa 1.

Kuvaaja 1: Hakupalveluiden käyttö kaikissa näkymissä

Nämä tulokset ovat samassa linjassa vuoden 2019 käyttäjäkyselyn tulosten kanssa. Vuonna 2019 vähintään kerran viikossa olevia käyttäjiä oli 34 % vastaajista, muutaman kerran kuukaudessa käyttäjiä oli 35 %.

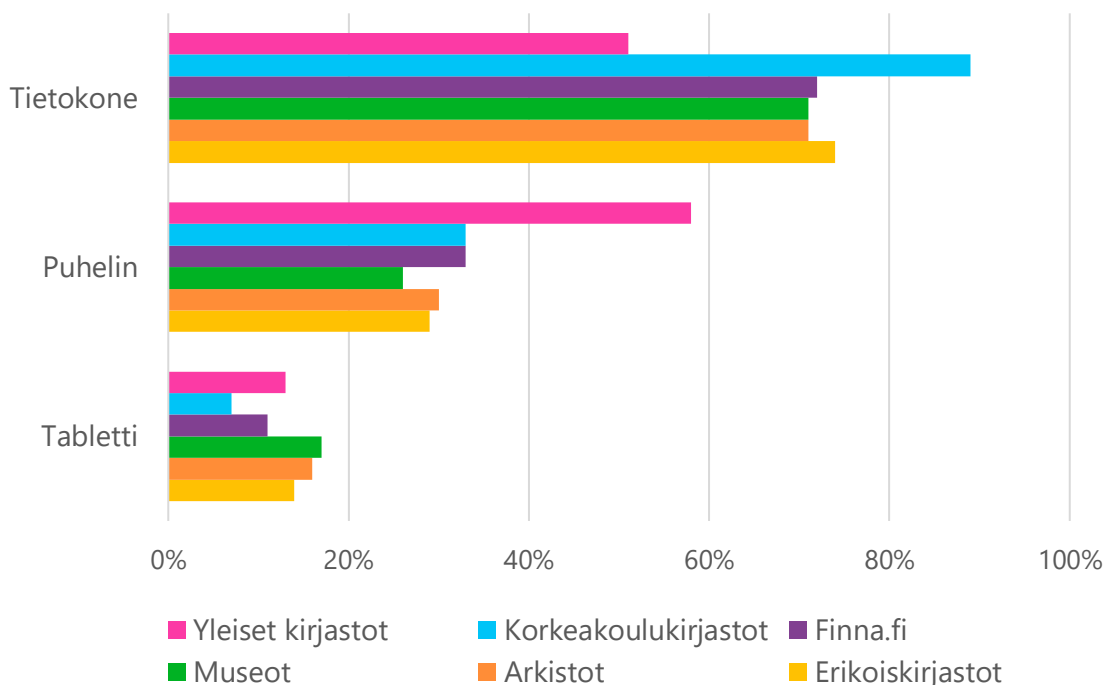
Mobiilikäyttö vs tietokonekäyttö

Vastaajat käyttävät hakupalveluita enemmän tietokoneella (63 %), mutta puhelimellakin käyttöä on merkittävästi (49 %). Tablettikäyttöä on vähemmän (11 %).

Kuvaaja 2: Käyttölaite kaikissa näkymissä

Käyttölaite vaihtelee hieman sektoreittain. Suurimmalla osalla sektoreista tietokone on yleisin käyttölaite, mutta yleisten kirjastojen näkymissä puhelinkäyttöä on hieman enemmän kuin tietokonekäyttöä. Kaikissa sektoreissa tablettikäyttö oli vähäisempää. Tarkemmin tuloksia voi tarkastella Kuvaajasta 3.

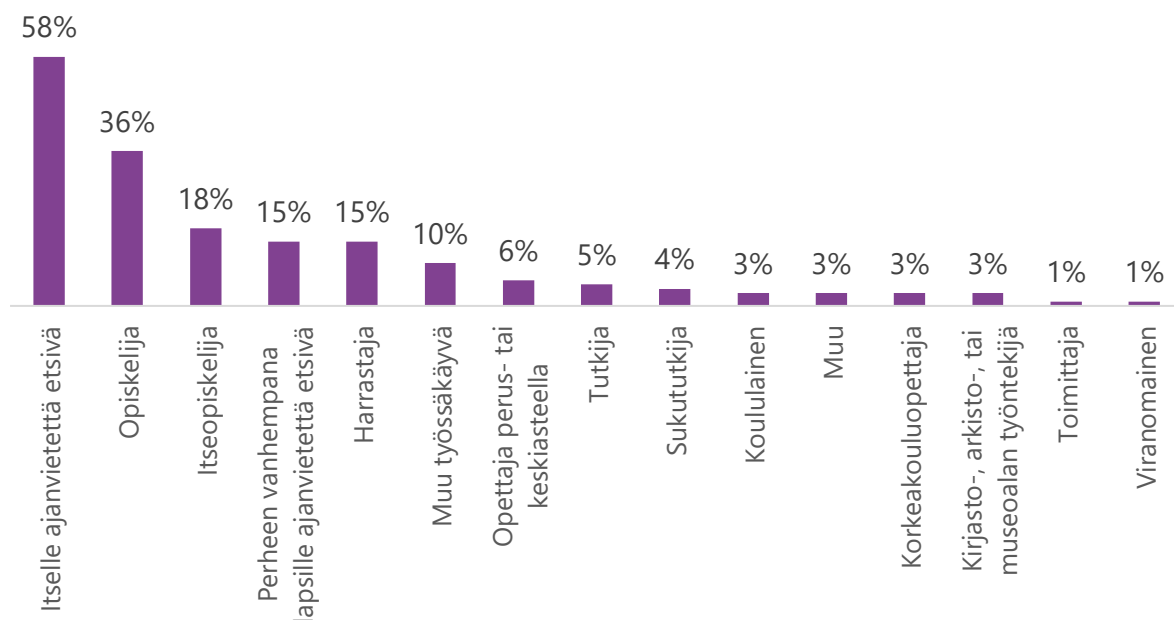

Kuvaaja 3: Käyttölaite sektoreittain

Itselle ajanvietettä etsivät suurin vastaajaryhmä

Suurimmat vastaajaryhmät olivat itselle ajanvietettä etsivät, joita oli 58 % kaikista vastaajista. Opiskelijoita oli 36 %, harrastajia 15 % ja perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä 15 %. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän, johon he kuuluvat. Vastaajaryhmien jakaumaa esitetty Kuvaajassa 4.

Vastaajaryhmät olivat vuoden 2021 kyselyssä hieman muuttuneet vuoden 2019 kyselystä. Esimerkiksi itselle ajanvietettä etsivät oli uusi käyttäjäryhmä, jonka käyttäjäkyselyssä pystyi valitsemaan, samoin perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä. Vuoden 2019 kyselyssä suurimmat käyttäjäryhmät olivat opiskelijat (47 %), muut työssäkäyvät (33 %) ja eläkeläiset (9 %). Muutoksella halusimme paremmin tavoittaa vastauksen missä rooleissa käyttäjät nimenoman tulevat käyttämään palvelua.

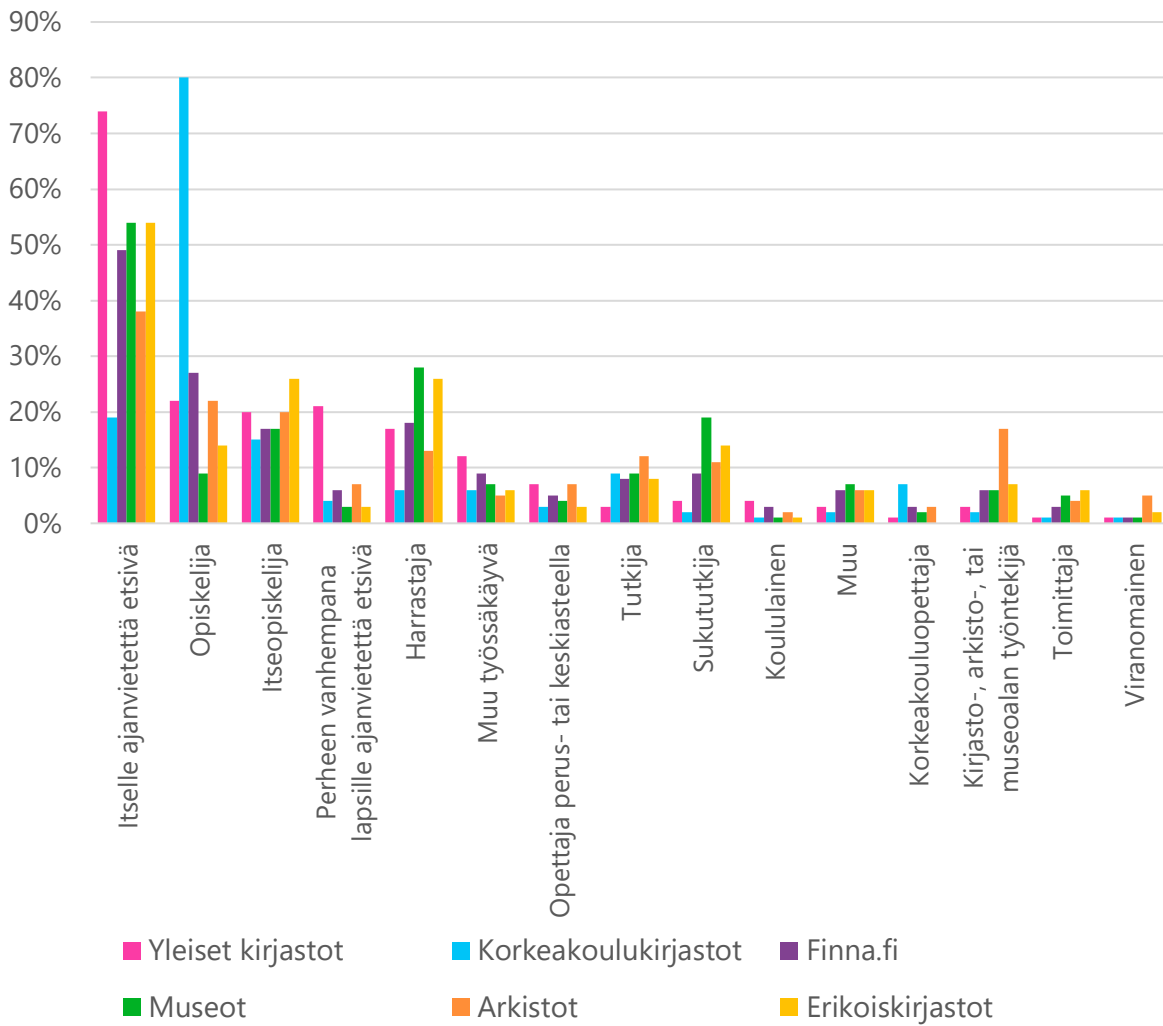

Kuvaaja 4: Käyttäjäkyselyn vastaajaryhmät

Kuvaajasta 5 nähdään, miten eri käyttäjäryhmät jakautuivat sektoreittain. Opiskelijoita oli selkeästi eniten korkeakoulukirjastojen näkymissä, vastaavasti itselle ajanvietettä etsiviä oli vähiten näissä näkymissä.

Harrastajia ja tutkijoita oli eniten museoiden näkymissä verrattuna muiden sektorien näkyymiin.

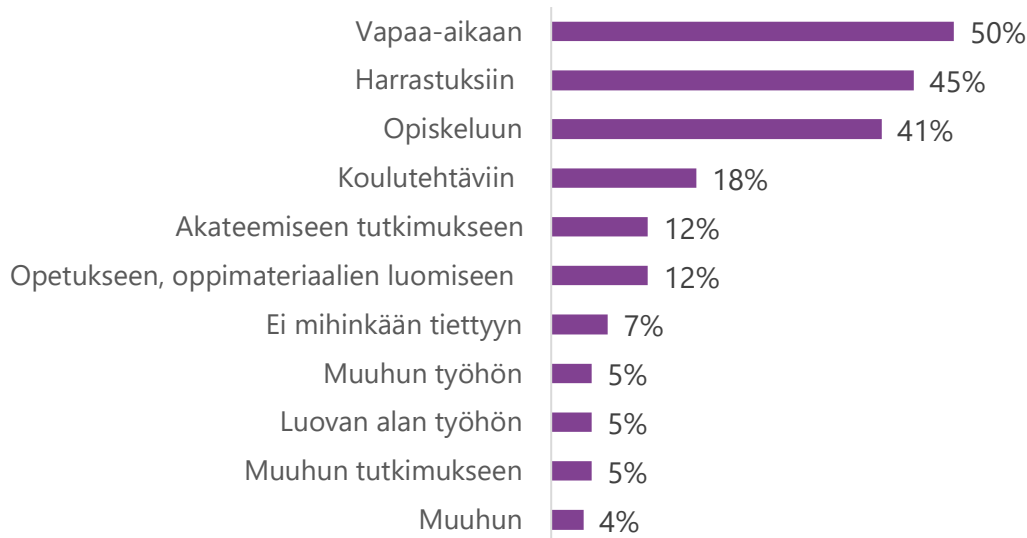
Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsiviä oli eniten yleisten kirjastojen näkymissä, muissa näkymissä tämä vastaajaryhmä jäi selvästi pienemmäksi.

Kuvaaja 5: Vastaajaryhmät sektoreittain

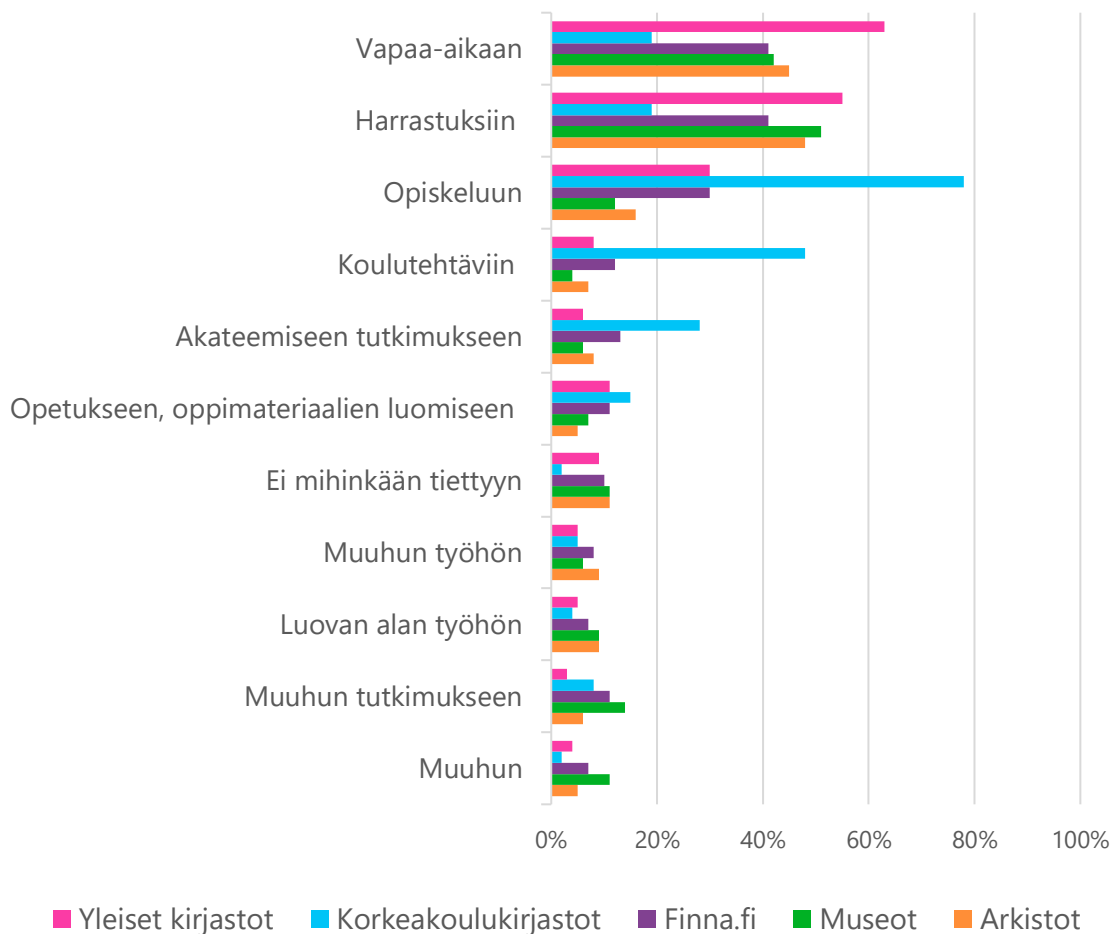
Vapaa-aika yleisimpänä käyttötarkoituksena

Yleisimmät käyttötarkoitukset tiedon ja aineiston etsintään olivat vapaa-aika (50 %) ja harrastukset (45 %). Opiskelu nousi myös vahvasti esille yleisenä käyttötarkoituksena (41 %), mikä oli odotettua ajatellen suurta vastaajamäärää korkeakoulukirjastoissa. Kuvaaja 6 esittää jakauman eri käyttötarkoitusten välillä. Käyttäjät saattoivat valita useamman käyttötarkoituksen.

Kuvaaja 6: Käyttäjäkyselyn käyttötarkoitukset

Kuvaaja 7 esittää vastaavaa jakaumaa sektoreittain. Jakaumat ovat aika tasaisia muilta osin, paitsi opiskelu, koulutehtävät ja akateeminen tutkimus nousevat selkeästi vahvemmin esiin korkeakoulukirjastojen näkymissä kuin muissa näkymissä, mikä vaikuttaa kaikkien näkymien tilastoon.

Kuvaaja 7: Käyttötarkoitukset sektoreittain

Kirjastopalvelut yleisimpänä käyttötapana

Kirjastojen fyysisiin aineistoihin liittyvät palvelut olivat yleisin käyttötapana käyttäjäkyselyn vastaajien joukossa. Kirjastojen lainattavien aineistojen haku (84 %) sekä kirjastoaineiston varaaminen tai uusiminen (79 %) nousivat yleisimmäksi käyttötavaksi. Kirjastojen lainattaviin aineistoihin lukeutuvat esimerkiksi kirjat, videot, pelit, levyt ja esineet.

Kirjastopalveluiden korostuneisuus voi johtua osittain yleisten kirjastojen suurimmalla vastaajamäärällä, mutta myös muilla sektoreilla nämä nousivat vahvasti esiin: korkeakoulukirjastoissa sekä Finna.fi:ssä nämä olivat myös yleisimmät käyttötavat.

Verkossa saatavilla olevat aineistojen haku nousi kirjastopalveluiden ohella myös vahvasti esille. Kirjastojen verkossa käytettävien aineistojen haku (32 %), verkossa saatavilla olevien tieteellisten julkaisujen haku (27 %) sekä vapaasti verkossa saatavilla olevien kulttuuriperintöaineistojen haku (13 %) olivat kaikkia vastuksia tarkastella yleisiä käyttötapoja. Tieteellisten julkaisujen haku nousi erityisesti korkeakoulukirjastojen näkymissä esille (65 %), kun taas kulttuuriperintöaineistojen haku museoiden näkymissä (63 %).

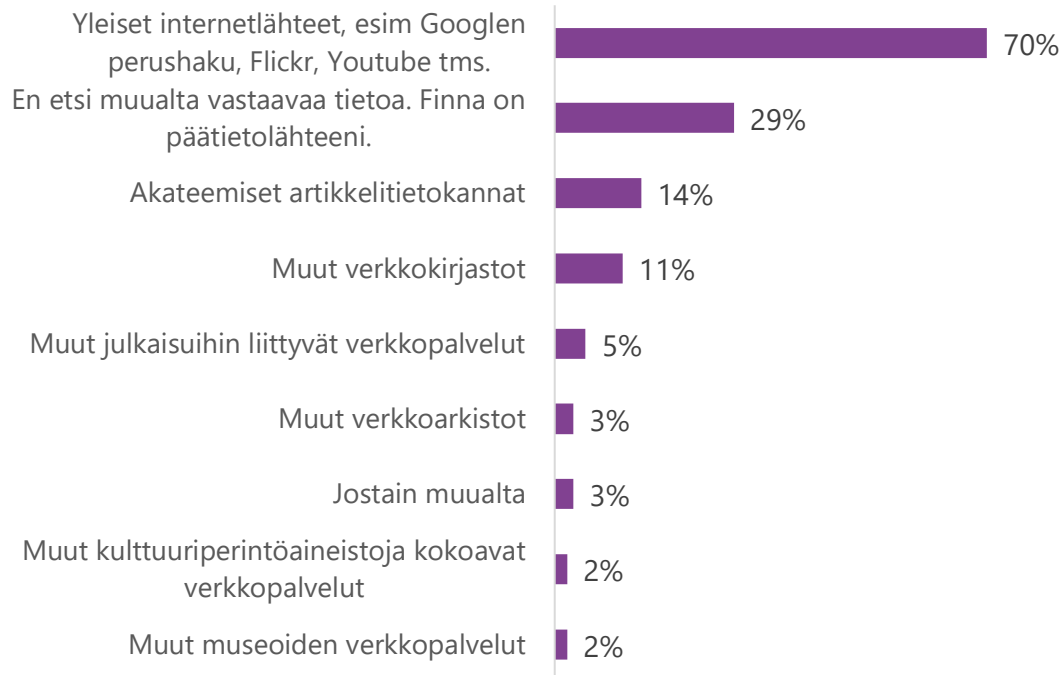
Muita yleisiä käyttötapoja olivat opinnäytetöiden haku (19 %), oppimateriaalien haku (13 %) ja yleinen haku kiinnostavan aiheeseen *Etsin kiinnostavaan aiheeseen liittyvää tietoa, en tietynlaista aineistoa* (13 %).

Aineiston löydettävyys on parantunut

Aineiston löydettävyys on parantunut edellisestä käyttäjäkyselystä. Vuoden 2021 käyttäjäkyselyssä 92 % vastaajista kertoi löytävänsä aineiston, mitä tulivat etsimään. Vuoden 2019 kyselyssä vastaava luku oli 80 %. Toisaalta täytyy ottaa huomioon, että tämän vuoden kyselyssä vastaajia, jotka vastasivat *En yleensä etsi mitään tiettyä tietoa/aineistoa* oli vain 4 % kun taas vuonna 2019 heitä oli 18 %. Löydettävyyden parantuminen voi johtua useastakin seikasta esimerkiksi käyttäjät saattavat olla tyytyväisempiä itse hakukäyttöliittymään, mutta esimerkiksi museo- ja arkistoaineistojen kohdalla uudet aineistojen avaukset ovat voineet lisätä todennäköisyyttä, että juuri se etsitty aineisto ylipäätään löytyy Finnasta.

Vastaajat kertoivat myös löytävänsä yleensä käyttämästään hakupalvelusta jotakin muuta kiinnostavaa. Tämä luku oli selvässä kasvussa edellisestä käyttäjäkyselystä: vuonna 2021 luku oli 68 %, vuonna 2019 58 %.

Kuvaaja 8 esittää, mistä tietolähteistä vastaajat etsivät tietoa. Lähes kolmasosa vastaajista (29 %) kertoi Finnan olevan heidän päätietolähteensä, etteivät he etsi vastaavaa tietoa muualta. 70 % kertoi käyttävänsä yleisiä internetlähteitä, kuten Googlen perushakua, Flickr:ä ja Youtubea, vastaavan tiedon etsintään.

Kuvaaja 8: Tietolähteet, josta vastaajat etsivät tietoa

Käyttäjät ovat tyytyväisiä hakupalveluihin

Vastaajat olivat tyytyväisiä hakupalveluihin, tarkasteltaessa kaikkien näkyvien vastauksia saivat hakupalvelut yleisarvosanaksi 8,3. Tyytyväisyys palveluihin on pysynyt melko samana vuoteen 2019 verrattuna, jolloin hakupalvelut saivat yleisarvosanaksi 8,2.

Kysyttäessä suosittelisivatko vastaajat Finnaa oli NPS (Net Promoter Score eli Suosittelemisindexi) 56 ja keskiarvo 8,7. Nämä ovat todella hyviä lukemia, ja olivat kasvussa vuodesta 2019, jolloin NPS oli 46 ja keskiarvo 8,4.

Vastaajista 49 %, n=13 959, kertoivat käyttävänsä hakupalveluita puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 58, ja keskiarvo 8,8. Yleisarvosanan keskiarvo oli 8,4. Tietokoneella käyttäviä vastaajia oli 63 %, n=17 803. Heidän keskuudessaan NPS oli 55, keskiarvo 8,7. Yleisarvosanan keskiarvo 8,3.

Vuonna 2019 ei eroteltu käyttäjiä käyttölaitteen mukaan, joten vastaavia lukemia ei vuoden 2019 kyselystä ole.

Finnan käyttäjäkokemusindeksi

Finna-palveluiden käyttäjäkokemusta on mitattu myös käyttäjäkokemusta mittaavalla summaindeksillä (User Experience Index, Markku Laitinen). Vuoden 2021

käyttäjäkokekusindeksi on laskettu käyttäjäkyselyn tulosten perusteella. Tarkasteltavia kysymyksiä summaindeksissä ovat:

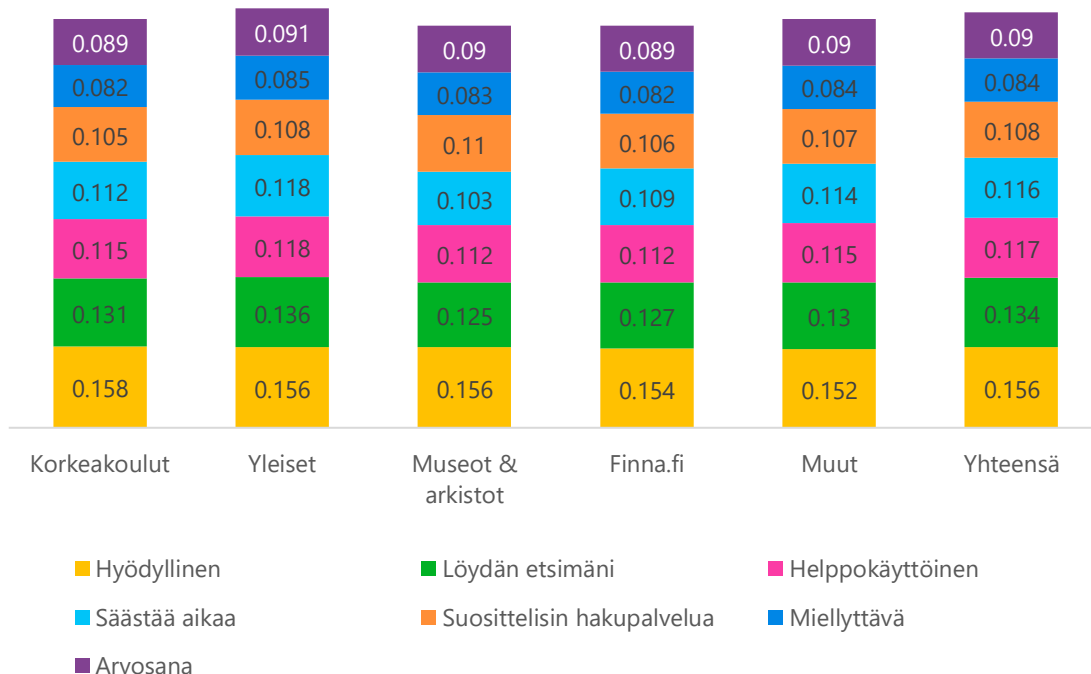
*Minkä arvosanan antaisit Finnalle asteikolla 0-10?
Heikoin arvosana on 0 ja paras 10.*

Suosittelisin Finnaa (0-10)

*Valitse lähinnä omaa mielipidettäsi oleva vaihtoehto.
(Täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä)*

- *Finna on helpokäyttöinen*
- *Finna on hyödyllinen*
- *Löydän etsimäni Finnasta*
- *Finnan käyttö säästää aikaa*
- *Finnan käyttö on miellyttävää*

Kuvaaja 9 esittelee Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokekusindeksiä vuodelta 2021 sektoreittain. Kuvaajasta nähdään, ettei käyttäjäkokekus vaihtelee paljon eri sektorien välillä. Käyttäjäkokekusindeksissä museoita ja arkistoja on tarkasteltu yhdessä johtuen arkistosektorin pienehköstä vastaajamäärästä tänä ja aikaisempina vuosina.

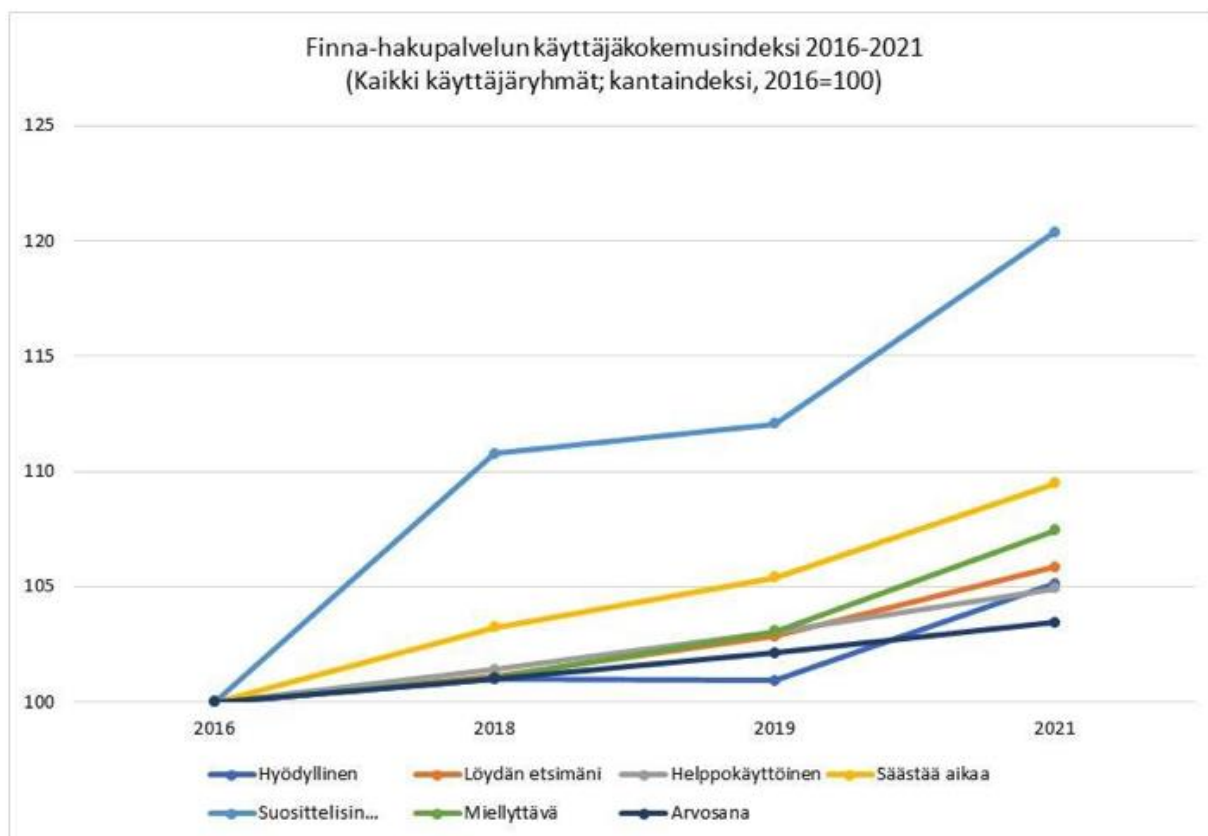

Kuvaaja 9: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokekusindeksi 2021 sektoreittain

Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksi 2021						
	Korkea-koulut	Yleiset	Museot & arkistot	Finna.fi	Muut	Yhteensä
Hyödyllinen	0,158	0,156	0,156	0,154	0,152	0,156
Löydän etsimäni	0,131	0,136	0,125	0,127	0,130	0,134
Helppokäyttöinen	0,115	0,118	0,112	0,112	0,115	0,117
Säästää aikaa	0,112	0,118	0,103	0,109	0,114	0,116
Suosittelisin hakupalvelua	0,105	0,108	0,110	0,106	0,107	0,108
Miellyttävä	0,082	0,085	0,083	0,082	0,084	0,084
Arvosana	0,089	0,091	0,090	0,089	0,090	0,090
Yhteensä (max 1,0)	0,793	0,812	0,784	0,780	0,791	0,804
Vastanneita yhteensä	6787	18502	866	2034	206	28395

Taulukko 3: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksi 2021 sektoreittain

Tarkasteltaessa käyttäjäkokemusta enemmän kokonaisuutena, nähdään käyttäjäkokemuksessa kehitystä positiiviseen suuntaan. Kuvaaja 10 esittää aikajanaa Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksin kasvusta. Kaikissa osa-alueissa on nähtävissä kasvua, voimakkaimmin on noussut halukkuus suositella palvelua ystävälle tai kollegalle (NPS). Tarkemmin lukuja voi tarkastella Taulukosta 4.

Kuvaaja 10: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksin aikajana

	2016	2018	2019	2021
Hyödyllinen	0,149	0,150	0,150	0,156
Löydän etsimäni	0,126	0,128	0,130	0,134
Helppokäyttöinen	0,111	0,113	0,115	0,117
Säästää aikaa	0,106	0,109	0,112	0,116
Suosittelisin hakupalvelua	0,089	0,099	0,100	0,108
Miellyttävä	0,078	0,079	0,081	0,084
Arvosana	0,087	0,088	0,089	0,090
Yhteensä (max 1,0)	0,747	0,766	0,776	0,804
Vastaajia yhteensä	14 520	33 443	47 687	28 395

Taulukko 4: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksi vuosina 2016-2021

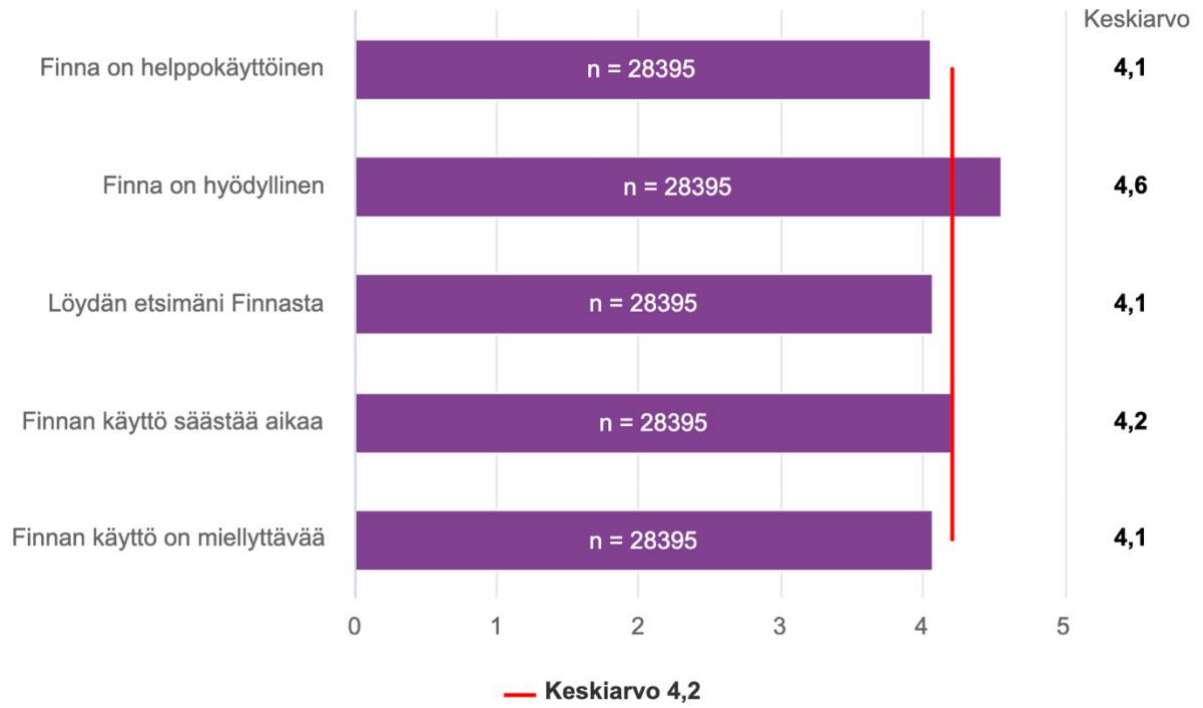
Hyviin arvosanoihin ja käyttäjäkokemuksen kasvuun on varmasti vaikuttanut onnistuminen asiakaskokemukseen vaikuttavien keskeisten tekijöitten kehittäminen. Suurinta nousua on nähtävissä halukkuudessa suositella palvelua ystävälle tai kollegalle (NPS). NPS:n nousuun voi vaikuttaa vastaajien kokema ajan säästö, jossa näkyy myös positiivista kasvua Kuvaajassa 10. Kun käyttäjien kokeman hyödyn, joka on alkanut nousta selvästi vuodesta 2019, ja tiedon löytyvyyden kuvaajat ovat lähestyneet toisiaan ja nousseet selvästi, on myös käyttö koettu miellyttävämmäksi ja halukkuus levittää myönteistä sanomaa muille (NPS) on kasvanut.

Käyttäjäkokemusindeksiä tarkasteltaessa on positiivista ja merkittävää huomata, että minkään asiakaskokemukseen vaikuttavan seurattavan attribuutin taso ei ole painunut mittauksen alkupistettä alemmaksi seuranta-aikana. Asiakaan kokeman hyödyn notkahdus vuodesta 2018 vuoteen 2019 ei ole tilastollisesti merkitsevä, mutta sen voimakas kohoaminen tultaessa vuoteen 2021 on merkitsevä ja syitä tähän on mielenkiintoista tutkia tarkemmin avovastusten puolelta.

Aineiston ja tiedon löydettävyys

Hyviin arvosanoihin ja käyttäjäkokemukseen vaikuttaa varmasti myös aineiston ja tiedon löytyvyyden tasainen kasvu. 92 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä vuoden 2021 käyttäjäkyselyssä. Lopuista vastaajista 4 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 4 % ei löydä yleensä etsimäänsä.

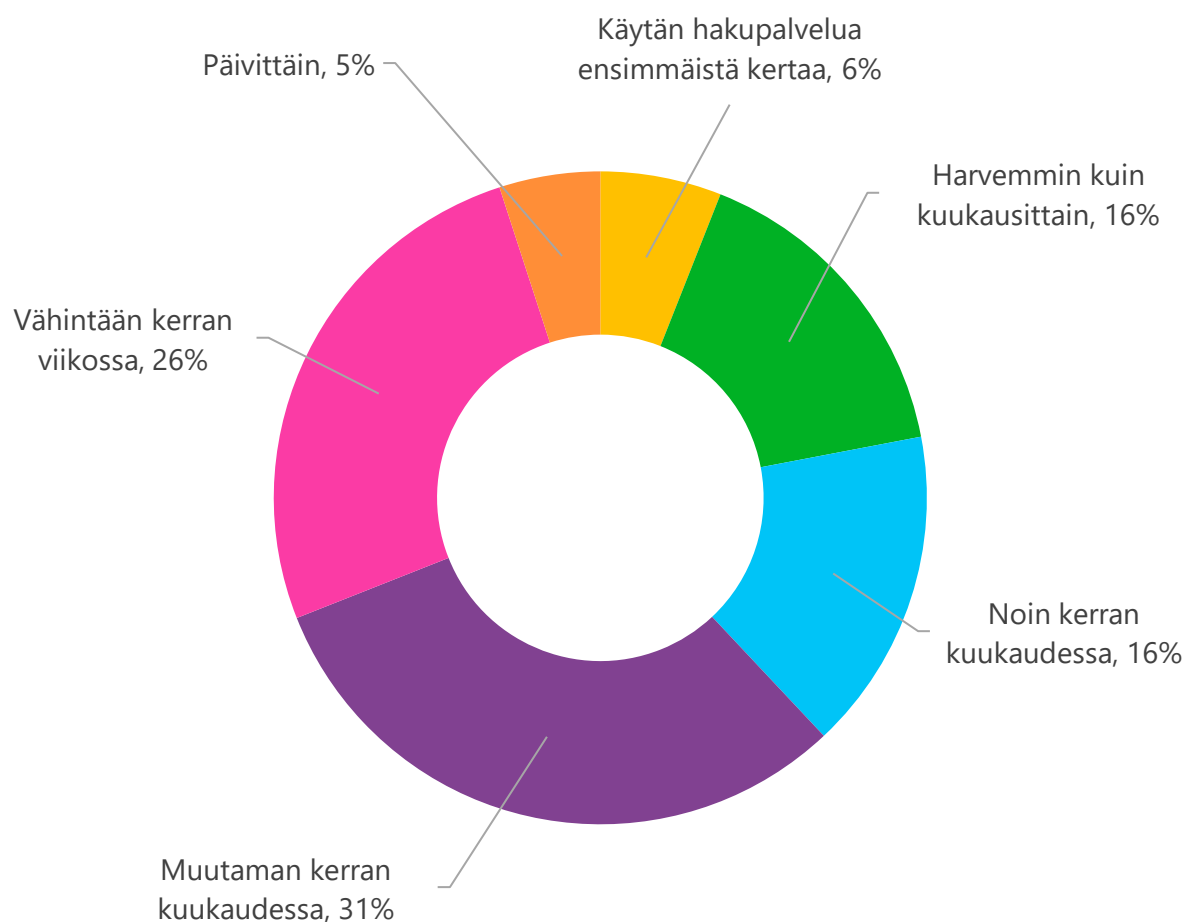
Hakupalveluita pidetään hyödyllisenä, ja niiden käyttö säästää aikaa sekä on miellyttävää ja helppokäyttöistä (Kuvaaja 11).

Kuvaaja 11: Kokemuksia hakupalveluista

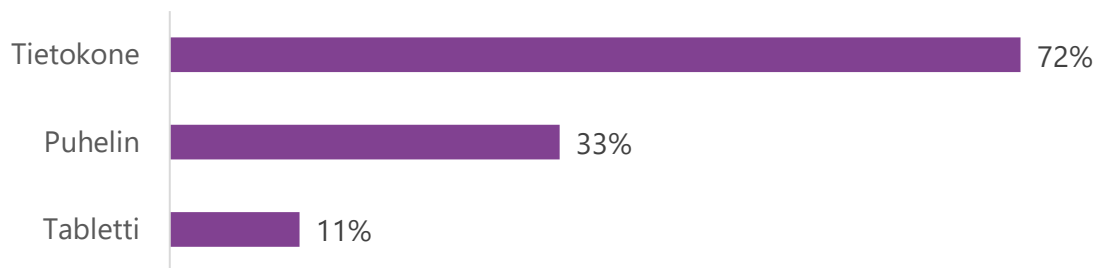
FINNA.FI

Finna.fi:ssä vastaajia oli 2034. Käyttö hakupalvelussa on säännöllistä: 62 % vastaajista käyttää palvelua vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näistä 5 % päivittäin, 26 % vähintään kerran viikossa ja 31 % muutaman kerran kuukaudessa. Tarkemmin jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 12.

Kuvaaja 12: Finna.fi:n käyttö

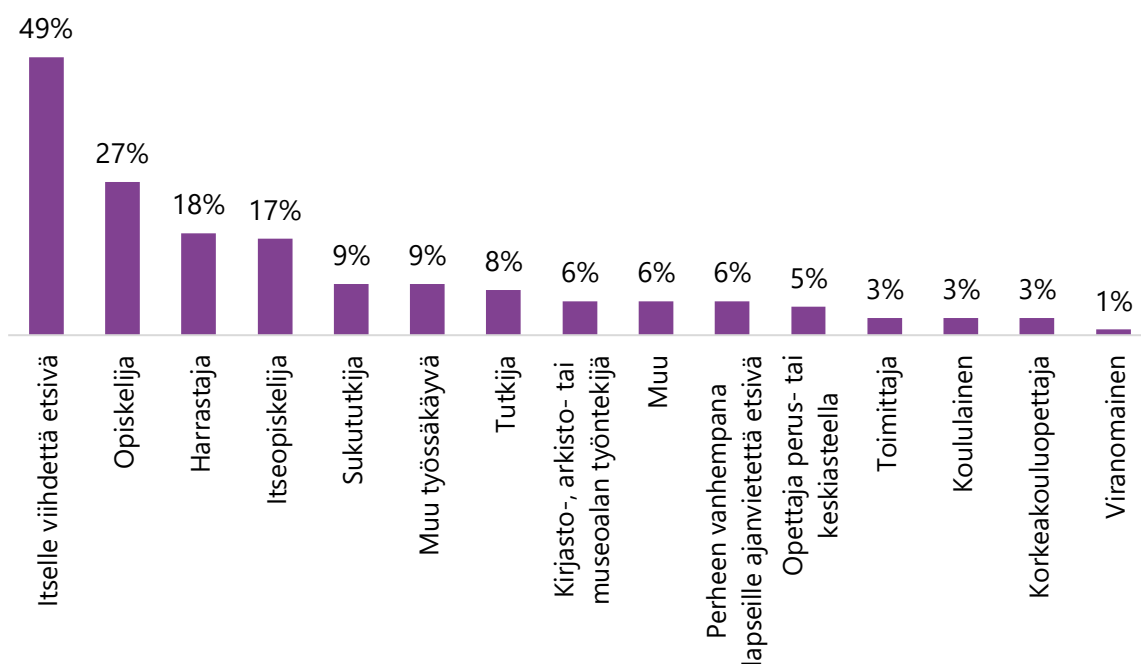
Finna.fi:ssä vastaajien käyttö tapahtuu pääasiassa tietokoneella (72 %). Puhelimella käyttöä vastaajien joukossa on 33 % ja tabletilla 11 %. (Ks. Kuvaaja 13)

Kuvaaja 13: Käyttölaite Finna.fi:ssä

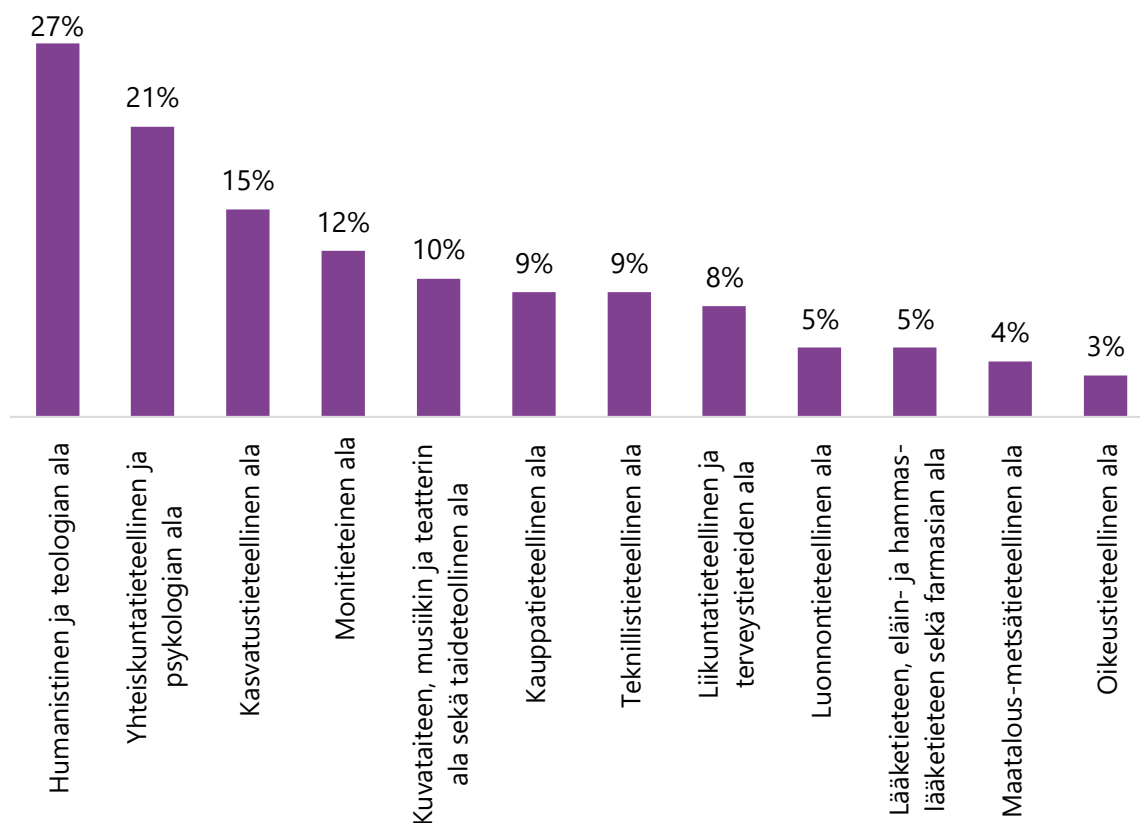
Ajanvietettä etsivät suurin vastaajaryhmä

Finna.fi:ssä yleisin vastaajaryhmä oli itselle ajanvietettä etsivät (49 %). Tämän lisäksi vastaajissa oli paljon opiskelijoita (27 %), harrastajia (18%) sekä itseopiskelijoita (17 %). Tarkemmin jakauma Kuvaajassa 14. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän.

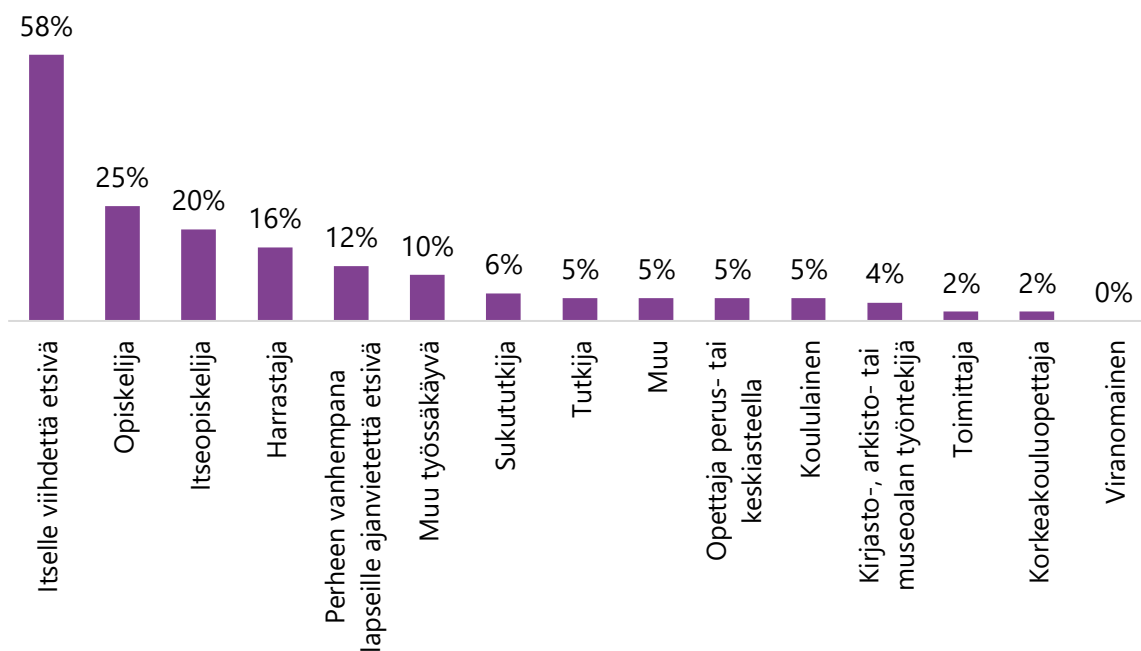
Kuvaaja 14: Vastaajaryhmät Finna.fi:ssä

Vastaajia pyydettiin myös tarkentamaan millä tieteenalalla he toimivat tai työskentelevät, mikäli kokivat kysymyksen koskevan heitä. Kysymyksenasettelulla pyrittiin täsmentämään esimerkiksi opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden tieteenaloja. Finna.fi:ssä 29 % vastaajista (n=594) tarkensi millä tieteenalalla he toimivat / työskentelevät. 27 % näistä vastaajista työskentelevät humanistisella ja teologian alalla, 21 % yhteiskuntatieteellisellä ja psykologian alalla, sekä 15 % kasvatustieteen alalla. Tarkemmin jakauma on esitetty Kuvaajassa 15.

Kuvaaja 15: Vastaajat tieteenaloittain Finna.fi:ssä

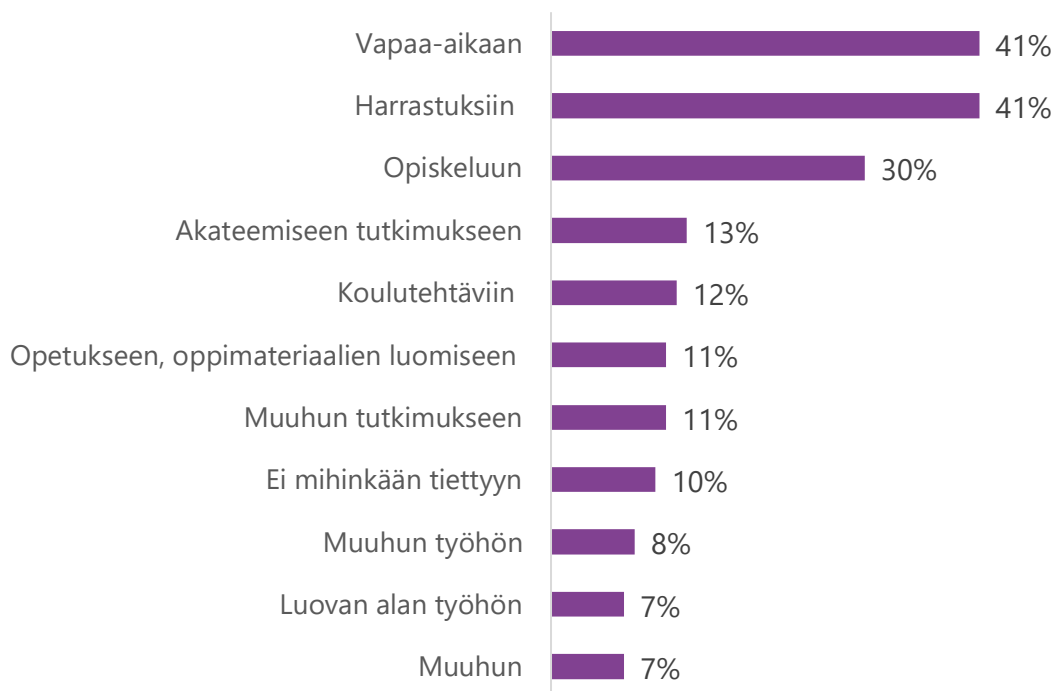
Tarkasteltaessa lähemmin mobiilikäyttäjii Finna.fi:ssä, on *itselle ajanvietettä etsivät* edelleen isoin käyttäjäryhmä. Itseopiskelijoita on mobiilikäyttäjistä hieman enemmän kuin harrastajia, joita oli taas enemmän, kun tarkasteltiin kaikkia käyttäjiä Finna.fi:ssä. Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivät nousevat myös vahvemmin esiin tarkasteltaessa vain mobiilikäyttäjii. Tarkempi jakauma mobiilikäyttäjistä on esitetty Kuvaajassa 16.

Kuvaaja 16: Mobiilikäyttäjien vastaajaryhmät Finna.fi:ssä

Harrastukset ja vapaa-aika yleisimmät käyttötarkoitukset

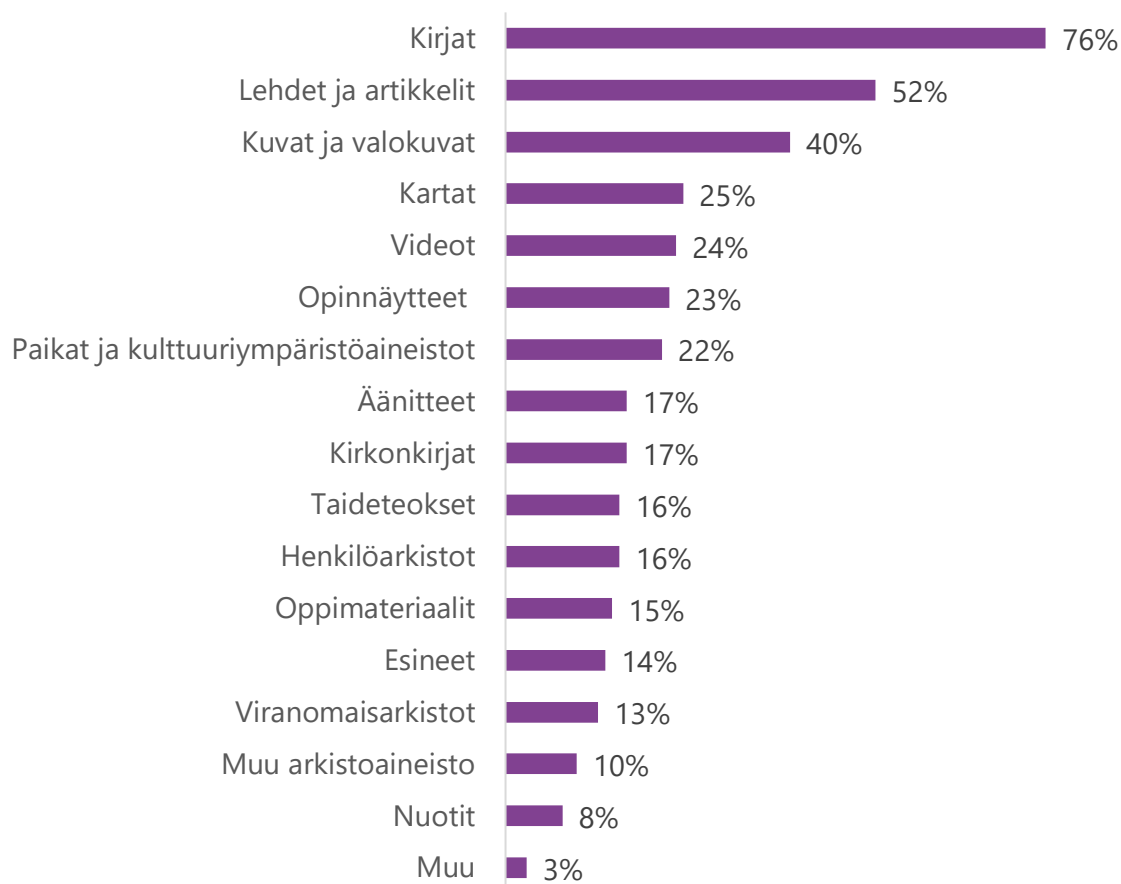
Yleisimmät käyttötarkoitukset Finna.fi:ssä olivat harrastukset (41 %) ja muu vapaa-aika (41 %). Opiskeluun Finna.fi:tä käytetään myös kohtuullisen paljon (30 %). Näiden lisäksi muiden käyttötarkoitusten välille vastaukset jakautuivat aika tasaisesti (ks. Kuvaaja 17).

Kuvaaja 17: Käyttötarkoitukset Finna.fi:ssä

Kirjat kiinnostavin aineistotyyppi

Finna.fi:ssä kiinnostavimmaksi aineistotyyppiksi vastaajien keskuudessa nousi kirjat (76 %) sekä lehdet ja artikkelit (52 %). Kuvat ja valokuvat nousivat myös vahvasti esille (40 %). Tarkemmin jakaumaa kiinnostavista aineistotyypeistä voi tarkastella Kuvaajasta 18.

Kuvaaja 18: Kiinnostavimmat aineistotyypit Finna.fi:ssä

Kun tarkastellaan kiinnostavia aineistotyyppisiä tarkemmin käyttäjäryhmittäin, huomataan joidenkin aineistotyyppien erottuminen tiettyjen käyttäjäryhmien joukossa. Taulukko 5 esittää kiinnostusta eri aineistotyyppisiin seuraavalla tavalla: valkoisella merkityissä soluissa 0-24 % vastaajista oli kiinnostunut kyseisestä aineistotyyppistä, sinisellä merkityissä soluissa 25-49 %, vihreällä merkityissä 50-74 % ja punaisella merkityissä 75-100 %. Taulukkoa tarkasteltaessa on tärkeää kuitenkin huomioida, että eri käyttäjäryhmissä vastaajamäärät vaihtelevat, toisin sanoen joissakin pienemmissä vastaajaryhmissä yksittäisten käyttäjien mielipiteet nousevat vahvemmin esille kuin isommissa käyttäjäryhmissä. Finna.fi:ssä pienin vastaajaryhmä oli koululaiset, jossa vastaajia oli 51, eli yksikään käyttäjäryhmä ei ollut erityisen pieni.

Taulukosta 5 voidaan huomata, että Finna.fi:ssä kirjat ovat kaikissa käyttäjäryhmissä suosittuja aineistotyyppisiä. Kuvat olivat myös selkeästi kiinnostava

aineistotyyppi, erityisesti tutkijoiden (61 %), sukututkijoiden (82 %), harrastajien (64 %), toimittajien (72 %) sekä kirjasto-, arkisto- ja museoalan työntekijöiden (73 %) keskuudessa. Opiskelijoiden joukossa opinnäytteet (50 %) nousivat myös odotetusti esille. Sukututkijoiden keskuudessa kirkon kirjat (79 %), henkilöarkistot (61 %), paikat / kulttuuriympäristöaineistot (50 %) sekä kartat (70 %) nousevat selkeästi enemmän esille kiinnostavana aineistotyyppinä kuin muissa käyttäjäryhmissä.

Muu	10 %	1 %	2 %	2 %	3 %	5 %	1 %	4 %	9 %	0 %	1 %	2 %	6 %	4 %	6 %
Oppimateriaalit	25 %	33 %	25 %	46 %	27 %	20 %	9 %	13 %	15 %	21 %	10 %	18 %	28 %	11 %	13 %
Muu arkistoaineisto	8 %	11 %	14 %	4 %	14 %	30 %	31 %	17 %	23 %	21 %	26 %	14 %	8 %	9 %	10 %
Henkilöarkistot	10 %	11 %	24 %	17 %	14 %	36 %	61 %	25 %	32 %	16 %	28 %	16 %	13 %	16 %	18 %
Kirkon-kirjat	16 %	11 %	23 %	17 %	14 %	28 %	79 %	25 %	23 %	16 %	24 %	16 %	13 %	18 %	23 %
Viranomais-arkistot	6 %	15 %	18 %	8 %	21 %	38 %	42 %	21 %	28 %	37 %	26 %	17 %	10 %	12 %	14 %
Paikat / kulttuuriympäristöaineistot	24 %	16 %	28 %	20 %	21 %	34 %	50 %	36 %	40 %	47 %	39 %	30 %	16 %	25 %	30 %
Esineet	12 %	12 %	20 %	14 %	21 %	28 %	32 %	28 %	25 %	32 %	37 %	18 %	13 %	15 %	19 %
Taide-teokset	22 %	14 %	28 %	20 %	22 %	26 %	26 %	25 %	25 %	26 %	27 %	21 %	13 %	17 %	28 %
Kartat	20 %	14 %	26 %	27 %	24 %	38 %	70 %	44 %	43 %	42 %	35 %	27 %	13 %	26 %	32 %
Kuvat / valokuvat	31 %	27 %	43 %	39 %	37 %	61 %	82 %	64 %	72 %	37 %	73 %	44 %	25 %	40 %	50 %
Opinnäytteet	14 %	50 %	31 %	20 %	49 %	49 %	21 %	20 %	32 %	53 %	28 %	19 %	20 %	14 %	19 %
Nuotit	12 %	7 %	14 %	19 %	8 %	7 %	7 %	11 %	9 %	11 %	9 %	10 %	17 %	9 %	10 %
Äänitteet	27 %	12 %	23 %	25 %	19 %	15 %	17 %	22 %	21 %	16 %	16 %	23 %	28 %	21 %	19 %
Videot	33 %	18 %	28 %	37 %	22 %	25 %	25 %	32 %	42 %	32 %	23 %	26 %	29 %	30 %	23 %
Lehdet ja artikkelit	35 %	75 %	62 %	46 %	79 %	73 %	64 %	55 %	62 %	58 %	65 %	57 %	50 %	43 %	50 %
Kirjat	84 %	90 %	85 %	76 %	89 %	80 %	58 %	66 %	64 %	95 %	79 %	76 %	95 %	75 %	72 %
	Koululaien (peruskoulu, lukio, ammattikoulu), n= 51	Opiskelija (opisto, AMK, YAMK, korkeakoulu tai yliopisto), n=542	Itseopiskelija , n=352	Opettaja perus- tai keskiasteella, n=101	Korkeakoulupettaja , n=63	Tutkija, n=169	Sukututkija, n=185	Harrastaja, n=369	Toimittaja, kuvatoimittaja, n=53	Viranomainen, n=19	Kirjasto-, arkisto- tai museoalan työntekijä, n=124	Muu työssäkävä, n=175	Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä, n=120	Itselle ajanvietettä etsivä, n=996	Muu, n=120

Taulukko 5: Kiinnostavimmat aineistotyypit Finna.fi:ssä käyttäjäryhmittäin

Finna.fi:hin ollaan tyytyväisiä

Vastaajat olivat tyytyväisiä Finna.fi:hin, yleisarvosanaksi palvelu sai 8,2. Tyytyväisyys palveluun on pysynyt samana vuoteen 2019 verrattuna, jolloin palvelu sai yleisarvosanaksi saman 8,2.

Kysyttäessä suosittelisivatko vastaajat Finna.fi:tä oli NPS 55 ja keskiarvo 8,7. Nämä ovat todella hyviä lukemia, ja olivat kasvussa vuodesta 2019, jolloin NPS oli 48 ja keskiarvo 8,4.

Kuvaaja 19 erittelee tyytyväisyyttä Finna.fi:hin vastaajaryhmittäin. Korkeakouluopettajat olivat tyytyväisimpiä (NPS 71,4). Seuraavaksi tyytyväisimpiä olivat kirjasto-, arkisto- ja museoalantyöntekijät (NPS 64,5), harrastajat (NPS 64,2), toimittajat ja kuvatoimittajat (NPS 64,2) ja opettajat (NPS 63,4).

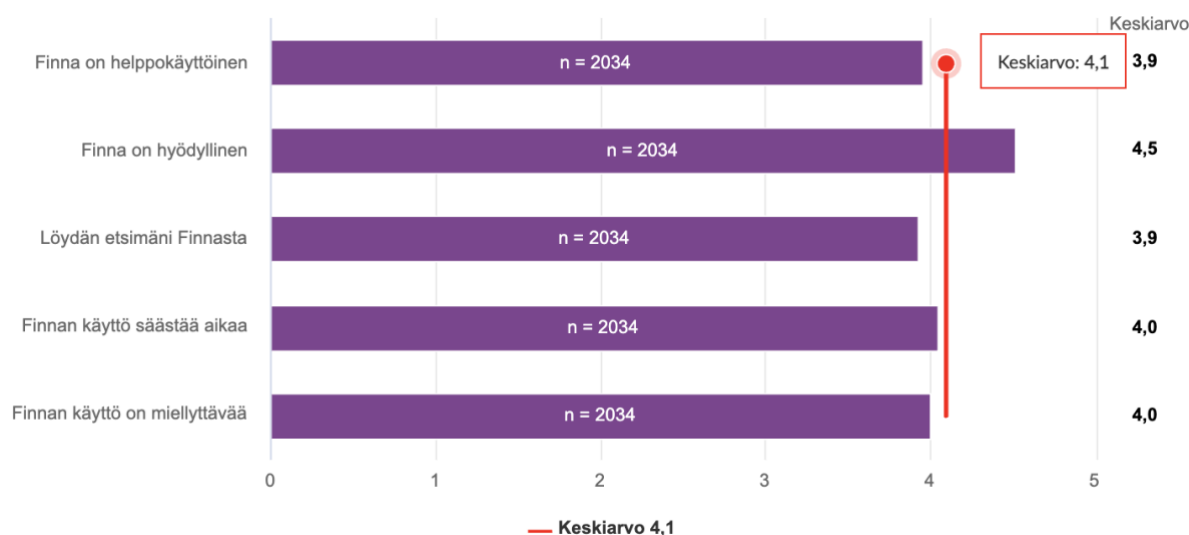

Kuvaaja 19: NPS Finna.fi:stä vastaajaryhmittäin

Vastaajista 33 %, n=673, kertoi käyttävänsä Finna.fi:tä puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 55, ja keskiarvo 8,6. Yleisarvosanaksi hakupalvelu sai

keskiarvolta 8,2. Tietokoneella käyttäviä vastaajia oli 72 %, n=1465. Vastaavat arvot heidät keskuudessaan olivat NPS 55, keskiarvolla 8,7. Hakupalvelun yleisarvosanan keskiarvo oli 8,2.

Finna.fi:tä pidetään helppokäyttöisenä ja hyödyllisenä, ja sen käyttö säästää aikaa sekä on miellyttävää (ks. Kuvaaja 20).

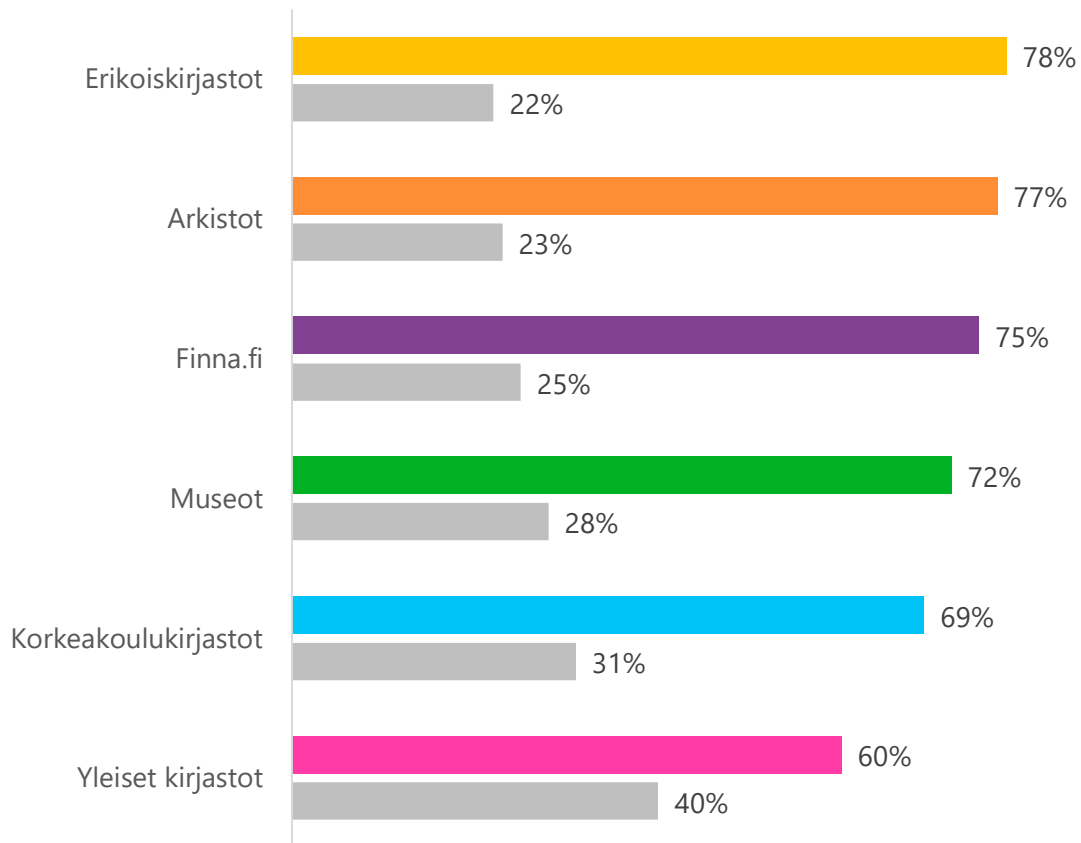
Kuvaaja 20: Kokemuksia Finna.fi:stä

Hyviin arvosanoihin vaikuttaa varmasti aineiston ja tiedon hyvä löydettävyyys. 82 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä. Lopuista 11 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 7 % ei löydä yleensä etsimäänsä. Tarkemmin arvosanojen ja käyttökokemuksen kehitystä on käsitelty tämä raportin alkupuolella, jossa käsiteltiin käyttäjäkyselyn vastauksia kokonaisuutena (ks. sivu 11).

Finna.fi:n tunnettuus

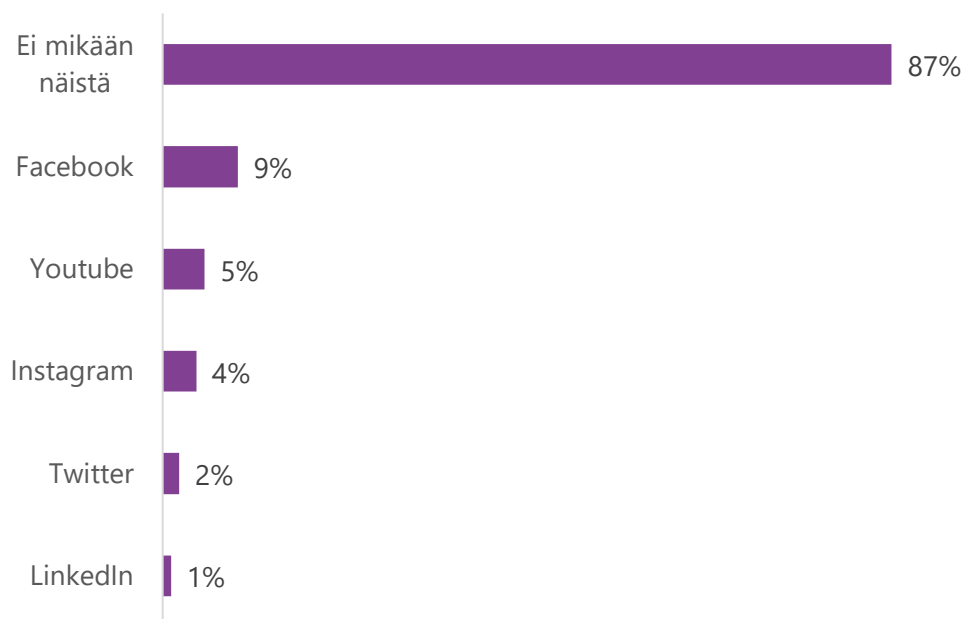
Käyttäjäkyselyssä kartoitettiin myös vastaajien keskuudessa, kuinka tuttu Finna.fi on. Kaikkien vastaajien keskuudessa 63 %:lle vastaajista Finna.fi-hakupalvelu oli tuttu, ja vastaavasti 37 % vastaajista vastasi, ettei Finna.fi ole tuttu.

Sektoreittain tässä oli hieman eroavaisuuksia (ks. Kuvaaja 21). Finna.fi-hakupalvelu oli parhaiten tuttu erikoiskirjastojen näkymien vastaajien joukossa, joista 78 % tiesi Finna.fi:stä. Huonoiten Finna.fi oli tuttu yleisten kirjastojen näkymien käyttäjille. Heidän keskuudessaan vain 60 % vastaajista tiesi Finna.fi:stä. Mielenkiintoista tuloksissa oli se, että Finna.fi:ssä kyselyyn vastanneista 25 % sanoi, ettei Finna.fi-hakupalvelu ole heille tuttu. Tämä saattaa johtua siitä, että osa vastaajista saattoi olla ensimmäistä kertaa sivustolla, tai osa on painanut vahingossa väärin. Kuitenkin prosenttiosuus on yllättävän suuri tässä kohtaa.

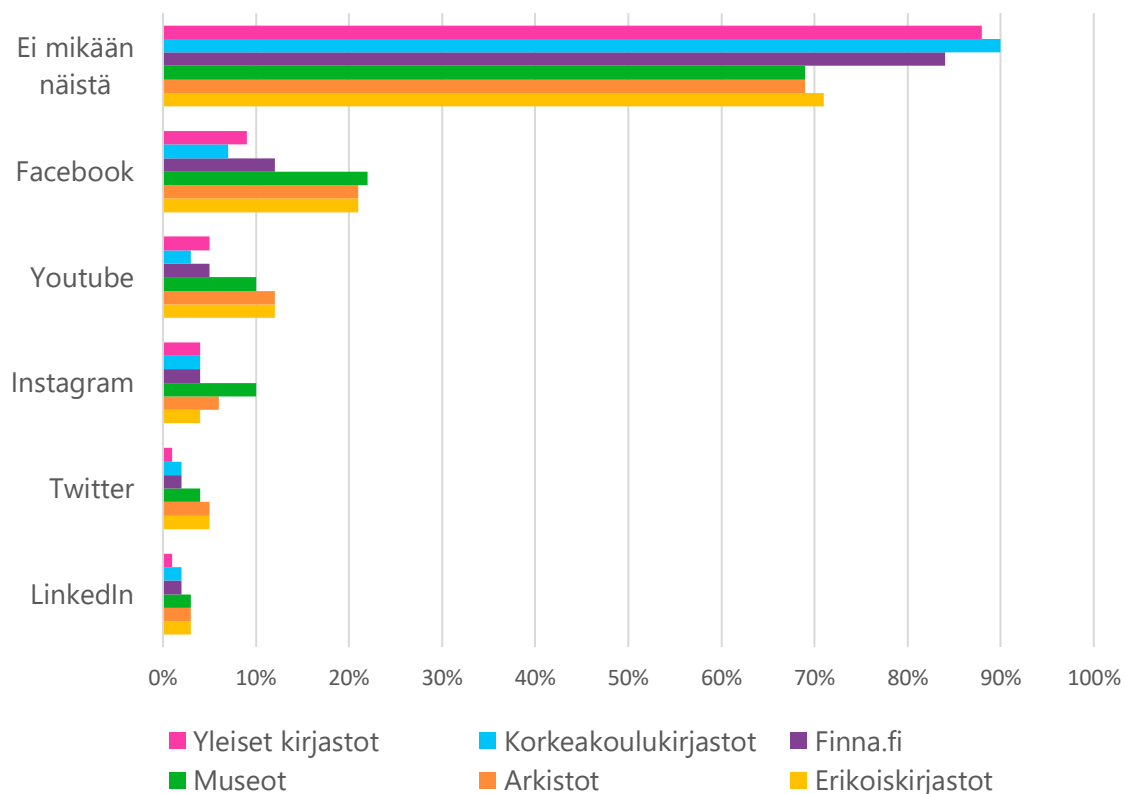
Kuvaaja 21: Finna.fi:n tunnettavuus sektoreittain

Finnan sosiaalisen median kanavat eivät ole kovin tuttuja kyselyyn vastaajille. Kaikkien näkymien vastaajista Finnan Facebook-sivu oli tuttu 9 %:lle, Youtube 5 %, Instagram 4 %, Twitter 2 %, LinkedIn 1 %. 87 % vastasi, ettei mikään näistä kanavoista ollut tuttu hänelle (ks. Kuvaaja 22).

Kuvaaja 22: Finnan sosiaalisen median kanavien tunnettavuus

Sektoreittain oli vähän variaatiota sosiaalisen median kanavien tunnettavuudessa. Museoiden, arkistojen ja erikoiskirjastojen näkymissä tunnettavuus oli hieman parempaa kuin yleisissä kirjastoissa ja korkeakoulukirjastoissa. Tarkemmin Kuvaajassa 23.

Kuvaaja 23: Finnan sosiaalisen median kanavien tunnettavuus sektoreittain

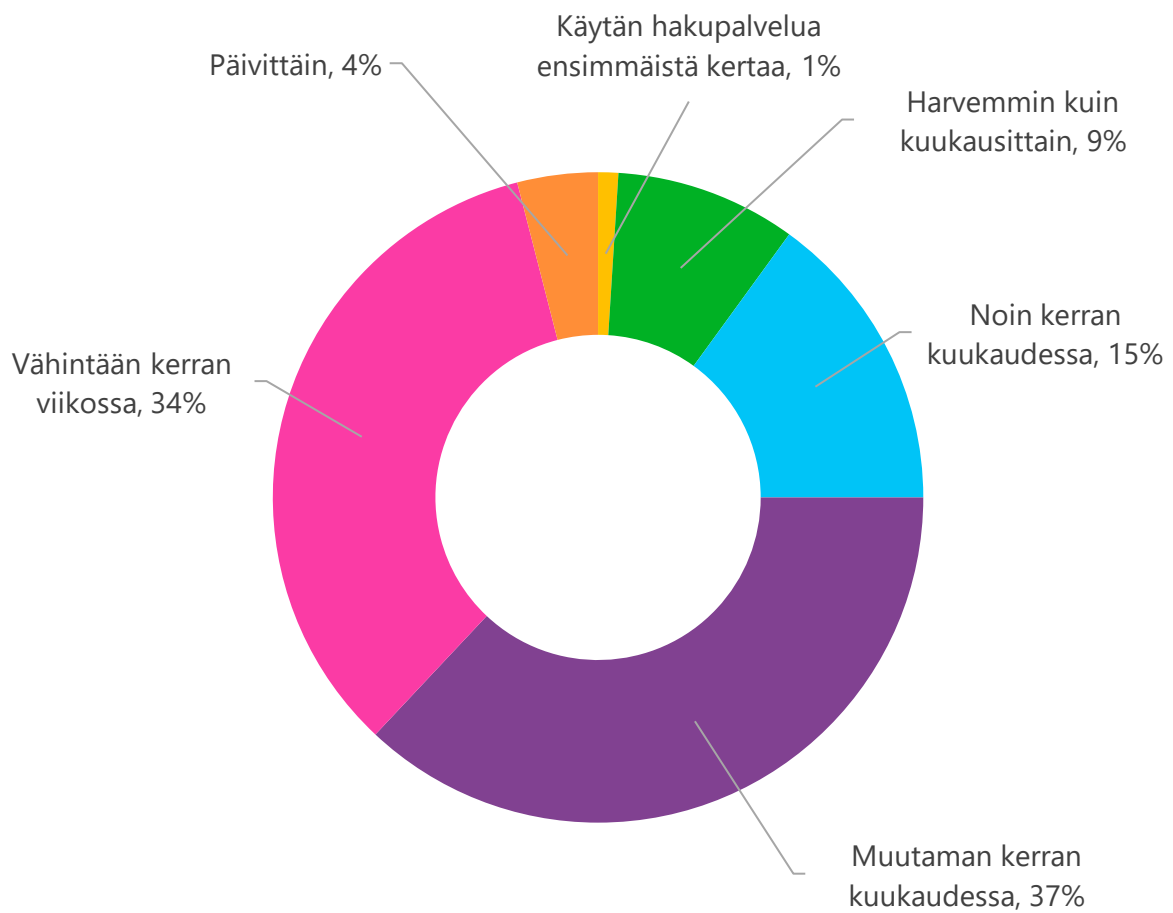
YLEISET KIRJASTOT

Yleisten kirjastojen näkymistä oli käyttäjäkyselyssä eniten vastauksia, 18 252 vastaajaa. Eniten vastaajia oli Vaski-kirjastojen näkymästä (n=3562). Vastaajamäärät heijastelevat näkymien käyttäjien määriä. Tyypillisesti yleisten kirjastojen Finna-näkymät ovat kirjastokimppoja. Ne voivat olla hyvin eri kokoisia ja esimerkiksi suurin kirjastokimppa Vaski-kirjastot on varsinaissuomalaisten kirjastojen yhteenliittymä, joka jo alueena kattaa paljon kirjastoja ja käyttäjiä, kun taas pienemmät kirjastokimpat saattavat koostua vain muutaman pikkukunnan kirjastoista. Vastausten jakaumaa eri näkymien välille voi tarkastella Taulukosta 6.

Näkymä	Vastaajamäärä
vaski.finna.fi	3562
outi.finna.fi	1677
lastu.finna.fi	1311
kyyti.finna.fi	1212
keski.finna.fi	1130
kirkes.finna.fi	1074
vaara.finna.fi	1015
kuopio.finna.fi	965
satakirjastot.finna.fi	904
helle.finna.fi	797
eepos.finna.fi	781
lapinkirjasto.finna.fi	720
lumme.finna.fi	688
heili.finna.fi	678
lukki.finna.fi	642
anders.finna.fi	270
kainet.finna.fi	181
louna.finna.fi	164
tiekko.finna.fi	141
siilinjarvenkirjasto.finna.fi	138
blanka.finna.fi	76
somero.finna.fi	47
leppavirta.finna.fi	46
sotkamo.finna.fi	33

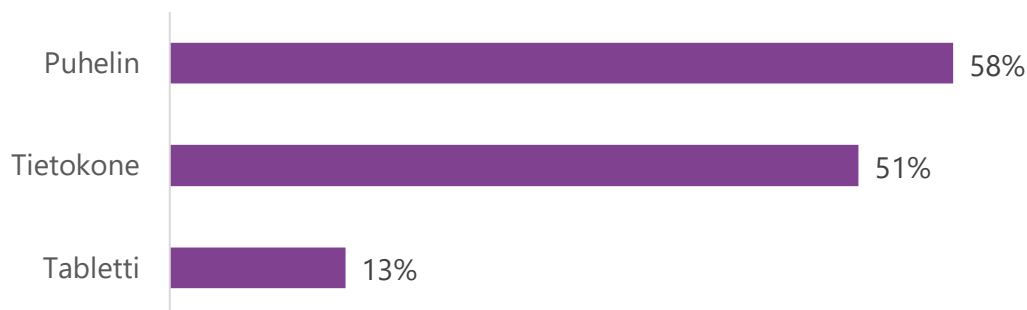
Taulukko 6: Käyttäjäkyselyn yleisten kirjastojen näkymät ja vastaajamäärät

Käyttö hakupalvelussa on säännöllistä: 75 % vastaajista käyttää palvelua vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näistä 4 % päivittäin, 34 % vähintään kerran viikossa ja 37 % muutaman kerran kuukaudessa. Tarkemmin jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 24.

Kuvaaja 24: Hakukoneiden käyttö yleisissä kirjastoissa

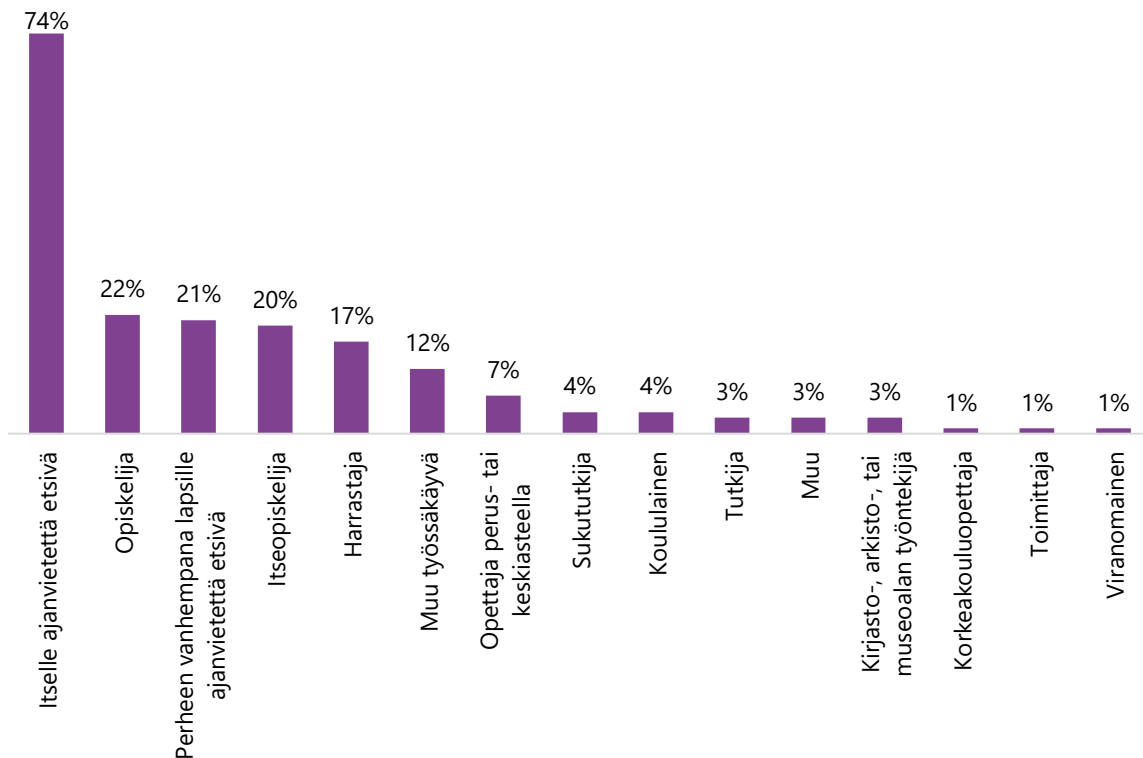
Yleisten kirjastojen näkymiä käytetään eniten puhelimilla ja tietokoneilla. 58 % vastaajista kertoi käyttävänsä hakupalvelua puhelimellaan, 51 % tietokoneella. Tablettikäyttö oli vähäisempää (13 %). Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttölaitteen. (Ks. Kuvaaja 25)

Kuvaaja 25: Käyttölaitteen yleisissä kirjastoissa

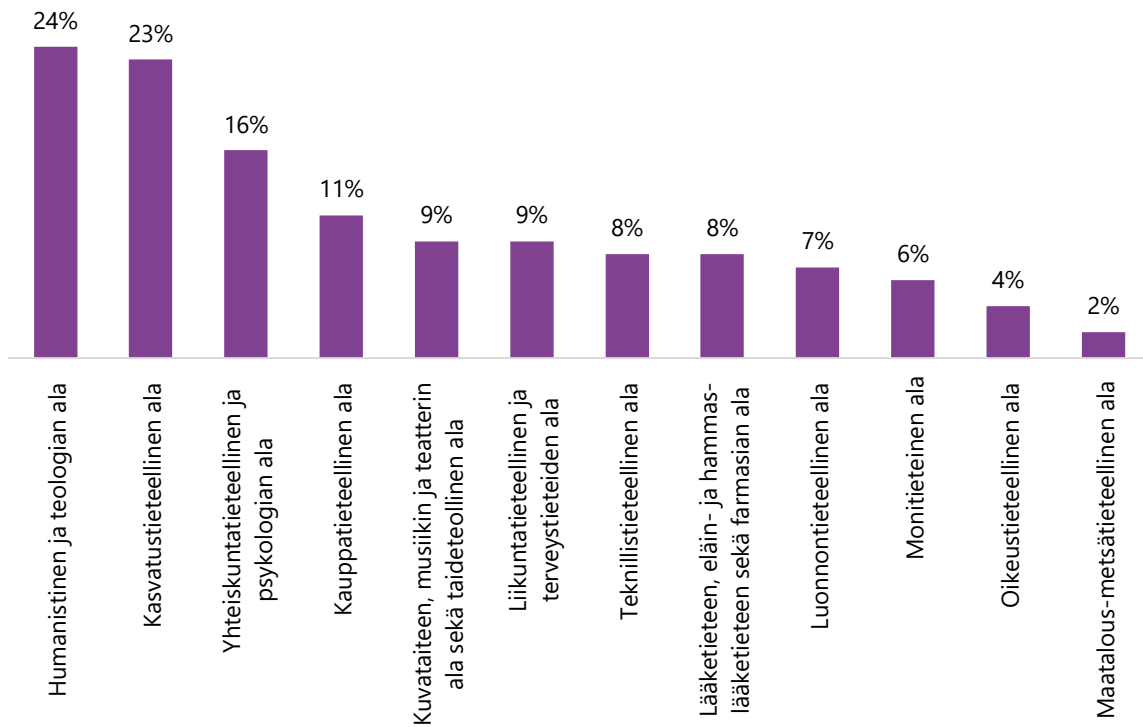
Ajanvietettä etsivät isoimpana vastaajaryhmänä

Yleisten kirjastojen näkymissä itselle ajanvietettä etsivät ovat selkeästi isoin vastaajaryhmä (74 %). Muita kohtuullisen isoja käyttäjäryhmiä olivat opiskelijat (22 %), perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivät (21 %), itseopiskelijat (20 %) ja harrastajat (17 %). Tarkemmin jakauma Kuvaajassa 26. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän.

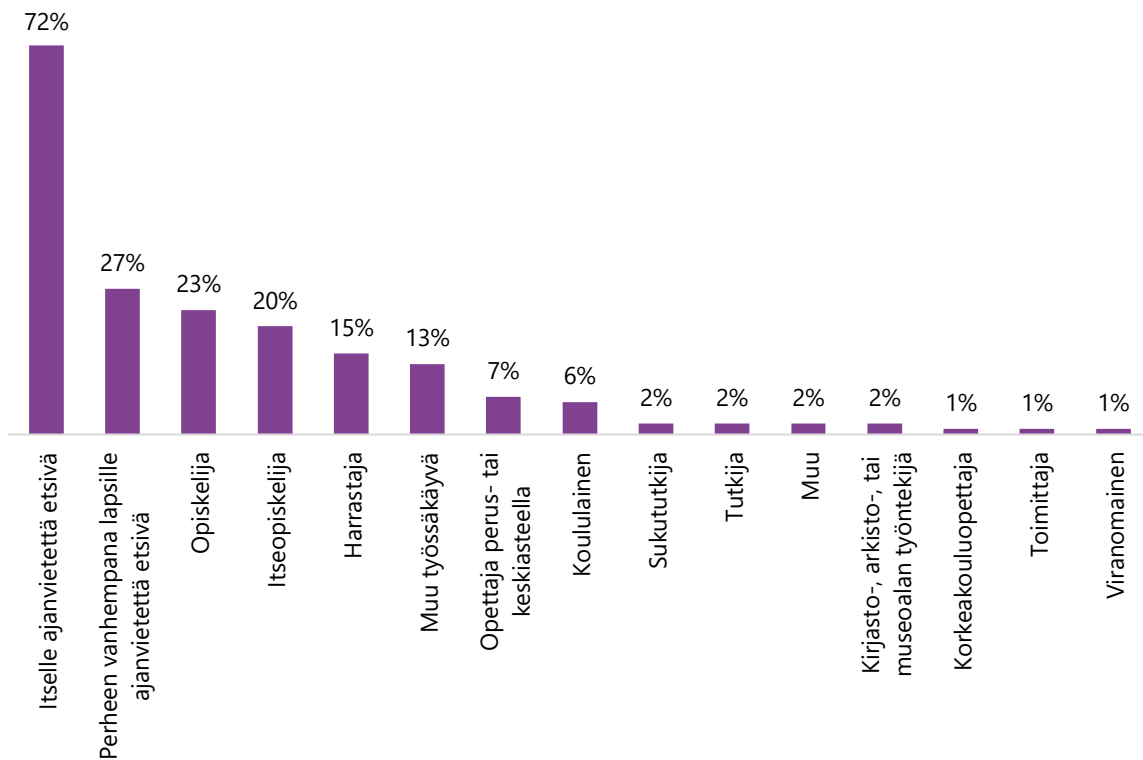
Kuvaaja 26: Vastaajaryhmät yleisissä kirjastoissa

Osa vastaajista (20 %, n=3651) tarkensi myös millä tieteenalalla he toimivat / työskentelevät. 24 % näistä vastaajista työskentelee humanistisella ja teologian alalla, 23 % kasvatustieteellisellä alalla, sekä 16 % yhteiskuntatieteellisellä ja psykologian alalla. Tarkemmin jakauma on esitetty Kuvaajassa 27.

Kuvaaja 27: Vastaajien tieteenalat yleisissä kirjastoissa

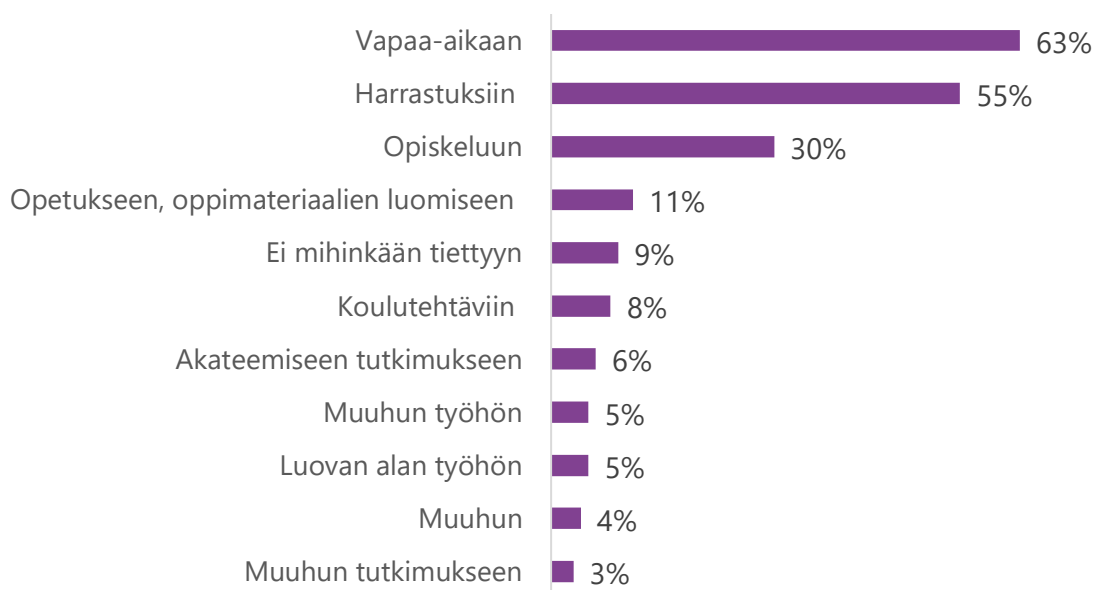
Mobiilissa käyttäjäryhmien jakauma oli hyvin samanlainen kuin kaikilla laitteilla. Itselle ajanvietettä etsivät olivat isoin (72 %), seuraavaksi eniten oli perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsiviä (27 %) ja opiskelijoita (23 %). (Ks. Kuvaaja 28)

Kuvaaja 28: Mobiilikäyttäjien vastaajaryhmät yleisissä kirjastoissa

Vapaa-aika yleisin käyttötarkoitus

Yleisin käyttötarkoitus yleisten kirjastojen näkymissä oli vapaa-aika (63 %). Näkymiä käytetään myös paljon harrastuksiin (55 %) sekä melko paljon opiskeluun (30 %). Näiden lisäksi muiden käyttötarkoitusten välille vastaukset jakautuivat aika tasaisesti (ks. Kuvaaja 29).

Kuvaaja 29: Hakukoneiden käyttötarkoitukset yleisissä kirjastoissa

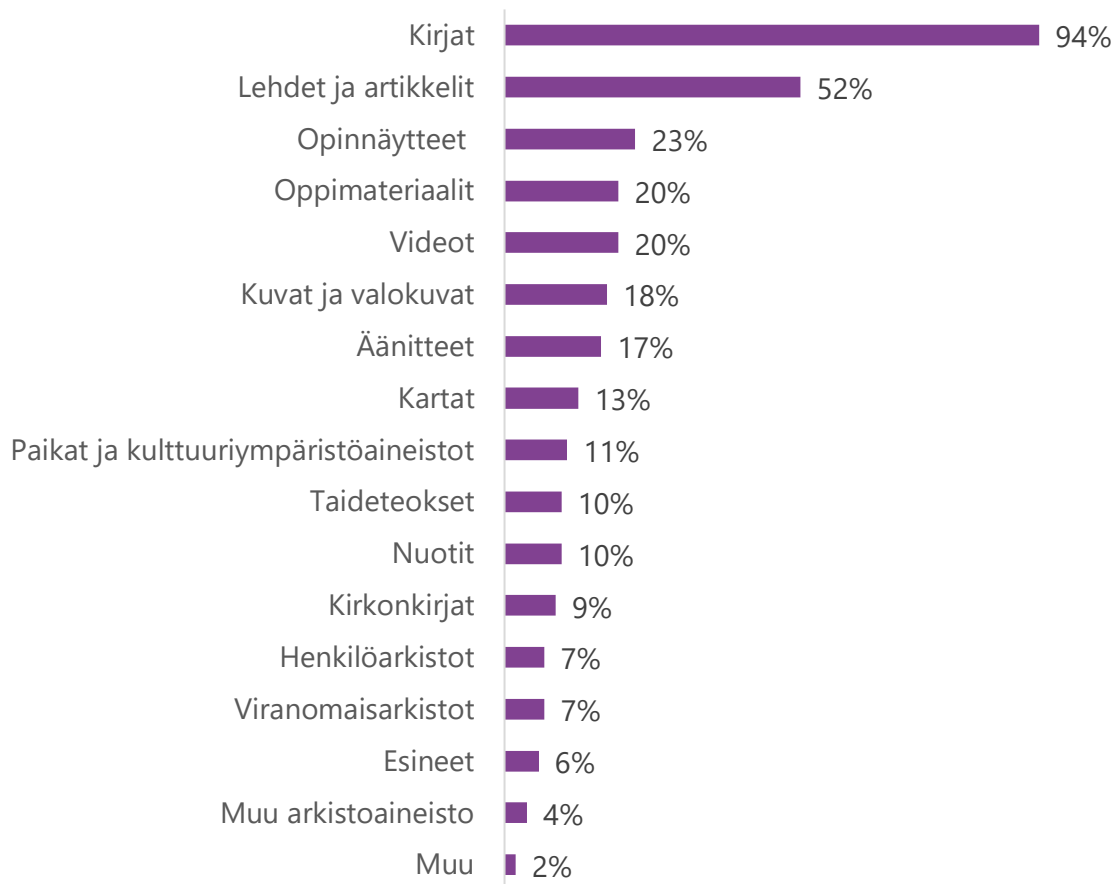
Mobiilissa yleisimmät käyttötarkoitukset olivat samansuuntaiset kuin kaikkia käyttölaitteita tarkasteltaessa: vapaa-aikaan etsittiin eniten tietoa ja aineistoa (68 %), harrastuksiin (54 %) ja opiskeluun (32 %) seuraavaksi eniten. (ks. Kuvaaja 30)

Kuvaaja 30: Mobiilikäyttäjien yleisimmät käyttötarkoitukset yleisissä kirjastoissa

Kirjat kiinnostavin aineistotyyppi

Yleisten kirjastojen näkymissä kiinnostavammaksi aineistotyyppiksi vastaajien keskuudessa nousivat kirjat (94 %). Lehdet ja artikkelit olivat myös suosittuja (52 %). Näiden jälkeen kiinnostavimmat aineistotyypit olivat opinnäytteet (23 %), oppimateriaalit (20 %), sekä videot (20 %). Tarkempaa jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 31.

Kuvaaja 31: Kiinnostavimmat aineistotyypit yleisissä kirjastoissa

Kun tarkastellaan kiinnostavia aineistotyyppisiä tarkemmin käyttäjäryhmittäin, huomataan joidenkin aineistotyyppien erottuminen tiettyjen käyttäjäryhmien joukossa. Taulukko 7 esittää kiinnostusta eri aineistotyyppisiin seuraavalla tavalla: valkoisella merkityissä soluissa 0-24 % vastaajista oli kiinnostunut kyseisestä aineistotyyppistä, sinisellä merkatut soluissa 25-49 %, vihreällä merkityissä 50-74 % ja punaisella merkityissä 75-100 %. Taulukkoa tarkasteltaessa on tärkeää kuitenkin huomioida, että eri käyttäjäryhmissä vastaajamäärät vaihtelevat, toisin sanoen joissakin pienemmissä vastaajaryhmissä yksittäisten käyttäjien mielipiteet nousevat vahvemmin esille kuin isommissa käyttäjäryhmissä. Yleisten kirjastojen näkymissä pienimmät vastaajaryhmät olivat toimittajat sekä viranomaiset, joissa vastaajia oli 188, eli yksikään käyttäjäryhmä ei ollut erityisen pieni.

Taulukosta 7 voidaan huomata, että yleisten kirjastojen näkymissä kirjat ovat kaikissa käyttäjäryhmissä suosittuja aineistotyyppisiä. Lehdet ja artikkelit olivat myös selkeästi kiinnostava aineistotyyppi, vaikkei aivan yhtä kiinnostava kuin kirjat. Sukututkijoiden keskuudessa kirkon kirjat (73 %), kartat (53 %) sekä kuvat ja valokuvat (55 %) nousivat selkeästi enemmän esille kiinnostavina aineistotyyppinä kuin muissa käyttäjäryhmissä.

Mielipide yleisten kirjastojen näkymistä positiivinen

Vastaajat ovat tyytyväisiä yleisten kirjastojen näkymiin, yleisarvosanaksi palvelu sai 8,4. Tyytyväisyys palveluun on noussut hieman vuoteen 2019 verrattuna, jolloin palvelu sai yleisarvosanaksi 8,3.

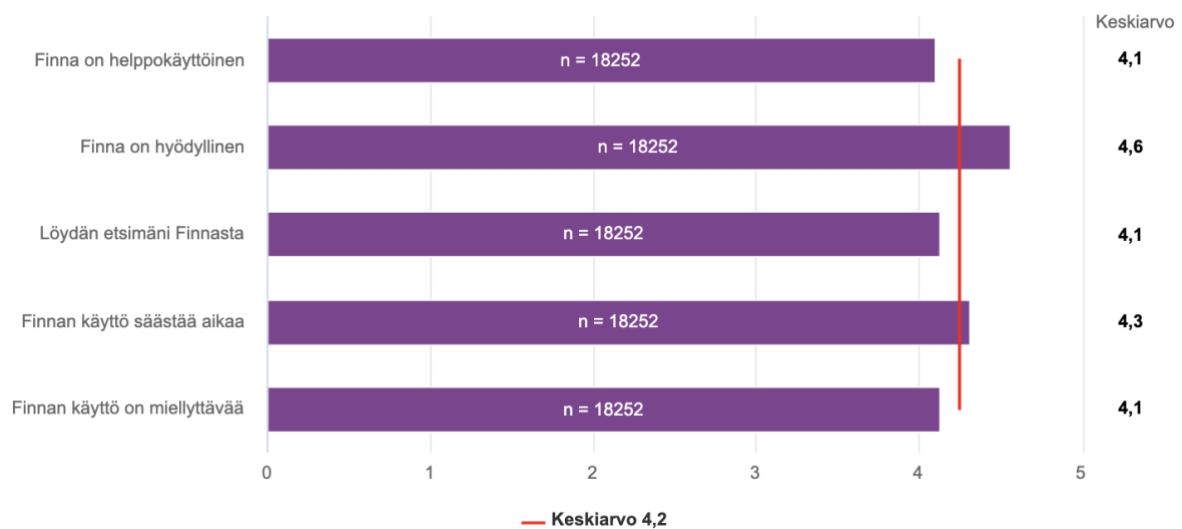
Kysyttäessä suosittelisivatko vastaajat Finnaa oli NPS 58 ja keskiarvo 8,7. Nämä ovat todella hyviä lukemia, ja olivat myös kasvussa vuodesta 2019, jolloin NPS oli 48 ja keskiarvo 8,5.

Kuvaaja 32 erittelee tyytyväisyyttä yleisten kirjastojen näkymistä vastaajaryhmittäin. Viranomaiset olivat tyytyväisimpiä (NPS 67,6). Seuraavaksi tyytyväisimpiä olivat toimittajat ja kuvatoimittajat (NPS 65,4), muut työssäkäyvät (NPS 62,9), harrastajat (NPS 62,8) ja koululaiset (NPS 62,8).

Kuvaaja 32: NPS yleisten kirjastojen näkymissä vastaajaryhmittäin

Hakupalveluja pidetään helppokäyttöisenä ja hyödyllisenä, ja niiden käyttö säästää aikaa sekä on miellyttävää (Ks. Kuvaaja 33).

Kuvaaja 33: Kokemuksia hakupalveluista yleisissä kirjastoissa

Vastaajista 58 %, n=10 638, kertoi käyttävänsä hakupalveluita puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 59, ja keskiarvo 8,8. Yleisarvosanaksi hakupalvelu sai keskiarvolta 8,4. Tietokoneella käyttäviä vastaajia oli 51 %, n=9399. Vastaavat arvot heidät keskuudessaan olivat NPS 57, keskiarvolla 8,7. Hakupalvelun yleisarvosanan keskiarvo oli 8,3.

Hyviin arvosanoihin vaikuttaa varmasti aineiston ja tiedon hyvä löydettävyys. 94 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä. Lopuista 3 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 3 % ei löydä yleensä etsimäänsä. Tarkemmin arvosanojen ja käyttökokemuksen kehitystä on käsitelty tämä raportin alkupuolella, jossa käsiteltiin käyttäjäkyselyn vastauksia kokonaisuutena (ks. sivu 11).

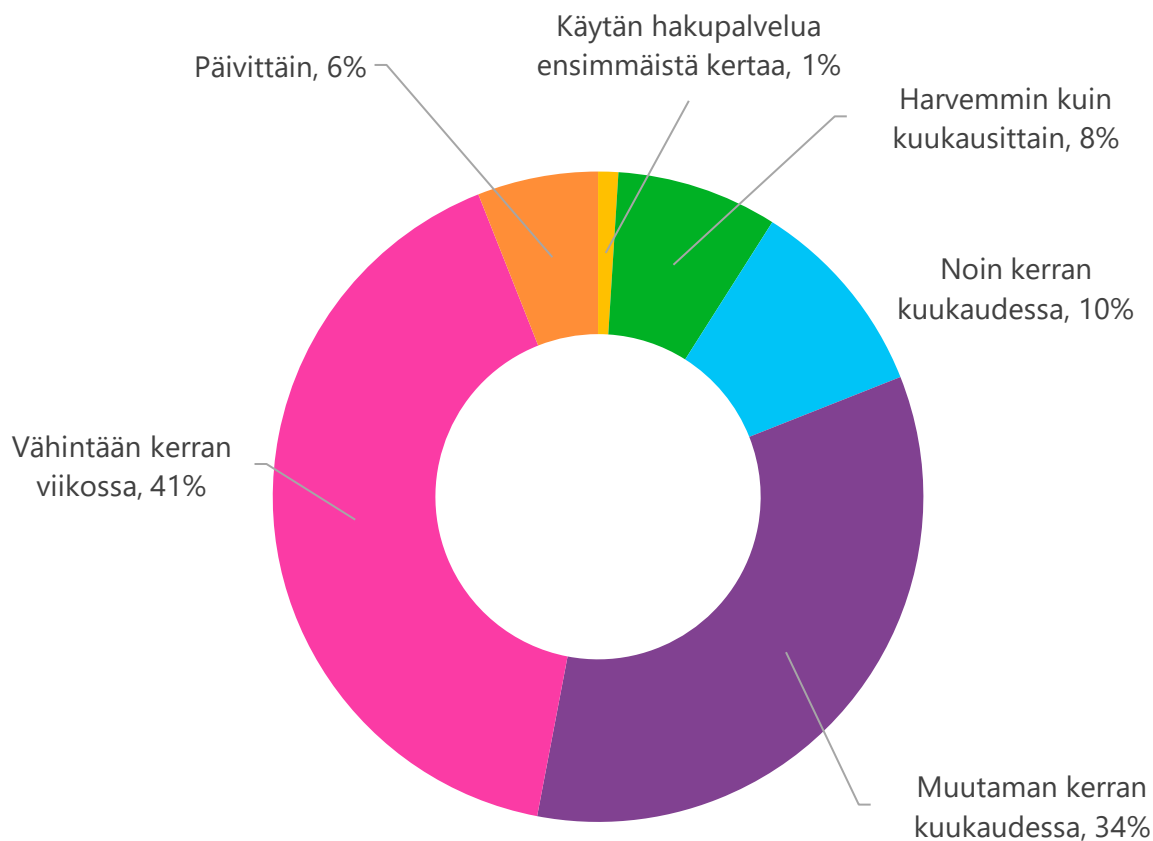
KORKEAKOULUKIRJASTOT

Korkeakoulunäkymistä oli käyttäjäkyselyssä 6787 vastaajaa. Eniten vastaajia oli Jyväskylän yliopiston kirjaston näkymästä (n=631). Vastausten jakaumaa eri näkymien välille voi tarkastella Taulukosta 8.

Näkymä	Vastaajamäärä
jyu.finna.fi	631
oula.finna.fi	576
laurea.finna.fi	530
haagahelia.finna.fi	516
metropolia.finna.fi	400
kansalliskirjasto.finna.fi	378
turkuamk.finna.fi	330
hamk.finna.fi	324
kaakkuri.finna.fi	319
abo.finna.fi	302
diak.finna.fi	251
aalto.finna.fi	234
samk.finna.fi	194
janet.finna.fi	178
luc.finna.fi/ulapland	176
savonia.finna.fi	175
tritonian.finna.fi/uva	165
karelia.finna.fi	142
humak.finna.fi	124
oamk.finna.fi	96
seamk.finna.fi	92
luc.finna.fi	87
uniarts.finna.fi	86
tritonian.finna.fi	84
luc.finna.fi/lapinamk	79
hanken.finna.fi	75
centria.finna.fi	54
kamk.finna.fi	50
mpkk.finna.fi	48
arcada.finna.fi	38
tritonian.finna.fi/vamk	31
tritonian.finna.fi/novia	22

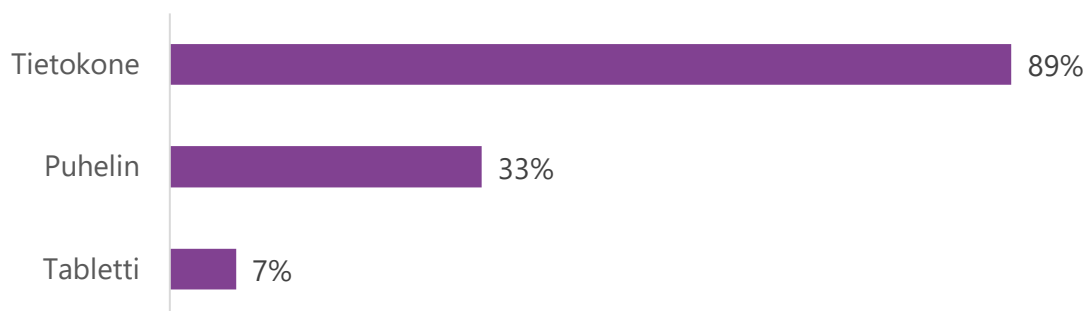
Taulukko 8: Käyttäjäkyselyn korkeakoulukirjastojen näkymät ja vastaajamäärät

Käyttö korkeakoulukirjastojen näkymissä on säännöllistä: 81 % vastaajista käyttää palvelua vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näistä 6 % päivittäin, 41 % vähintään kerran viikossa ja 34 % muutaman kerran kuukaudessa. Tarkemmin jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 34.

Kuvaaja 34: Hakupalveluiden käyttö korkeakoulukirjastoissa

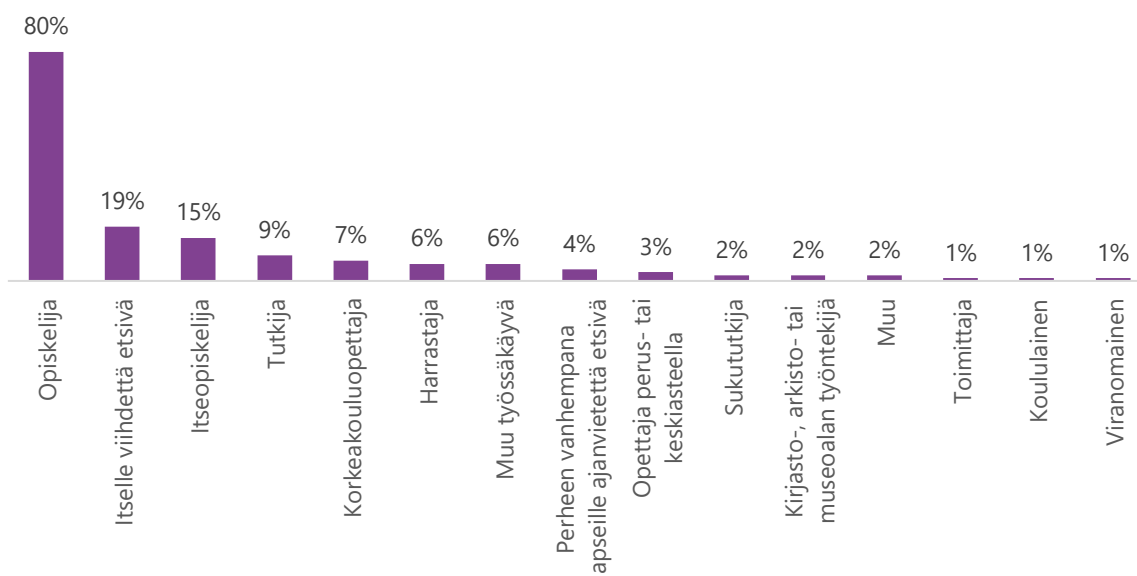
Korkeakoulukirjastojen näkymiä käytetään eniten tietokoneilla. 89 % vastaajista kertoi käyttävänsä hakupalvelua tietokoneella. Kolmasosa vastaajista (33 %) kertoi käyttävänsä hakupalveluita puhelimellaan ja 7 % tabletilla. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttölaitteen (ks. Kuvaaja 35).

Kuvaaja 35: Käyttölaitteet korkeakoulukirjastojen näkymissä

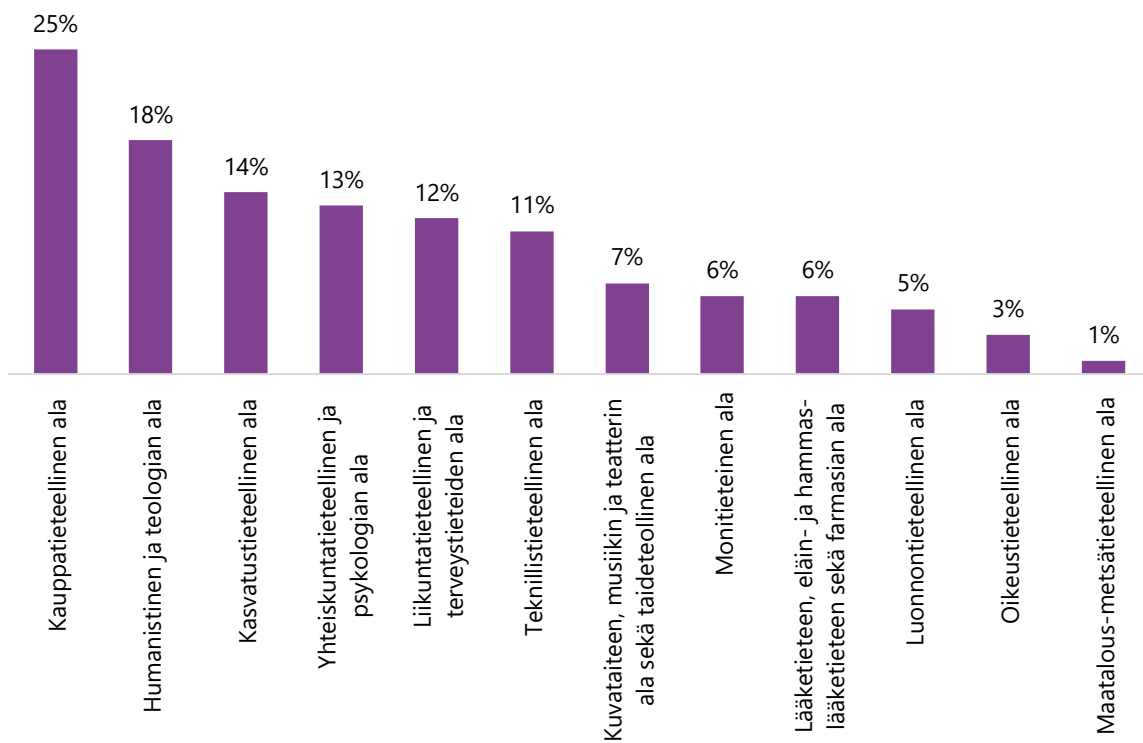
Opiskelijat isoimpana vastaajaryhmänä

Korkeakoulunäkymissä selkeästi isoin vastaajaryhmä oli odotettavasti opiskelijat, opiskelijaksi identifioitui 80 % vastaajista. Seuraavaksi eniten oli itselle ajanvietettä etsiviä (19 %) ja itseopiskelijoita (15 %). Tarkemmin jakauma Kuvaajassa 36. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän.

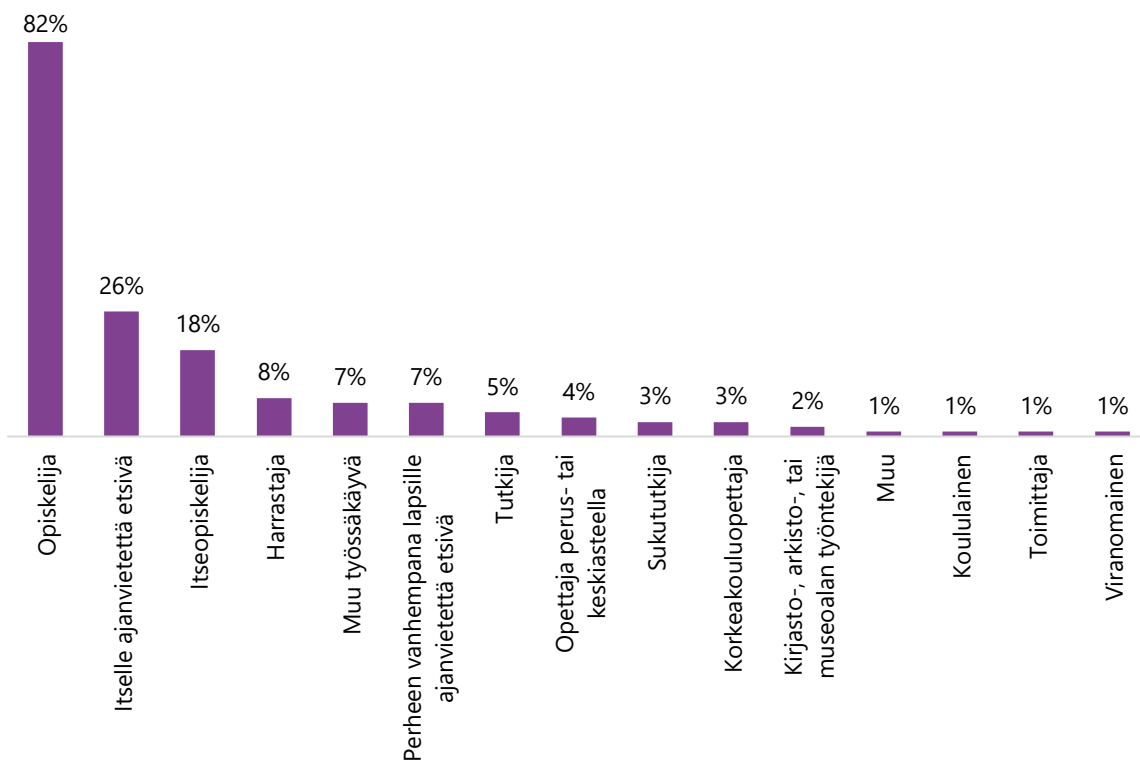
Kuvaaja 36: Vastaajaryhmä korkeakoulukirjastojen näkymissä

Osa vastaajista (73 %, n=4978) tarkensi myös millä tieteenalalla he toimivat / työskentelevät. Neljäsosa näistä vastaajista (25 %) työskentelee tai opiskelee kauppatieteellisellä alalla. 18 % työskentelee humanistisella ja teologian alalla, 14 % kasvatustieteellisellä alalla, 13 % yhteiskuntatieteellisellä ja psykologian alalla. Kaiken kaikkiaan jakauma oli melko tasaista ja monelta eri alalta oli vastaajia. Tarkemmin jakauma on esitetty Kuvaajassa 37.

Kuvaaja 37: Vastaajien tieteenalat korkeakoulukirjastojen näkymissä

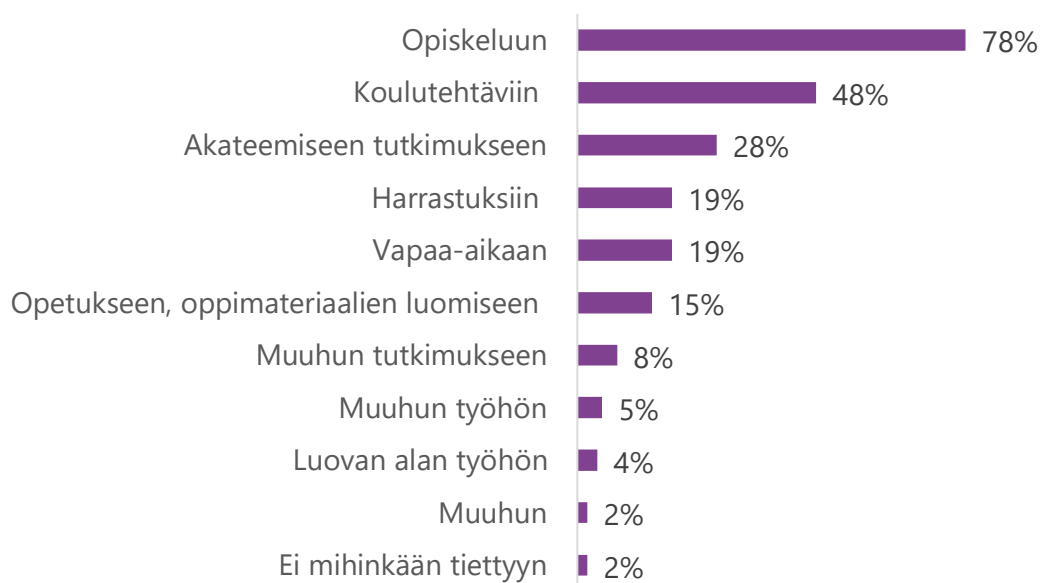
Mobiilissa käyttäjäryhmien jakauma oli hyvin samanlainen kuin kaikilla laitteilla. Opiskelijoita oli eniten (82 %), seuraavaksi eniten oli itselle ajanvietettä etsiviä (26 %) ja itseopiskelijoita (18 %). (Ks. Kuvaaja 38)

Kuvaaja 38: Vastaajaryhmät mobiilikäyttäjien osalta korkeakoulukirjastojen näkymissä

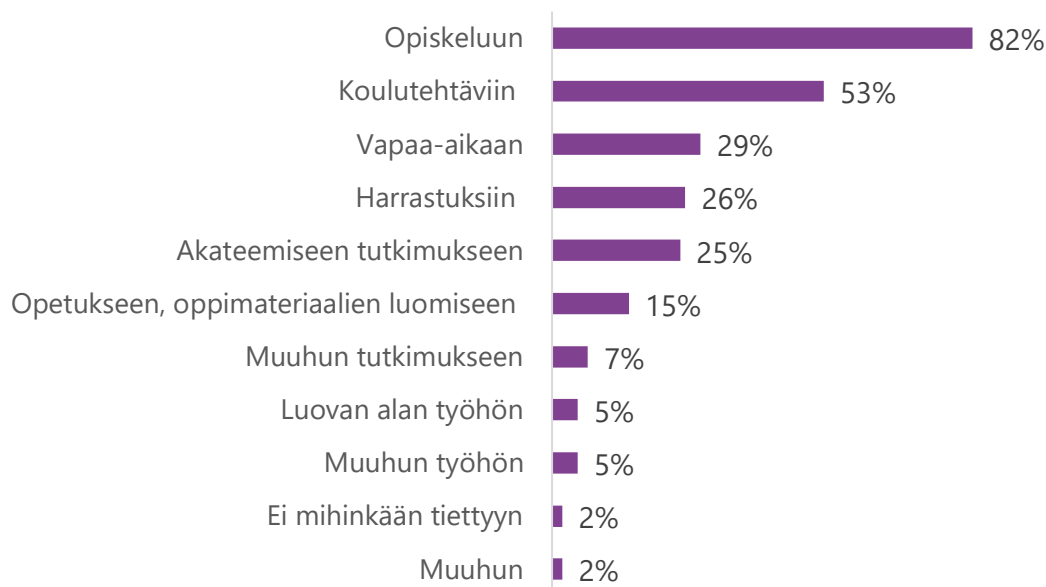
Opiskelu yleisin käyttötarkoitus

Korkeakoulunäkymissä yleisimmät käyttötarkoitukset olivat opiskelu (78 %) sekä koulutehtävät (48 %). Myös akateeminen tutkimus nousi vahvasti esiin 28 %:lla. Näiden jälkeen tulivat harrastukset (19 %) ja vapaa-aika (19 %), jotka muilla sektoreilla olivat yleisimmät käyttötarkoitukset. (Ks. Kuvaaja 39)

Kuvaaja 39: Käyttötarkoitukset korkeakoulukirjastojen näkymissä

Mobiilissa yleisimmät käyttötarkoitukset olivat samansuuntaiset kuin kaikkia käyttölaitteita tarkasteltaessa: opiskelu (82 %) ja koulutehtävät (53 %) olivat yleisimmät käyttötarkoitukset. Seuraavaksi eniten tietoa etsittiin vapaa-aikaan (29 %) ja harrastuksiin (26 %), eli näihin haettiin vähän enemmän kuin akateemiseen tutkimukseen mobiilikäyttäjiä tarkasteltaessa. Tarkemmin tulokset Kuvaajassa 40.

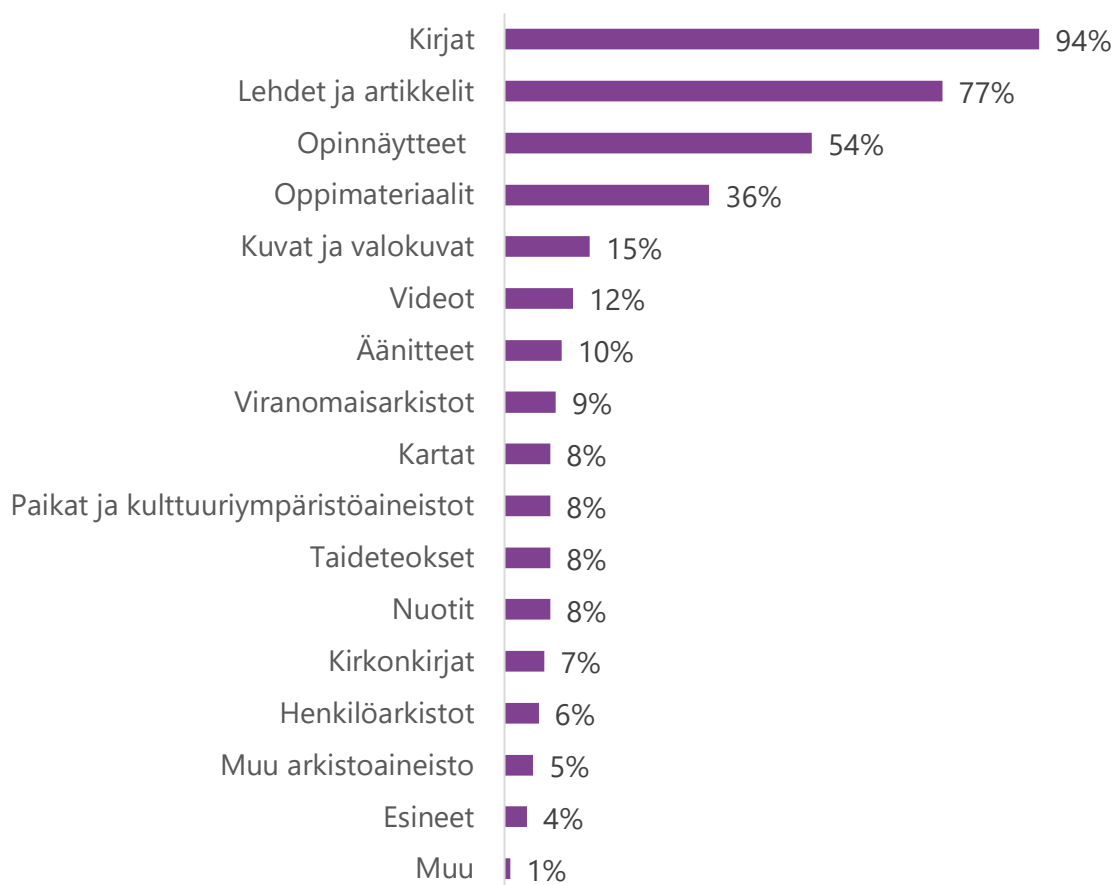

Kuvaaja 40: Käyttötarkoituksen mobiilikäyttäjien osalta korkeakoulukirjastojen näkymissä

Kirjat kiinnostavin aineistotyyppi

Korkeakoulukirjastojen näkymien käyttäjille kiinnostavimmat aineistot olivat kirjat (94 %) sekä lehdet ja artikkelit (77 %). Opinnäytetyöt nousivat myös odotetusti kiinnostavaksi aineistotyyppiksi (54 %).

Muita kiinnostavia aineistoja korkeakoulunäkymien vastaajille olivat oppimateriaalit (36 %), kuvat ja valokuvat (15 %) sekä videot (12 %). Tarkempaa jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 41.

Kuvaaja 41: Kiinnostavimmat aineistotyypit korkeakoulukirjastojen näkymissä

Kun tarkastellaan kiinnostavia aineistotyyppisiä tarkemmin käyttäjäryhmittäin, huomataan joidenkin aineistotyyppien erottuminen tiettyjen käyttäjäryhmien joukossa. Taulukko 9 esittää kiinnostusta eri aineistotyyppisiin seuraavalla tavalla: valkoisella merkityissä soluissa 0-24 % vastaajista oli kiinnostunut kyseisestä aineistotyyppistä, sinisellä merkityissä soluissa 25-49%, vihreällä merkityissä 50-74 % ja punaisella merkityissä 75-100 %. Taulukkoa tarkasteltaessa on tärkeää kuitenkin huomioida, että eri käyttäjäryhmissä vastaajamäärät vaihtelevat, toisin sanoen joissakin pienemmissä vastaajaryhmissä yksittäisten käyttäjien mielipiteet nousevat vahvemmin esille kuin isommissa käyttäjäryhmissä. Korkeakoulukirjastojen näkymissä pienin vastaajaryhmä oli viranomaiset, jossa vastaajia oli 54, eli yksikään käyttäjäryhmä ei ollut erityisen pieni.

Taulukosta 9 voidaan huomata, että korkeakoulukirjastojen näkymissä kirjat sekä lehdet ja artikkelit ovat kaikissa käyttäjäryhmissä suosittuja aineistotyyppisiä. Opinnäytteet nousivat kiinnostavaksi aineistotyyppiksi myös monien käyttäjäryhmien keskuudessa. Sukututkijoiden keskuudessa henkilöarkistot (61 %), kirkon kirjat (66 %), kartat (57 %) sekä kuvat (70 %) nousivat selkeästi enemmän esille kiinnostavina aineistotyyppinä kuin muissa käyttäjäryhmissä.

Muu	0 %	1 %	2 %	3 %	3 %	3 %	1 %	2 %	1 %	2 %	1 %	4 %	2 %	2 %	4 %
Oppimateriaalit	43 %	40 %	41 %	44 %	37 %	24 %	22 %	36 %	26 %	30 %	24 %	36 %	42 %	35 %	29 %
Muu arkistoaineisto	5 %	4 %	8 %	7 %	9 %	15 %	34 %	15 %	19 %	6 %	15 %	8 %	4 %	8 %	12 %
Henkilöarkistot	8 %	4 %	9 %	8 %	8 %	15 %	61 %	17 %	22 %	11 %	15 %	7 %	5 %	11 %	15 %
Kirkon-kirjat	7 %	5 %	10 %	13 %	7 %	12 %	66 %	21 %	18 %	6 %	15 %	9 %	7 %	12 %	19 %
Viranomais-arkistot	7 %	8 %	13 %	13 %	12 %	19 %	49 %	22 %	26 %	27 %	15 %	11 %	8 %	11 %	14 %
Paikat / kulttuuriympäristöaineistot	13 %	6 %	13 %	10 %	7 %	12 %	47 %	26 %	22 %	6 %	28 %	11 %	11 %	16 %	18 %
Esineet	13 %	4 %	7 %	7 %	5 %	8 %	23 %	15 %	7 %	8 %	17 %	6 %	6 %	9 %	7 %
Taide-teokset	18 %	7 %	16 %	14 %	11 %	14 %	25 %	22 %	12 %	8 %	23 %	12 %	10 %	14 %	20 %
Kartat	10 %	6 %	14 %	15 %	10 %	16 %	57 %	25 %	30 %	13 %	25 %	11 %	11 %	17 %	21 %
Kuvat / valokuvat	21 %	11 %	23 %	24 %	18 %	26 %	70 %	43 %	44 %	20 %	49 %	22 %	15 %	27 %	33 %
Opinnäytteet	36 %	59 %	52 %	51 %	59 %	56 %	44 %	53 %	48 %	59 %	49 %	56 %	46 %	46 %	43 %
Nuotit	16 %	7 %	11 %	16 %	8 %	9 %	18 %	18 %	11 %	5 %	12 %	13 %	12 %	12 %	11 %
Äänitteet	18 %	8 %	18 %	15 %	11 %	13 %	27 %	23 %	21 %	16 %	26 %	17 %	22 %	17 %	23 %
Videot	26 %	11 %	21 %	21 %	21 %	16 %	25 %	24 %	22 %	13 %	21 %	18 %	24 %	20 %	22 %
Lehdet ja artikkelit	56 %	80 %	75 %	71 %	90 %	88 %	81 %	78 %	75 %	73 %	81 %	80 %	71 %	71 %	74 %
Kirjat	93 %	96 %	96 %	96 %	95 %	94 %	83 %	91 %	92 %	95 %	94 %	96 %	99 %	94 %	87 %
	Koululaien (peruskoulu, lukio, ammattikoulu), n=61	Opiskelija (opisto, AMK, YAMK, korkeakoulu tai yliopisto), n=5456	Itseopiskelija, n=1011	Opettaja perus- tai keskiasteella, n=178	Korkeakouluopettaja, n=466	Tutkija, n=577	Sukututkija, n=166	Harrastaja, n=424	Toimittaja, kuvatoimittaja, n=73	Viranomainen, n=54	Kirjasto-, arkisto- tai museoalan työntekijä, n=144	Muu työssäkäyvä, n=380	Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä, n=255	Itselle ajanvietettä etsivä, n=1262	Muu, n=103

Taulukko 9: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin korkeakoulukirjastoissa

Korkeakoulukirjastojen näkymiin ollaan tyytyväisiä

Korkeakoulunäkymien käyttäjät olivat tyytyväisiä hakupalveluun. Näkymät saivat yleisarvosanaksi arvosanan 8,2. Tässä oli hieman nousua vuoteen 2019 verrattuna, jolloin vastaava arvosana oli 8,1.

Kysyttäessä suosittelisiko vastaaja hakupalvelua NPS oli 53 ja keskiarvo 8,6. Vuoteen 2019 verrattuna tässä oli paljon kasvua: vastaavat arvot vuonna 2019 olivat NPS 44 ja keskiarvo 8,4.

Kuvaaja 42 erittelee tyytyväisyyttä korkeakoulukirjastojen näkymistä vastaajaryhmittäin. Sukututkijat olivat tyytyväisimpiä (NPS 63,2). Seuraavaksi tyytyväisimpiä olivat kirjasto-, arkisto- tai museoalan työntekijät (NPS 62,5), itselle viihdettä etsivät (NPS 62,4) ja harrastajat (NPS 61,8).

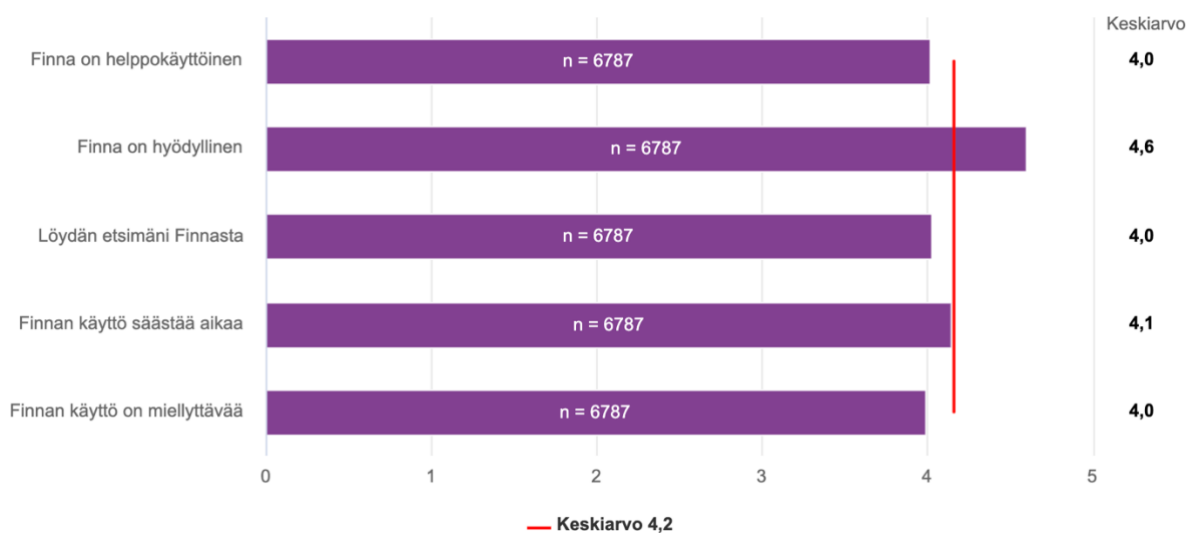

Kuvaaja 42: NPS korkeakoulukirjastojen näkymiin vastaajaryhmittäin

Vastaajista 33 %, n=2227, kertoi käyttävänsä hakupalveluita puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 56, ja keskiarvo 8,7. Yleisarvosanaksi hakupalvelu sai

keskiarvolta 8,2. Tietokoneella käytäviä vastaajia oli 89 %, n=6033. Vastaavat arvot heidät keskuudessaan olivat NPS 53, keskiarvolla 8,6. Hakupalvelun yleisarvosanan keskiarvo oli 8,2.

Hakupalveluja pidetään hyödyllisenä, lisäksi helppokäyttöisenä, miellyttävänä, ja niiden käyttö säästää aikaa. (Ks. Kuvaaja 43)

Kuvaaja 43: Kokemuksia hakukoneista korkeakoulukirjastojen näkymissä

Hyviin arvosanoihin vaikuttaa varmasti aineiston ja tiedon hyvä löydettävyys. 91 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä. Lopuista 2 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 7 % ei löydä yleensä etsimäänsä. Tarkemmin arvosanojen ja käyttökokemuksen kehitystä on käsitelty tämä raportin alkupuolella, jossa käsiteltiin käyttäjäkyselyn vastauksia kokonaisuutena (ks. sivu 11).

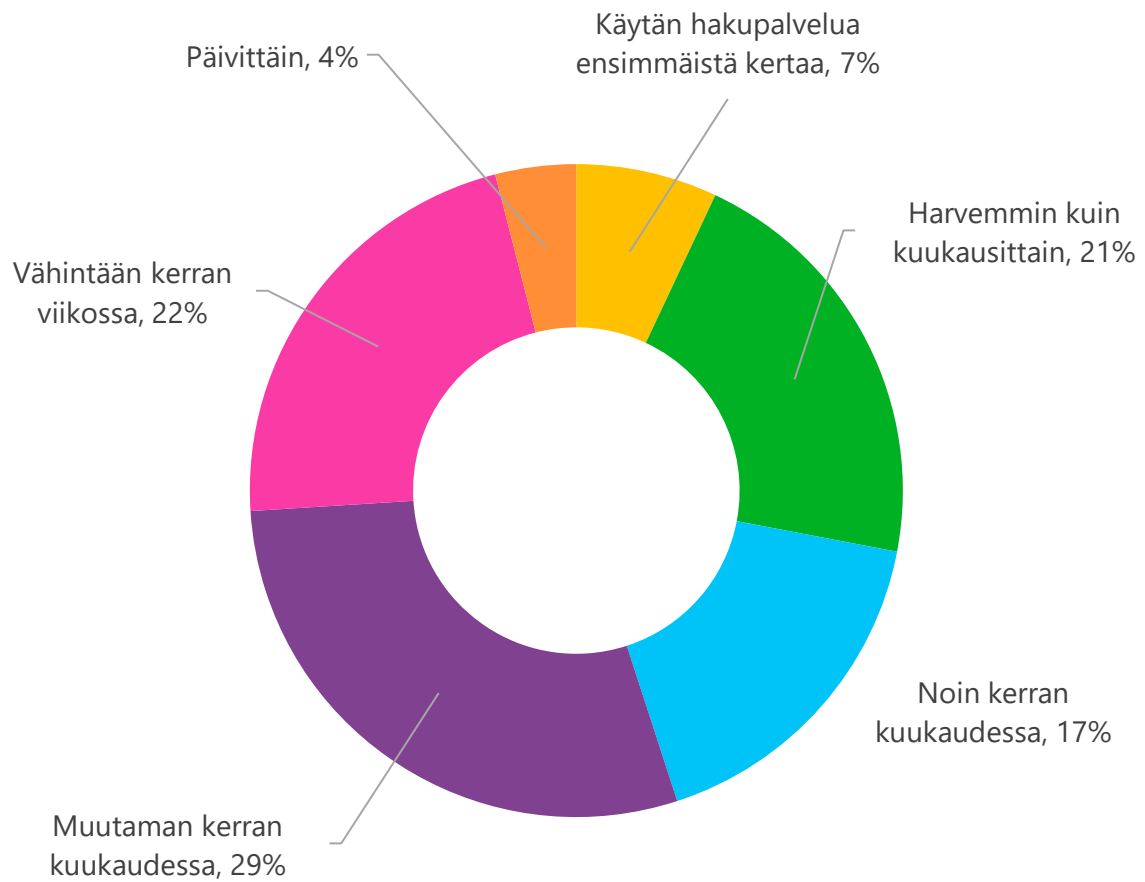
MUSEOT

Museoiden omissa näkymissä vastaajia käyttäjäkyselyyn oli 681. Eniten vastaajia oli Museoviraston näkymästä (n=252). Vastausten jakaumaa eri näkymien välille voi tarkastella Taulukosta 10.

Näkymä	Vastaajamäärä
museovirasto.finna.fi	252
museot.finna.fi	120
hkm.finna.fi	44
ilmailumuseo.finna.fi	34
lappeenrannanmuseot.finna.fi	27
suomenkansallismuseo.finna.fi/	25
museovirasto.finna.fi/arkeologia/	24
museovirasto.finna.fi/joka/	20
urheilumuseo.finna.fi	17
satakunnanmuseo.finna.fi	16
ekm.finna.fi	15
rautatiemuseo.finna.fi	14
jyvaskylantaidemuseo.finna.fi/maisema_ymparisto_luonnos	11
piipunjuurella.finna.fi	11
vantaankaupunginmuseo.finna.fi	10
hkm.finna.fi/elanto	7
hrm.finna.fi	6
kellomuseo.finna.fi	5
siida.finna.fi	5
lelumuseohevosenkenka.finna.fi	4
muistaja.finna.fi/riihimaen_kaupunginmuseo	4
muistaja.finna.fi/hyvinkaan_kaupunginmuseo	3
muistaja.finna.fi/keravan_museopalvelut	3
muistaja.finna.fi/nurmijarven_museo	3
muistaja.finna.fi/mantsalan_museopalvelut	1

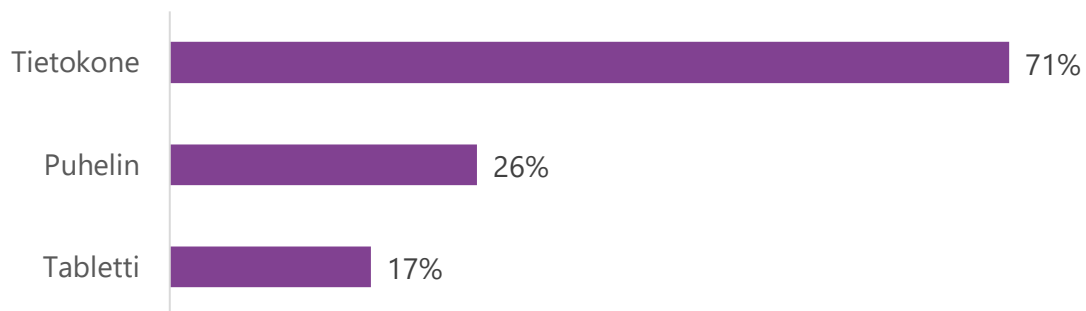
Taulukko 10: Käyttäjäkyselyn museonäkymät ja vastaajamäärät

Käyttö museoiden näkymissä on säännöllistä: 55 % vastaajista käyttää palvelua vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näistä 4 % päivittäin, 22 % vähintään kerran viikossa ja 29 % muutaman kerran kuukaudessa. Tarkemmin jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 44.

Kuvaaja 44: Museonäkymien käyttö

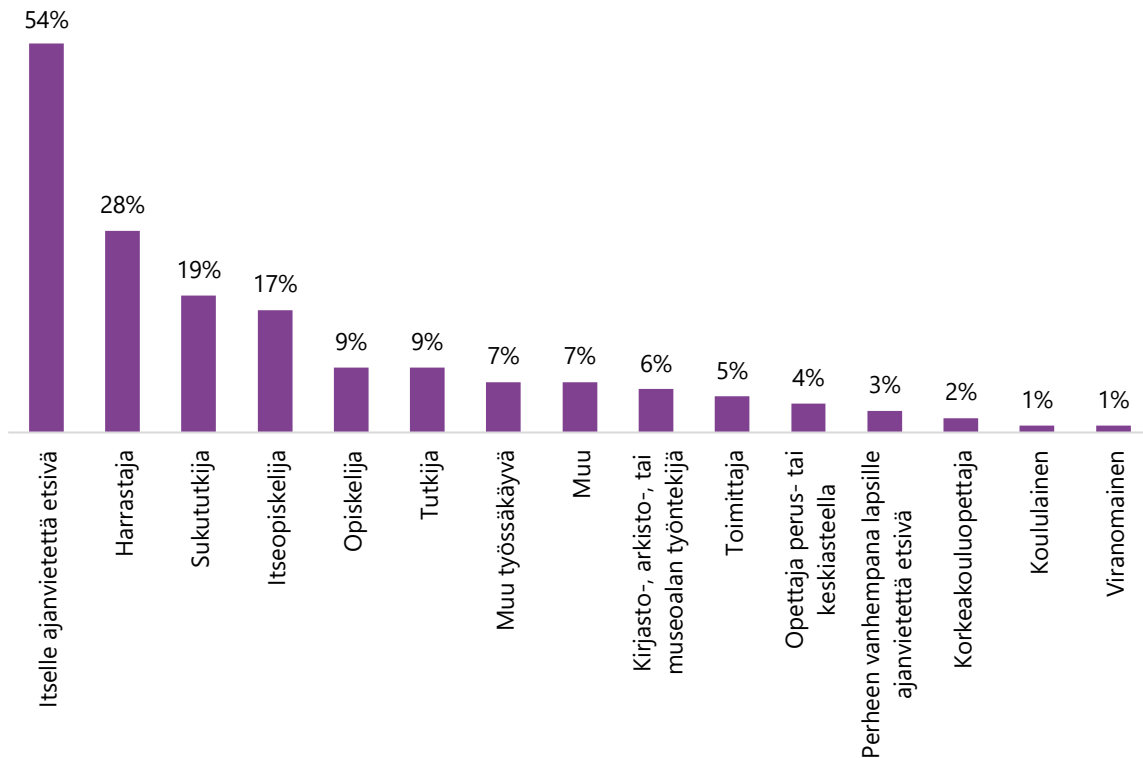
Museoiden omista näkymistä vastaajien käyttö tapahtuu pääasiassa tietokoneella (71 %). Puhelimella käyttöä vastaajien joukossa on 26 % ja tabletilla 17 %. (Ks. Kuvaaja 45)

Kuvaaja 45: Käyttölaitteet museonäkymissä

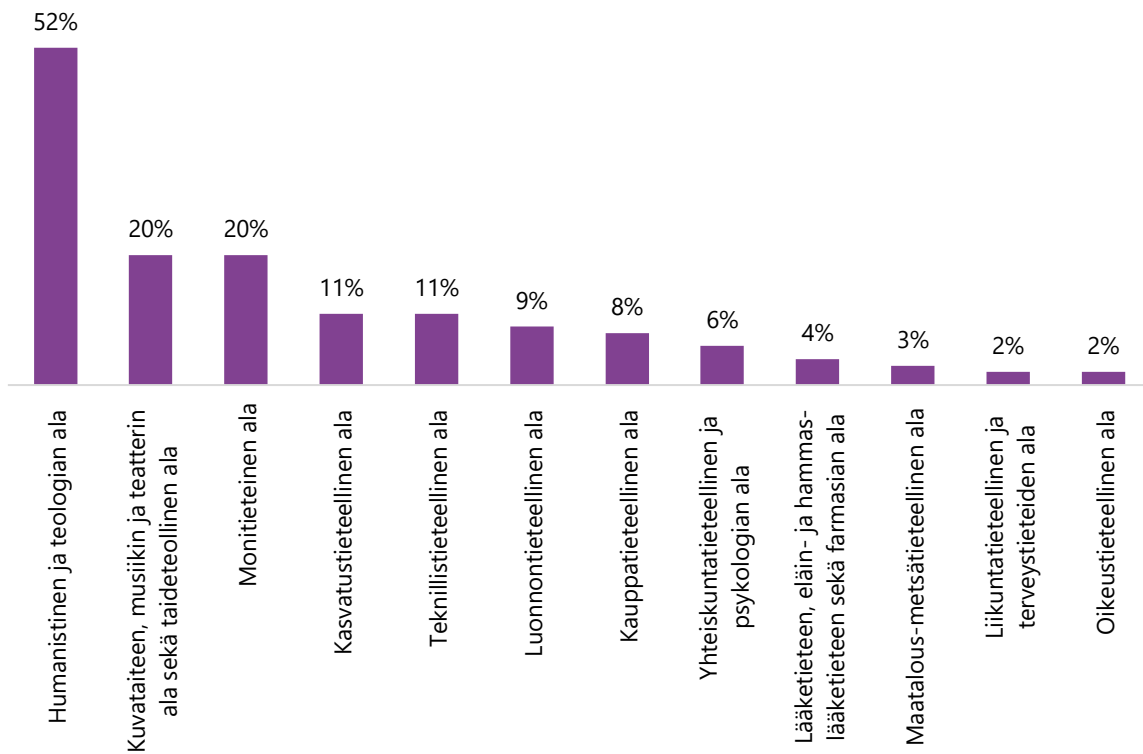
Ajanvietettä etsivät isoimpana vastaajaryhmänä

Museoiden näkymissä itselle ajanvietettä etsivät ovat isoin vastaajaryhmä (74 %). Seuraavaksi eniten oli harrastajia (28 %), sukututkijoita (19 %) ja itseopiskelijoita (17 %). Tarkemmin jakauma Kuvaajassa 46. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän.

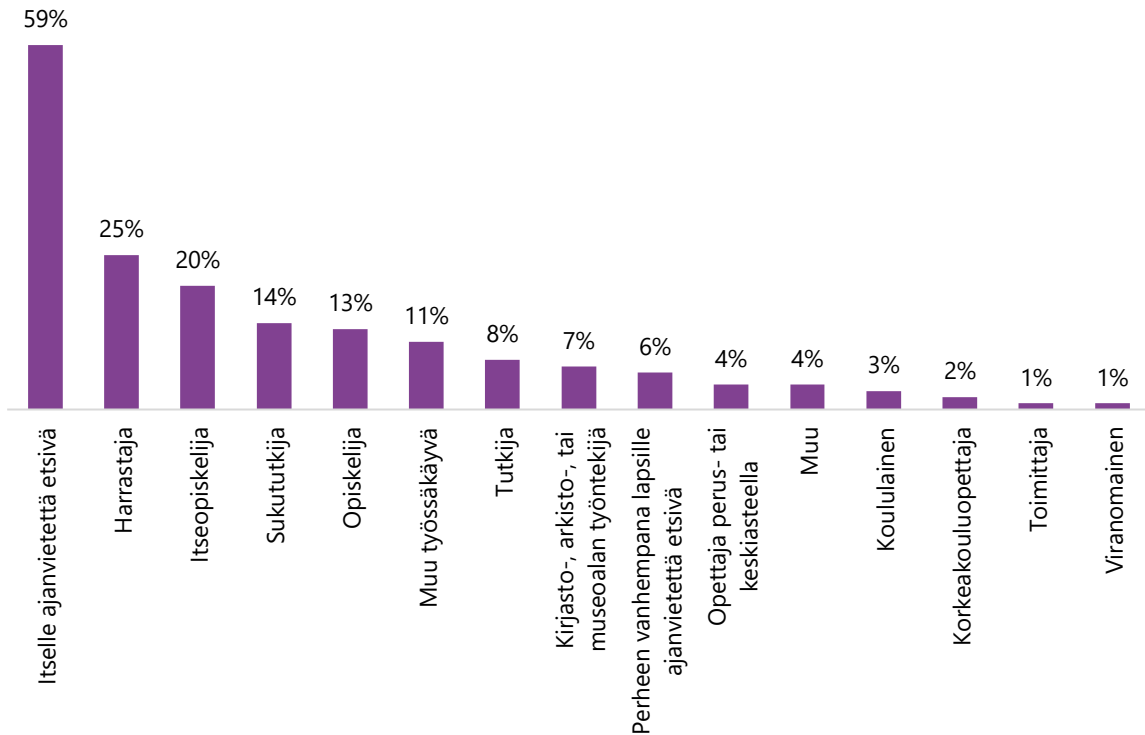
Kuvaaja 46: Vastaajaryhmät museonäkymissä

Osa vastaajista (15 %, n=101) tarkensi myös millä tieteenalalla he toimivat / työskentelevät. Yli puolet (52 %) näistä vastaajista työskentelee humanistisella ja teologian alalla, 20 % kuvataiteen, musiikin ja teatterin alalla sekä taideteollisella alalla, ja vastaavat 20 % monitieteellisellä alalla. Tarkemmin jakauma on esitetty Kuvaajassa 47.

Kuvaaja 47: Vastaajat tieteenaloittain museonäkymissä

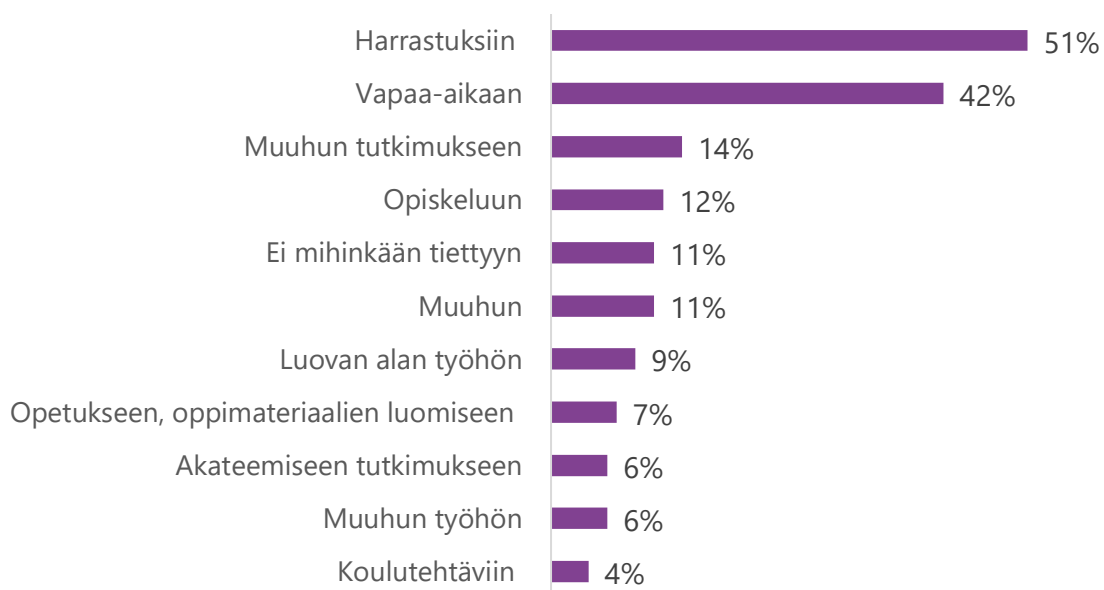
Mobiilissa käyttäjäryhmien jakauma oli hyvin samanlainen kuin kaikilla laitteilla. Itselle ajanvietettä etsivät olivat isoin (72 %), seuraavaksi eniten oli perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsiviä (27 %) ja opiskelijoita (23 %). (Ks. Kuvaaja 48)

Kuvaaja 48: Mobiilikäyttäjät vastaajaryhmittäin museonäkymissä

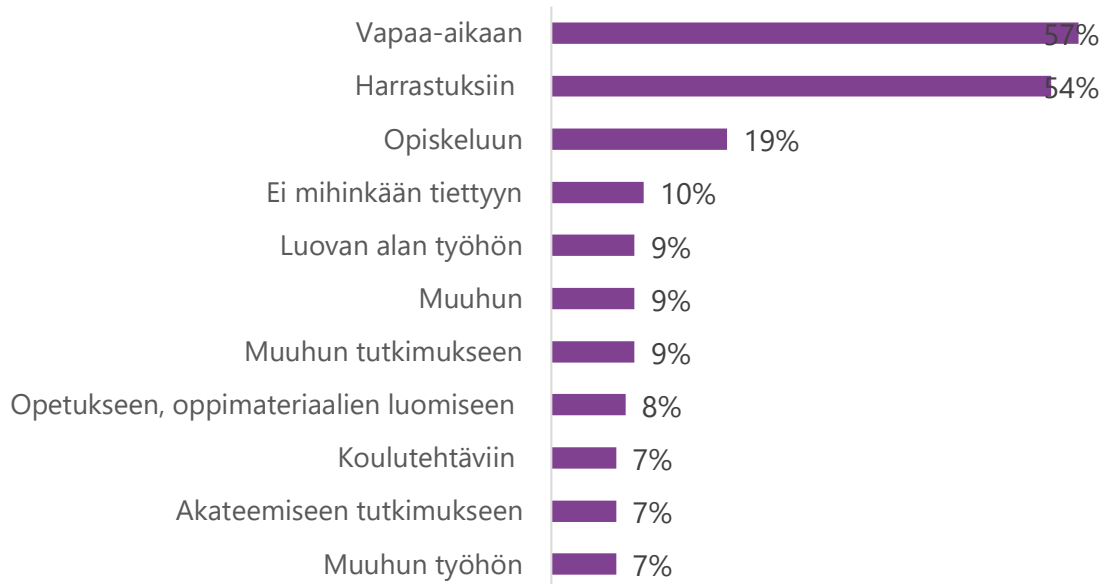
Harrastukset yleisin käyttötarkoitus

Yleisimmät käyttötarkoitukset museoiden näkymissä olivat harrastukset (51 %) ja vapaa-aika (42 %). Näkymiä käytetään myös jonkin verran muuhun tutkimukseen (14 %) sekä opiskeluun (30 %). Jakaumaa eri käyttötarkoitusten välillä voi tarkastella lähemmin Kuvaajasta 49.

Kuvaaja 49: Käyttötarkoitukset museonäkymissä

Mobiilissa yleisimmät käyttötarkoitukset olivat samansuuntaiset kuin kaikkia käyttölaitteita tarkasteltaessa: harrastuksiin ja vapaa-aikaan etsittiin eniten. Seuraavaksi eniten tietoa etsittiin opiskeluun (19 %), eli opiskeluun tiedon etsiminen hieman yleisempää vain mobiilikäyttäjiä tarkasteltaessa. Tarkemmin tulokset Kuvaajassa 50.

Kuvaaja 50: Mobiilikäyttäjien käyttötarkoitukset museonäkymissä

Kuvat ja valokuvat kiinnostavin aineistotyyppi

Museoiden näkymissä kiinnostavammaksi aineistotyyppiksi vastaajien keskuudessa nousivat kuvat ja valokuvat (76 %). Kiinnostusta muihinkin aineistotyyppihin oli paljon: kirjat 51 %, kartat 48 %, lehdet ja artikkelit 44 % sekä paikat ja kulttuuriympäristöaineistot 40 %. Tarkempaa jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 51.

Kuvaaja 51: Kiinnostavimmat aineistotyypit museonäkymissä

Kun tarkastellaan kiinnostavia aineistotyyppäjä tarkemmin käyttäjäryhmittäin, huomataan joidenkin aineistotyyppien erottuminen tiettyjen käyttäjäryhmien joukossa. Taulukko 11 esittää kiinnostusta eri aineistotyyppihin seuraavalla tavalla: valkoisella merkityissä soluissa 0-24 % vastaajista oli kiinnostunut kyseisestä aineistotyyppistä, sinisellä merkatut soluissa 25-49 %, vihreällä merkityissä 50-74 % ja punaisella merkityissä 75-100 %. Taulukkoa tarkasteltaessa on tärkeää kuitenkin huomioida, että eri käyttäjäryhmissä vastaajamäärät vaihtelevat, toisin sanoen joissakin pienemmissä vastaajaryhmissä yksittäisten käyttäjien mielipiteet nousevat vahvemmin esille kuin isommissa käyttäjäryhmissä. Museoiden näkymissä pieniä vastaajaryhmiä (n<50) olivat koululaiset, opettajat, korkeakouluopettajat, toimittajat, viranomaiset, kirjasto-, arkisto- tai museoalan työntekijät, perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivät sekä muut.

Taulukosta 11 voidaan huomata, että museoiden näkymissä kuvat ja valokuvat olivat selkeästi kiinnostavin aineistotyyppi. Myös kirjat, lehdet ja artikkelit sekä kartat olivat kaikissa käyttäjäryhmissä kohtuullisen suosittuja aineistotyyppäjä. Aineistotyyppit, jotka nousivat erityisesti esiin käyttäjäryhmiä tarkasteltaessa, olivat korkeakouluopettajien keskuudessa paikat / kulttuuriympäristöaineistot (55 %) sekä henkilöarkistot (55 %), sukututkijoiden keskuudessa paikat / kulttuuriympäristöaineistot (50 %), kirkon kirjat (67 %) sekä henkilöarkistot (53 %), ja

kirjasto- arkisto- tai museoalan työntekijöiden keskuudessa esineet (64 %) sekä paikat / kulttuuriympäristöaineistot (55 %).

Muu	20 %	3 %	2 %	4 %	0 %	2 %	1 %	2 %	0 %	0 %	2 %	6 %	0 %	1 %	4 %
Oppimateriaalit	10 %	21 %	13 %	32 %	18 %	8 %	5 %	8 %	9 %	0 %	2 %	10 %	20 %	5 %	6 %
Muu arkistoinaisto	10 %	13 %	18 %	0 %	18 %	32 %	29 %	16 %	21 %	11 %	26 %	10 %	10 %	11 %	12 %
Henkilöarkistot	0 %	16 %	26 %	14 %	55 %	32 %	53 %	26 %	18 %	22 %	21 %	24 %	15 %	22 %	24 %
Kirkon-kirjat	10 %	16 %	24 %	14 %	27 %	29 %	67 %	31 %	21 %	11 %	17 %	22 %	25 %	23 %	33 %
Viranomais-arkistot	0 %	13 %	22 %	7 %	36 %	39 %	35 %	22 %	24 %	33 %	21 %	20 %	5 %	14 %	22 %
Paikat / kulttuuri- ympäristöaineistot	40 %	45 %	44 %	32 %	55 %	49 %	50 %	46 %	36 %	44 %	55 %	48 %	45 %	41 %	35 %
Esineet	40 %	34 %	25 %	7 %	45 %	34 %	23 %	29 %	30 %	22 %	64 %	22 %	10 %	19 %	12 %
Taide-teokset	40 %	40 %	37 %	36 %	36 %	32 %	20 %	25 %	21 %	11 %	33 %	34 %	20 %	25 %	27 %
Kartat	10 %	39 %	45 %	36 %	64 %	59 %	67 %	58 %	61 %	89 %	52 %	50 %	45 %	50 %	47 %
Kuvat / valokuvat	50 %	82 %	74 %	61 %	82 %	95 %	88 %	83 %	97 %	100 %	86 %	80 %	55 %	75 %	78 %
Opinnäytteet	10 %	35 %	17 %	36 %	45 %	31 %	16 %	15 %	24 %	22 %	12 %	16 %	20 %	9 %	14 %
Nuotit	10 %	10 %	10 %	29 %	9 %	8 %	6 %	10 %	9 %	0 %	7 %	10 %	30 %	5 %	10 %
Äänitteet	20 %	21 %	23 %	29 %	27 %	24 %	16 %	18 %	18 %	11 %	21 %	22 %	30 %	18 %	22 %
Videot	30 %	26 %	30 %	29 %	45 %	29 %	21 %	22 %	18 %	22 %	26 %	24 %	35 %	28 %	22 %
Lehdet ja artikkelit	30 %	60 %	56 %	57 %	73 %	53 %	50 %	44 %	52 %	44 %	38 %	56 %	60 %	43 %	49 %
Kirjat	70 %	76 %	64 %	71 %	36 %	63 %	46 %	47 %	48 %	33 %	57 %	60 %	75 %	52 %	51 %
	Koululainen (peruskoulu, lukio, ammattikoulu), n=10	Opiskelija (opisto, AMK, YAMK, korkeakoulu tai yliopisto), n=62	Itseopiskelija , n=115	Opettaja perus- tai keskiasteella, n=28	Korkeakouluopettaja , n=11	Tutkija, n=59	Sukututkija, n=128	Harrastaja, n=190	Toimittaja, kuvatoimittaja, n=33	Viranomainen, n=9	Kirjasto- , arkisto- tai museoalan työntekijä, n=42	Muu työssäkävä, n=50	Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä, n=20	Itselle ajanvietettä etsivä, n=365	Muu, n=49

Taulukko 11: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin museoiden näkymissä

Mielipide museoiden näkymiin positiivinen

Vastaajat ovat tyytyväisiä museoiden näkymiin, yleisarvosanaksi näkymät saivat 8,3. Tyytyväisyys palveluun on noussut hieman vuoteen 2019 verrattuna, jolloin palvelu sai yleisarvosanaksi 8,2.

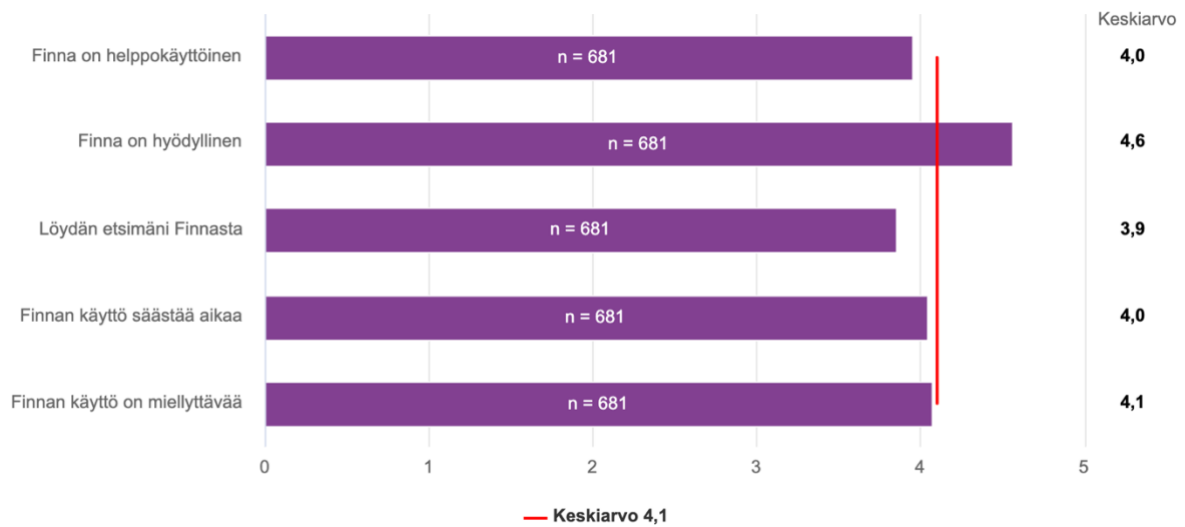
Kysyttäessä suosittelisivatko vastaajat Finna.fi:tä oli NPS 61 ja keskiarvo 8,8. Nämä ovat todella hyviä lukemia, ja olivat myös kasvussa vuodesta 2019, jolloin NPS oli 48 ja keskiarvo 8,5.

Kuvaaja 52 erittelee tyytyväisyyttä museoiden näkymistä vastaajaryhmittäin. Koululaiset olivat tyytyväisimpiä (NPS 80,0). Seuraavaksi tyytyväisimpiä olivat viranomaiset (NPS 77,8), muut työssäkäyvät (NPS 74,0) ja kirjasto-, arkisto- tai museotalantöntekijät (NPS 73,8). Vähiten tyytyväisiä museoiden näkymiin olivat korkeakouluopettajat (NPS 36,4).

Kuvaaja 52: NPS museoiden näkymissä vastaajaryhmittäin

Hakupalveluja pidetään helppokäyttöisenä ja hyödyllisenä, ja niiden käyttö säästää aikaa sekä on miellyttävää. (Ks. Kuvaaja 53)

Kuvaaja 53: Kokemuksia hakupalveluista museonäkymissä

Vastaajista 26 %, n=178, kertoi käyttävänsä hakupalveluita puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 65, ja keskiarvo 8,9. Yleisarvosanaksi hakupalvelu sai keskiarvolta 8,3. Tietokoneella käyttäviä vastaajia oli 71 %, n=486. Vastaavat arvot heidät keskuudessaan olivat NPS 62, keskiarvolla 8,8. Hakupalvelun yleisarvosanan keskiarvo oli 8,3.

Hyviin arvosanoihin vaikuttaa varmasti aineiston ja tiedon hyvä löydettävyys. 78 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä. Lopuista 13 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 9 % ei löydä yleensä etsimäänsä. Tarkemmin arvosanojen ja käyttökokemuksen kehitystä on käsitelty tämä raportin alkupuolella, jossa käsiteltiin käyttäjäkyselyn vastauksia kokonaisuutena (ks. sivu 11).

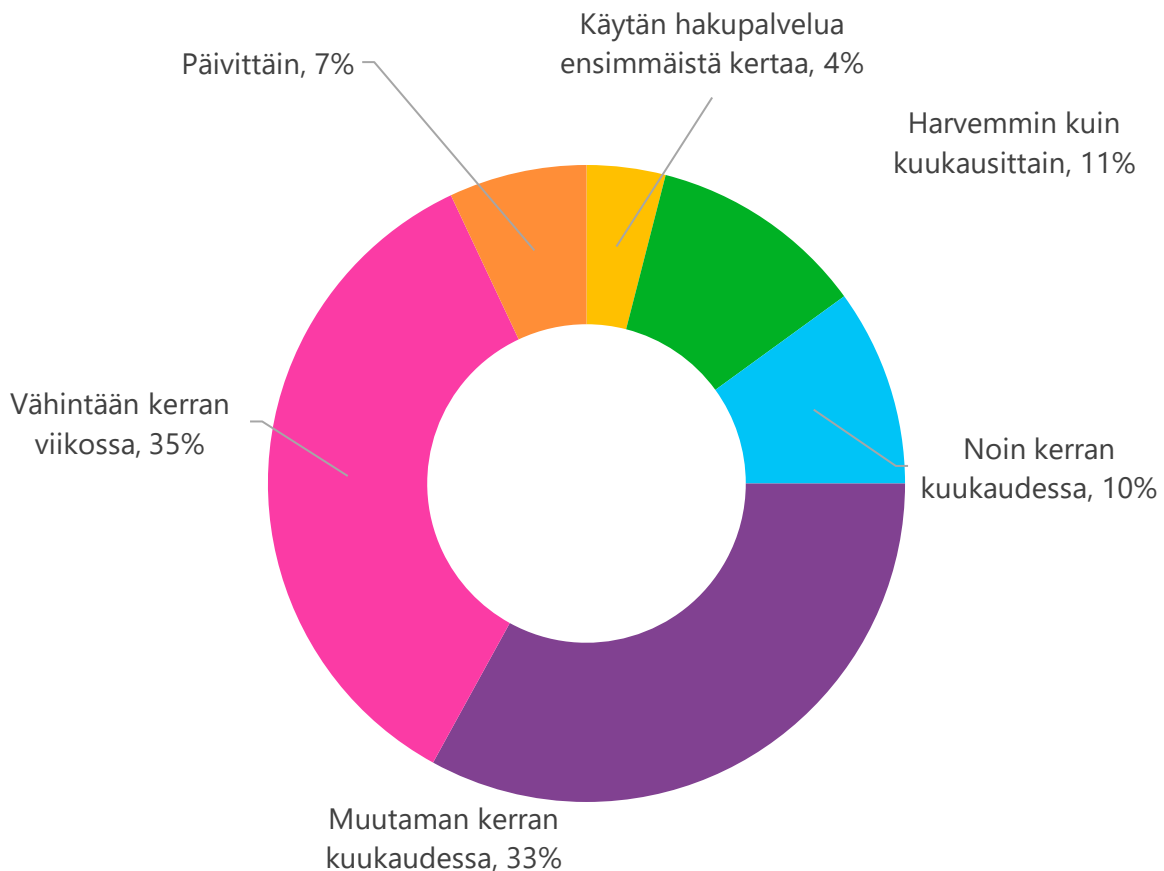
ERIKOISKIRJASTOT

Erikoiskirjastojen näkymissä vastaajia käyttäjäkyselyyn oli 206. Eniten vastaajia oli Eduskunnan kirjaston näkymästä (n=78). Vastausten jakaumaa eri näkymien välille voi tarkastella Taulukosta 12.

Näkymä	Vastaajamäärä
eduskunnankirjasto.finna.fi	78
vaari.finna.fi	66
finlit.finna.fi	48
tilastokeskus.finna.fi	14

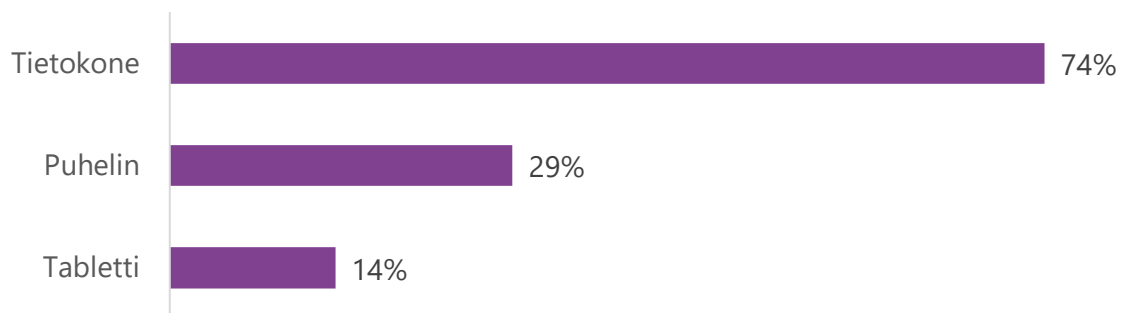
Taulukko 12: Käyttäjäkyselyn erikoiskirjastojen näkymät ja vastaajamäärät

Käyttö erikoiskirjastojen näkymissä on säännöllistä: 75 % vastaajista käyttää palvelua vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näistä 7 % päivittäin, 35 % vähintään kerran viikossa ja 33 % muutaman kerran kuukaudessa. Tarkemmin jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 54.

Kuvaaja 54: Erikoiskirjastojen näkymien käyttö

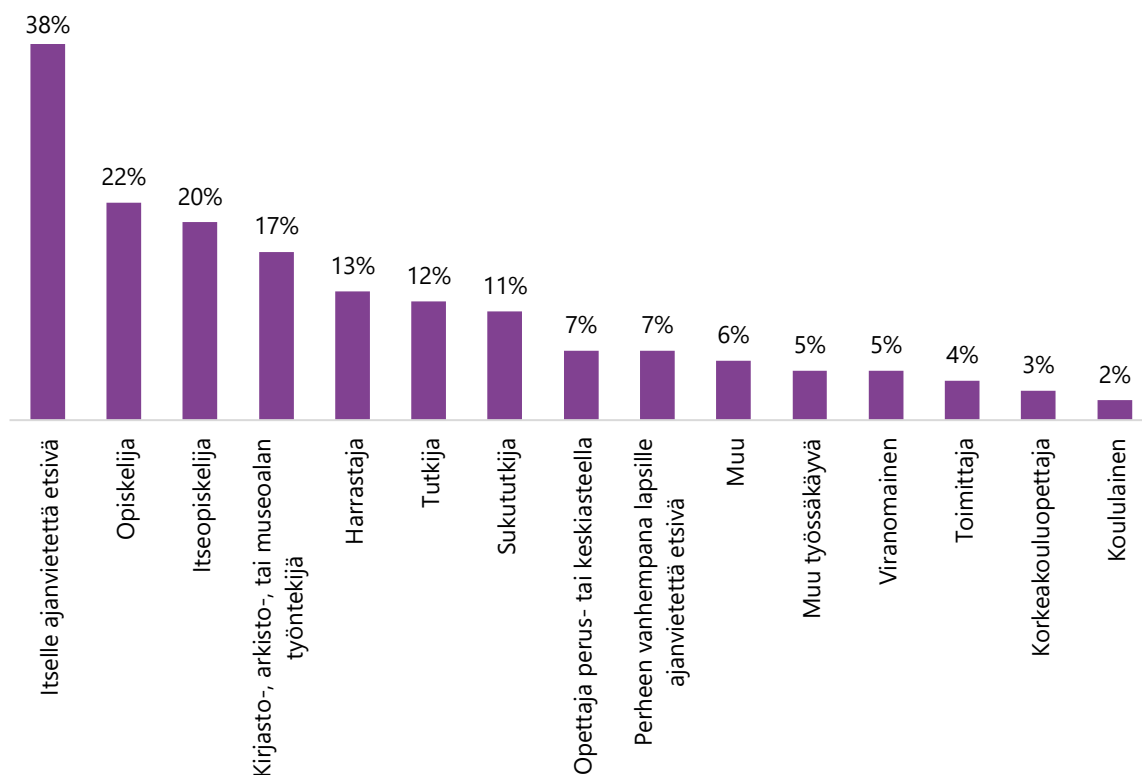
Erikoiskirjastojen näkymissä vastaajien käyttö tapahtuu pääasiassa tietokoneella (74 %). Lähes kolmannes vastaajista käyttää palveluita myös puhelimella (29 %). Tablettikäyttöä on vähemmän (14 %). (Ks. Kuvaaja 55)

Kuvaaja 55: Vastaajien käyttölaitteet erikoiskirjastojen näkymissä

Ajanvietettä etsivät isoimpana vastaajaryhmänä

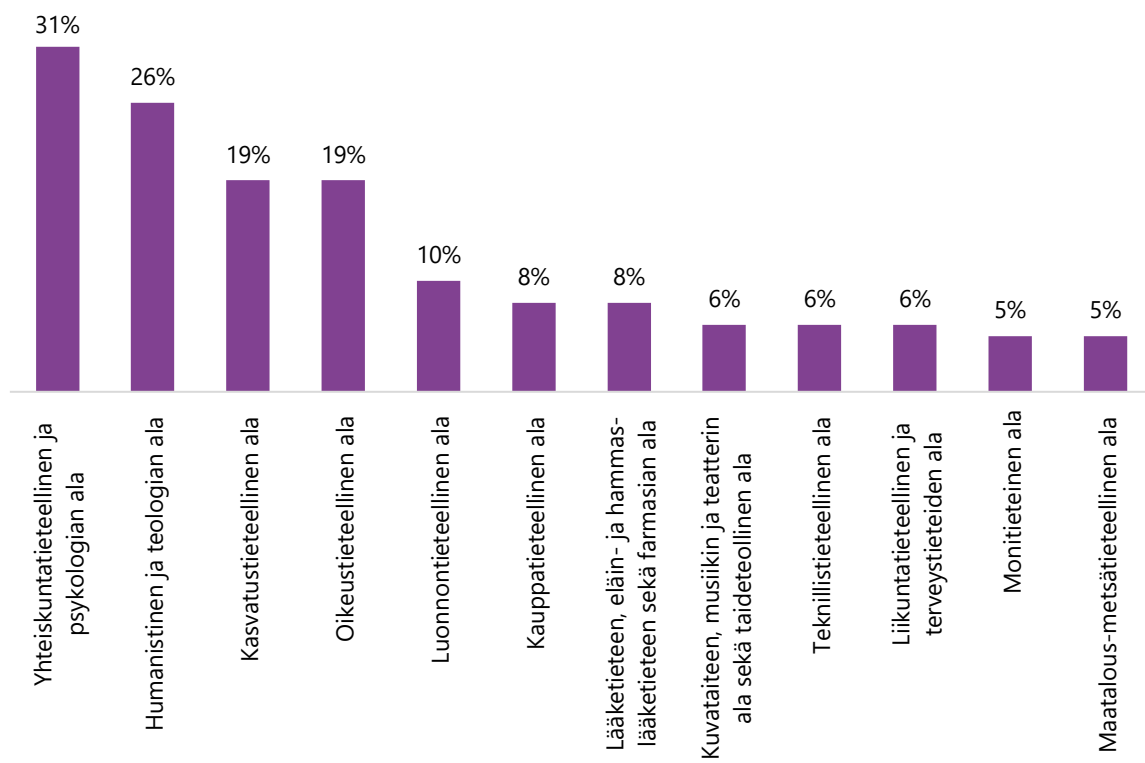
Erikoiskirjastojen näkymissä itselle ajanvietettä etsivät ovat isoin vastaajaryhmä (38 %). Seuraavaksi eniten oli opiskelijoita (22 %), itseopiskelijoita (20 %) ja kirjasto-, arkisto-, tai museoalan työntekijöitä (17 %). Tarkemmin jakauma Kuvaajassa 56. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän.

Kuvaaja 56: Vastaajaryhmät erikoiskirjastojen näkymissä

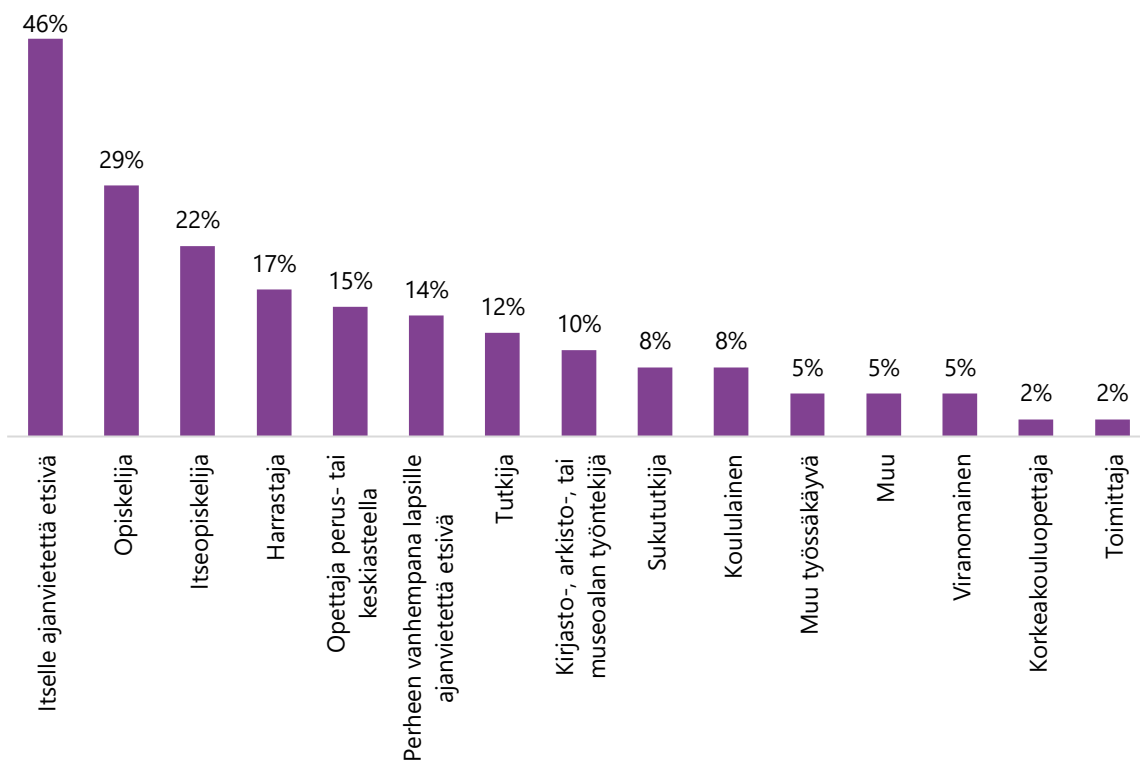
Osa vastaajista (30 %, n=62) tarkensi myös millä tieteenalalla he toimivat / työskentelevät. Vajaa kolmasosa näistä vastaajista työskentelee

yhteiskuntatieteellisellä ja psykologian alalla (31 %). 26 % humanistisella ja teologian alalla, 19 % kasvatustieteellisellä alalla ja vastaavat 19 % luonnontieteellisellä alalla. Tarkemmin jakauma on esitetty Kuvaajassa 57.

Kuvaaja 57: Vastaajien tieteenalat erikoiskirjastojen näkymissä

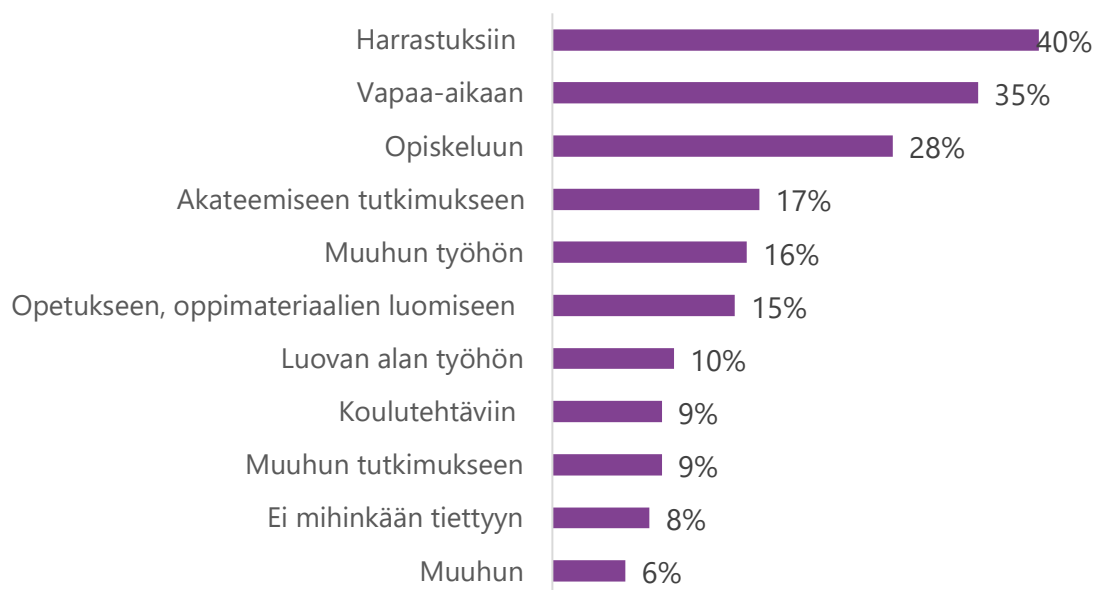
Mobiilissa käyttäjäryhmien jakauma oli hyvin samanlainen kuin kaikilla laitteilla. Itselle ajanvietettä etsivät olivat isoin vastaajaryhmä (46 %), seuraavaksi eniten oli opiskelijoita (29 %) ja itseopiskelijoita (22 %). (Ks. Kuvaaja 58)

Kuvaaja 58: Vastaajaryhmät mobiilikäyttäjien osalta erikoiskirjastojen näkymissä

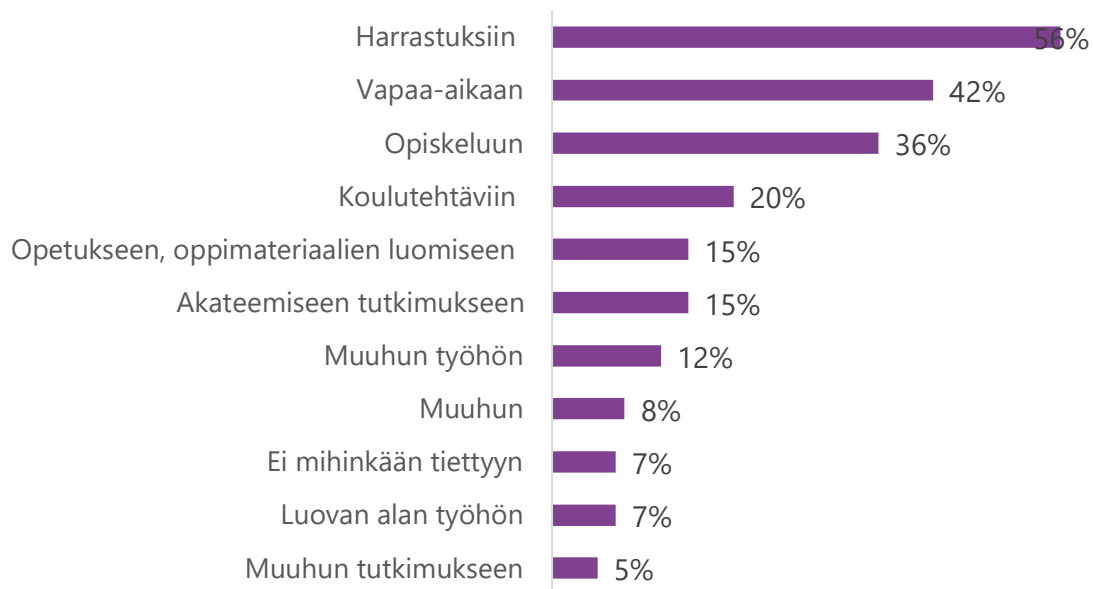
Harrastukset yleisin käyttötarkoitus

Yleisimmät käyttötarkoitukset erikoiskirjastojen näkymissä olivat harrastukset (40 %) ja vapaa-aika (35 %). Näkymiä käytetään myös jonkin verran opiskeluun (28 %). Jakaumaa eri käyttötarkoitusten välillä voi tarkastella lähemmin Kuvaajasta 59.

Kuvaaja 59: Käyttötarkoitukset erikoiskirjastojen näkymissä

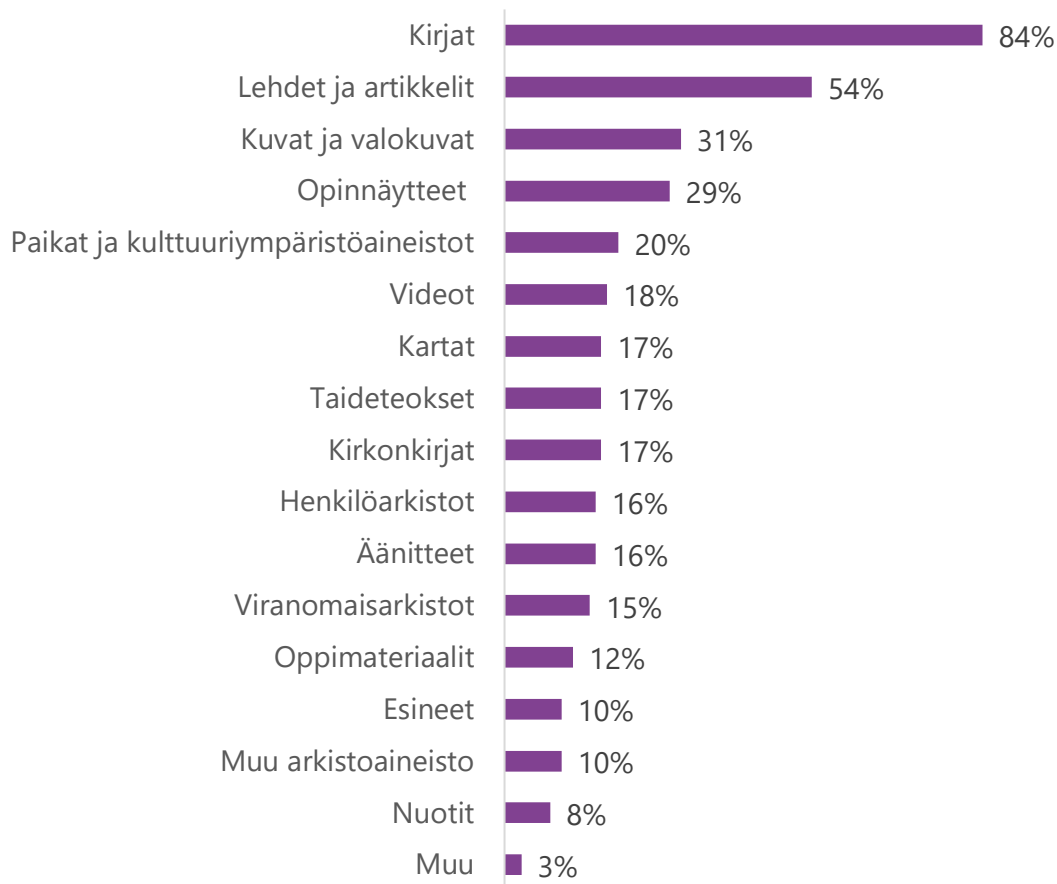
Mobiilissa yleisimmät käyttötarkoitukset olivat samansuuntaiset kuin kaikkia käyttölaitteita tarkasteltaessa: harrastukset (56 %) ja vapaa-aika (42 %). Myös opiskeluun (36 %) sekä koulutehtäviin (20 %) etsitään tietoa puhelimilla. Koulutehtäviin etsittävä tieto/aineisto nousi selkeästi yleisemmäksi käyttötavaksi puhelimella kuin kaikkia käyttölaitteita tarkasteltaessa. Jakaumaa eri käyttötarkoitusten välillä voi tarkastella lähemmin Kuvaajasta 60.

Kuvaaja 60: Mobiilikäyttäjien käyttötarkoitukset erikoiskirjastojen näkymissä

Kirjat kiinnostavin aineistotyyppi

Erikoiskirjastojen näkymissä kiinnostavammaksi aineistotyyppiksi vastaajien keskuudessa nousivat kirjat (84 %). Seuraavaksi eniten kiinnostusta oli lehtiin ja artikkeleihin (54 %). Myös kuvat ja valokuvat (31 %) sekä opinnäytteet (29 %) kiinnostivat. Tarkempaa jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 61.

Kuvaaja 61: Kiinnostavimmat aineistotyypit erikoiskirjastojen näkymissä

Kun tarkastellaan kiinnostavia aineistotyyppisiä tarkemmin käyttäjäryhmittäin, huomataan joidenkin aineistotyyppien erottuminen tiettyjen käyttäjäryhmien joukossa. Taulukko 13 esittää kiinnostusta eri aineistotyyppisiin seuraavalla tavalla: valkoisella merkityissä soluissa 0-24 % vastaajista oli kiinnostunut kyseisestä aineistotyyppistä, sinisellä merkatut soluissa 25-49 %, vihreällä merkityissä 50-74 % ja punaisella merkityissä 75-100 %. Taulukkoa tarkasteltaessa on tärkeää kuitenkin huomioida, että eri käyttäjäryhmissä vastaajamäärät vaihtelevat, toisin sanoen joissakin pienemmissä vastaajaryhmissä yksittäisten käyttäjien mielipiteet nousevat vahvemmin esille kuin isommissa käyttäjäryhmissä. Erikoiskirjastojen näkymissä kaikissa muissa käyttäjäryhmissä paitsi itselle viihdettä etsivissä on alle 50 vastaajaa. Näin ollen taulukossa esitetyissä tuloksissa yksittäisten vastaajien mielipiteet ovat korostuneet. Tämä on otettava huomioon kokonaisuutta tarkasteltaessa.

Taulukosta 13 voidaan huomata, että erikoiskirjastojen näkymissä kirjat ovat selvästi kiinnostavimmat aineistotyypit kaikissa käyttäjäryhmissä. Myös lehdet ja artikkelit ovat kiinnostavia läpi käyttäjäryhmien. Opinnäytteet nousevat esiin opiskelijoiden keskuudessa (64 %). Kuvat ja valokuvat kiinnostavat erityisesti sukututkijoita (64 %), harrastajia (58 %), toimittajia (50 %) sekä kirjasto- arkisto- tai museoalan työntekijöitä (50 %). Lisäksi sukututkijoiden keskuudessa paikat ja kulttuuriympäristöaineistot (50 %) sekä kirkon kirjat (64 %) nousivat vahvasti esille.

Muu	-	2 %	2 %	7 %	-	-	-	4 %	-	-	6 %	9 %	7 %	6 %	-
Oppimateriaalit	40 %	20 %	12 %	40 %	-	12 %	18 %	8 %	-	10 %	11 %	18 %	33 %	10 %	8 %
Muu arkistoinaisto	-	9 %	21 %	-	-	8 %	27 %	12 %	25 %	-	11 %	9 %	7 %	10 %	8 %
Henkilöarkistot	-	18 %	26 %	-	33 %	28 %	45 %	23 %	25 %	-	19 %	9 %	7 %	10 %	33 %
Kirkon-kirjat	-	16 %	29 %	-	17 %	16 %	64 %	19 %	25 %	10 %	25 %	9 %	13 %	18 %	17 %
Viranomais-arkistot	-	33 %	17 %	-	17 %	32 %	36 %	19 %	25 %	30 %	19 %	18 %	13 %	11 %	17 %
Paikat / kulttuuriympäristöaineistot	-	16 %	24 %	13 %	33 %	20 %	50 %	42 %	38 %	10 %	28 %	18 %	20 %	19 %	33 %
Esineet	-	9 %	14 %	13 %	33 %	8 %	9 %	23 %	13 %	-	17 %	9 %	7 %	10 %	42 %
Taide-teokset	20 %	11 %	26 %	27 %	17 %	16 %	23 %	27 %	25 %	20 %	17 %	18 %	20 %	19 %	42 %
Kartat	-	11 %	17 %	7 %	17 %	16 %	45 %	35 %	13 %	20 %	22 %	27 %	20 %	15 %	17 %
Kuvat / valokuvat	-	29 %	29 %	27 %	33 %	32 %	64 %	58 %	50 %	30 %	50 %	27 %	27 %	25 %	50 %
Opinnäytteet	-	64 %	43 %	13 %	17 %	48 %	27 %	23 %	38 %	40 %	42 %	36 %	20 %	18 %	17 %
Nuotit	-	4 %	12 %	7 %	0 %	8 %	9 %	12 %	-	-	14 %	-	20 %	9 %	-
Äänitteet	40 %	11 %	21 %	20 %	33 %	12 %	14 %	38 %	13 %	10 %	28 %	9 %	7 %	15 %	33 %
Videot	-	11 %	14 %	20 %	17 %	12 %	-	23 %	13 %	-	25 %	0 %	-	18 %	25 %
Lehdet ja artikkelit	-	73 %	64 %	53 %	67 %	76 %	59 %	62 %	63 %	70 %	69 %	55 %	40 %	47 %	42 %
Kirjat	80 %	96 %	88 %	80 %	83 %	88 %	77 %	88 %	75 %	100 %	89 %	91 %	87 %	89 %	75 %
	Koululaian (peruskoulu, lukio, ammattikoulu), n=5	Opiskelija (opisto, AMK, YAMK, korkeakoulu tai yliopisto), n=45	Itseopiskelija, n=42	Opettaja perus- tai keskiasteella, n=15	Korkeakouluopettaja, n=6	Tutkija, n=25	Sukututkija, n=22	Harrastaja, n=26	Toimittaja, kuvatoimittaja, n=8	Viranomainen, n=10	Kirjasto-, arkisto- tai museoalan työntekijä, n=36	Muu työssäkävä, n=11	Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä, n=15	Itselle ajanvietettä etsivä, n=79	Muu, n=12

Taulukko 13: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin erikoiskirjastojen näkymissä

Mielipide erikoiskirjastojen näkymistä positiivinen

Vastaajat ovat tyytyväisiä erikoiskirjastojen näkymiin, yleisarvosanaksi näkymät saivat 8,3. Tyytyväisyys palveluun on noussut hieman vuoteen 2019 verrattuna, jolloin palvelu sai yleisarvosanaksi 8,1.

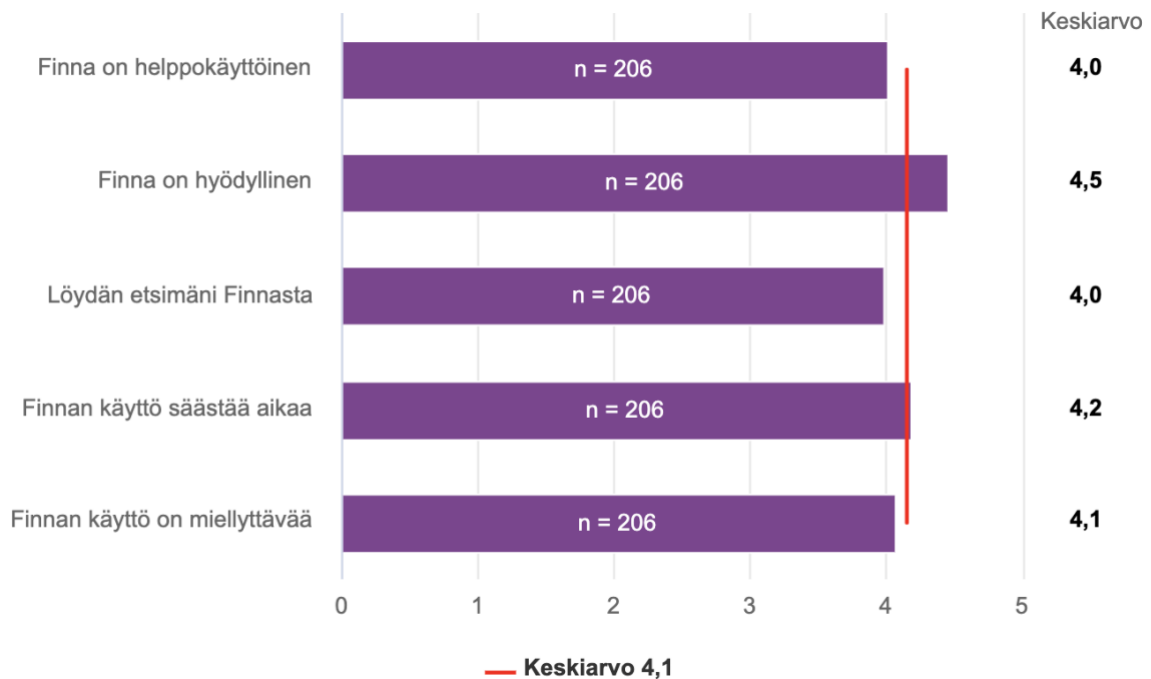
Kysyttäessä suosittelisivatko vastaajat Finnaa oli NPS 55 ja keskiarvo 8,7. Nämä ovat todella hyviä lukemia, ja olivat myös kasvussa vuodesta 2019, jolloin NPS oli 36 ja keskiarvo 8,2.

Kuvaaja 62 erittelee tyytyväisyyttä erikoiskirjastojen näkymistä vastaajaryhmittäin. Toimittajat ja kuvatoimittajat olivat tyytyväisimpiä (NPS 75,0). Seuraavaksi tyytyväisimpiä olivat muut työssäkäyvät (NPS 74,0), korkeakouluopettajat (NPS 66,7) ja kirjasto-, arkisto- tai museoalantyöntekijät (NPS 63,9).

Kuvaaja 62: NPS erikoiskirjastojen näkymissä vastaajaryhmittäin

Hakupalveluja pidetään helppokäyttöisenä ja hyödyllisenä, ja niiden käyttö säästää aikaa sekä on miellyttävää. (Ks. Kuvaaja 63)

Kuvaaja 63: Kokemukset hakukoneista erikoiskirjastojen näkymissä

Vastaajista 29 %, n=59, kertoi käyttävänsä hakupalveluita puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 59, ja keskiarvo 8,7. Yleisarvosanaksi hakupalvelu sai keskiarvolta 8,2. Tietokoneella käyttäviä vastaajia oli 74 %, n=153. Vastaavat arvot heidät keskuudessaan olivat NPS 54, keskiarvolla 8,7. Hakupalvelun yleisarvosanan keskiarvo oli 8,3.

Hyviin arvosanoihin vaikuttaa varmasti aineiston ja tiedon hyvä löydettävyyys. 85 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä. Lopuista 8 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 9 % ei löydä yleensä etsimäänsä. Tarkemmin arvosanojen ja käyttökokemuksen kehitystä on käsitelty tämä raportin alkupuolella, jossa käsiteltiin käyttäjäkyselyn vastauksia kokonaisuutena (ks. sivu 11).

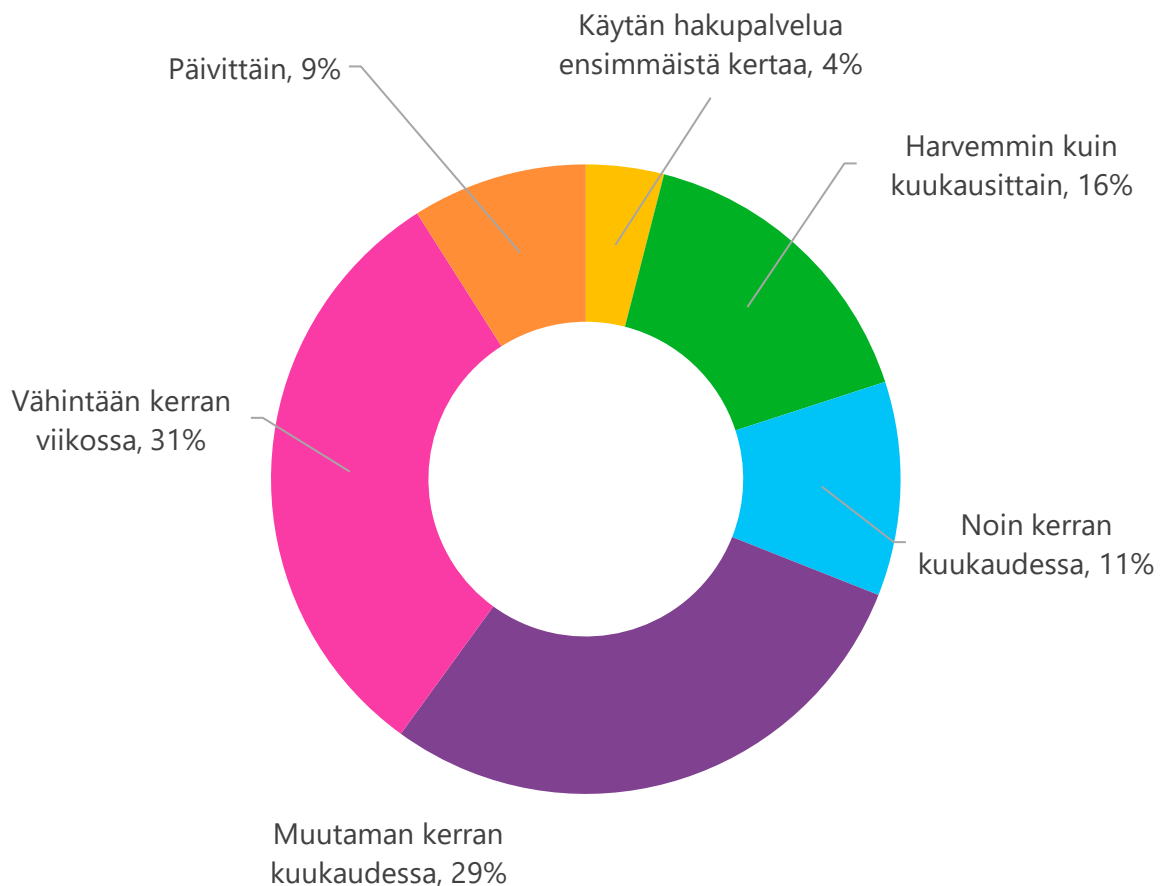
ARKISTOT

Arkistojen näkymissä vastaajia käyttäjäkyselyyn oli 185. Eniten vastaajia oli Kansallisen audiovisuaalisen instituutin näkymästä (n=116). Vastausten jakaumaa eri näkymien välille voi tarkastella Taulukosta 14.

Näkymä	Vastaajamäärä
kavi.finna.fi	116
aaltoarkisto.finna.fi	41
sls.finna.fi	23
lasipalatsi.finna.fi	5

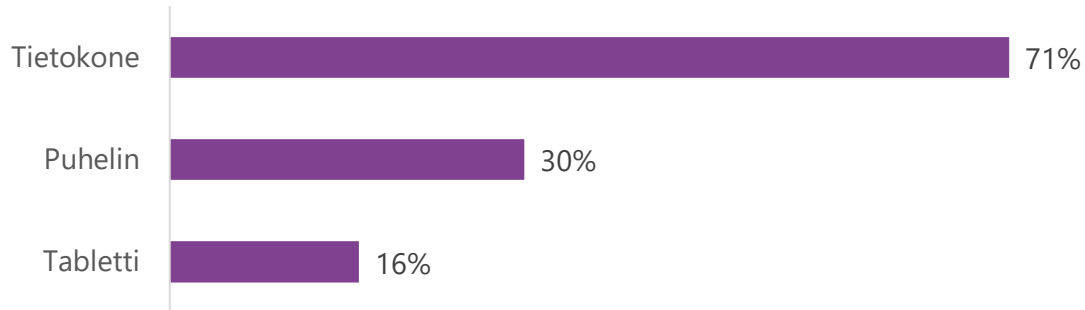
Taulukko 14: Käyttäjäkyselyn arkistonäkymät ja vastaajamäärät

Käyttö arkistojen näkymissä on säännöllistä: 69 % vastaajista käyttää palvelua vähintään muutaman kerran kuukaudessa. Näistä 9 % päivittäin, 31 % vähintään kerran viikossa ja 29 % muutaman kerran kuukaudessa. Tarkemmin jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 64.

Kuvaaja 64: Arkistonäkymien käyttö

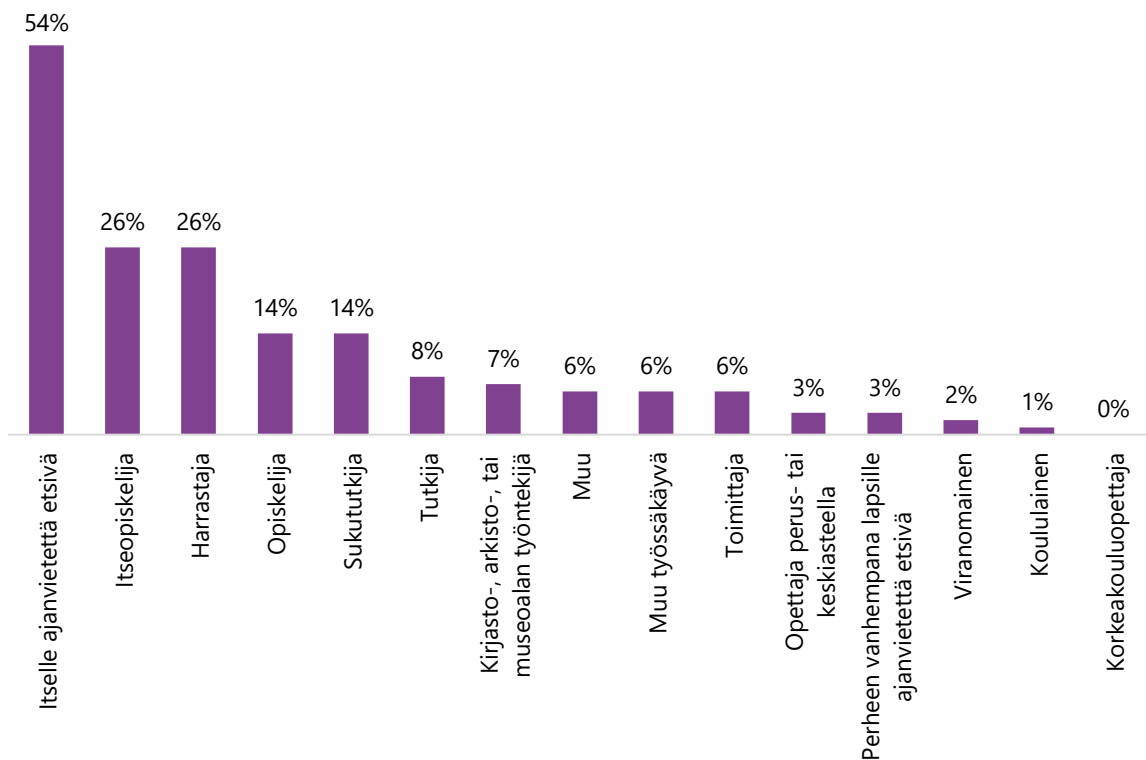
Arkistojen näkymissä vastaajien käyttö tapahtuu pääasiassa tietokoneella (71 %). Lähes kolmannes vastaajista käyttää palveluita myös puhelimella (30 %). Tablettikäyttöä on vähemmän (16 %). (Ks. Kuvaaja 65)

Kuvaaja 65: Käyttölaitteet arkistonäkymissä

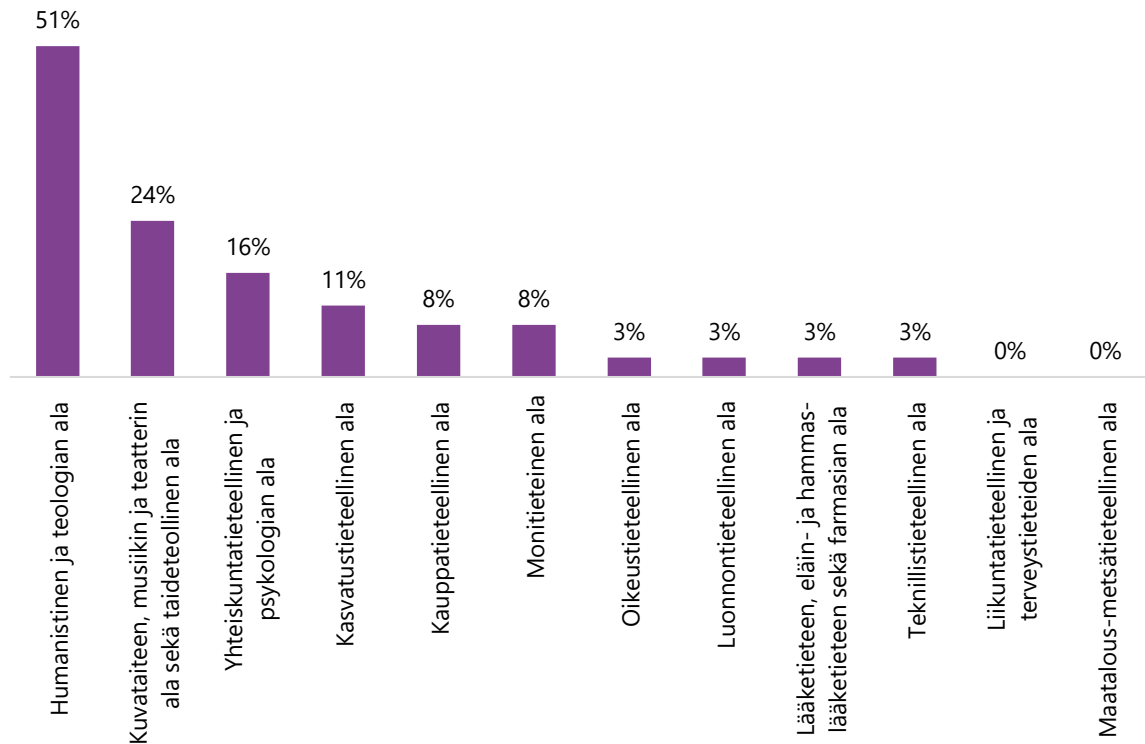
Ajanvietettä etsivät isoimpana vastaajaryhmänä

Arkistojen näkymissä itselle ajanvietettä etsivät ovat isoin vastaajaryhmä (54 %). Seuraavaksi eniten oli itseopiskelijoita (26 %) ja harrastajia (26 %). Tarkemmin jakauma Kuvaaja 66. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman käyttäjäryhmän.

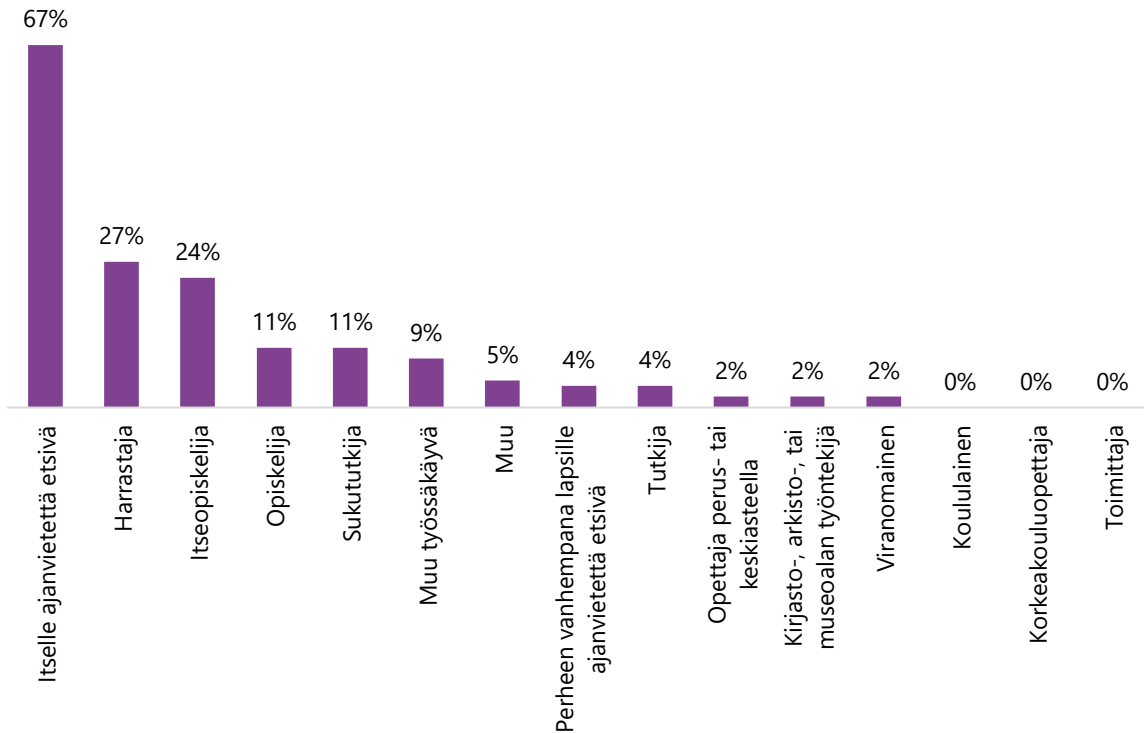
Kuvaaja 66: Vastaajaryhmät arkistonäkymissä

Osa vastaajista (20 %, n=37) tarkensi myös millä tieteenalalla he toimivat / työskentelevät. Yli puolet (51 %) näistä vastaajista työskentelee humanistisella ja teologian alalla. 24 % kuvataiteen, musiikin ja teatterin alalla sekä taideollinen ala, 16% yhteiskuntatieteellisen ja psykologian ala, 11% kasvatustieteellinen ala, 8% kauppatieteellinen ala, 8% Monitieteinen ala, 3% Oikeustieteellinen ala, 3% Luonnontieteellinen ala, 3% Lääketieteen, eläin- ja hammaslääketieteen sekä farmasian ala, 3% Teknillistieteellinen ala, 0% Liikuntatieteellinen ja terveystieteiden ala, 0% Maatalous-metsätieteellinen ala.

Kuvaaja 67: Vastaajien tieteenalat arkistonäkymässä

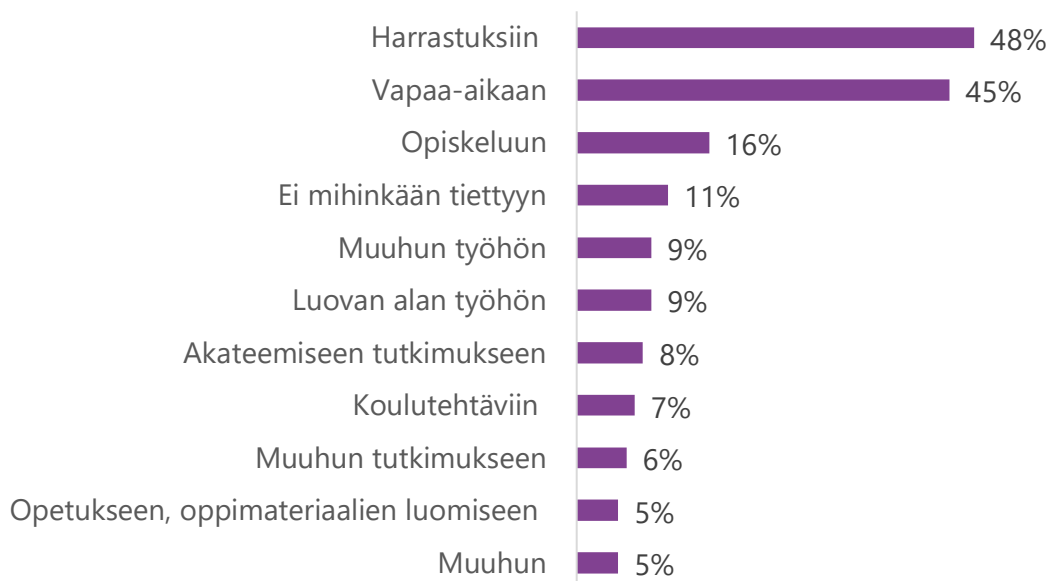
Mobiilissa käyttäjäryhmien jakauma oli hyvin samanlainen kuin kaikilla laitteilla. Itselle ajanvietettä etsivät olivat isoin vastaajaryhmä (67 %), seuraavaksi eniten oli harrastajia (27 %) ja itseopiskelijoita (24 %).

Kuvaaja 68: Arkistonäkymien mobiilikäyttäjien vastaajaryhmät

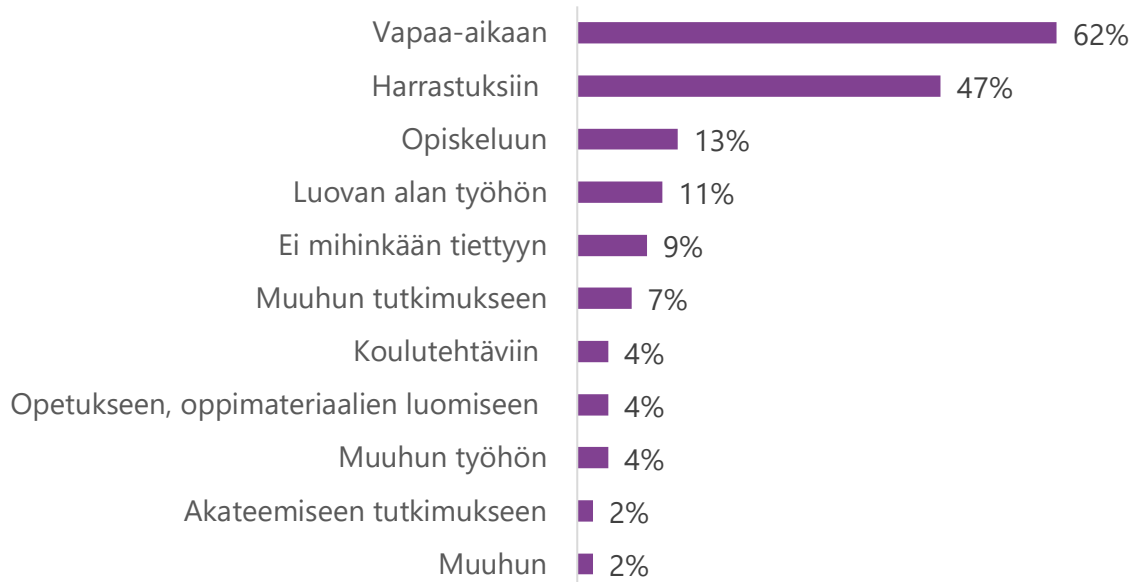
Harrastukset yleisin käyttötarkoitus

Yleisimmät käyttötarkoitukset arkistojen näkymissä olivat harrastukset (48 %) ja vapaa-aika (45 %). Muihin käyttötarkoituksiin käytettiin selkeästi vähemmän. Jakaumaa eri käyttötarkoitusten välillä voi tarkastella lähemmin Kuvaajasta 69.

Kuvaaja 69: Käyttötarkoitukset arkistonäkymissä

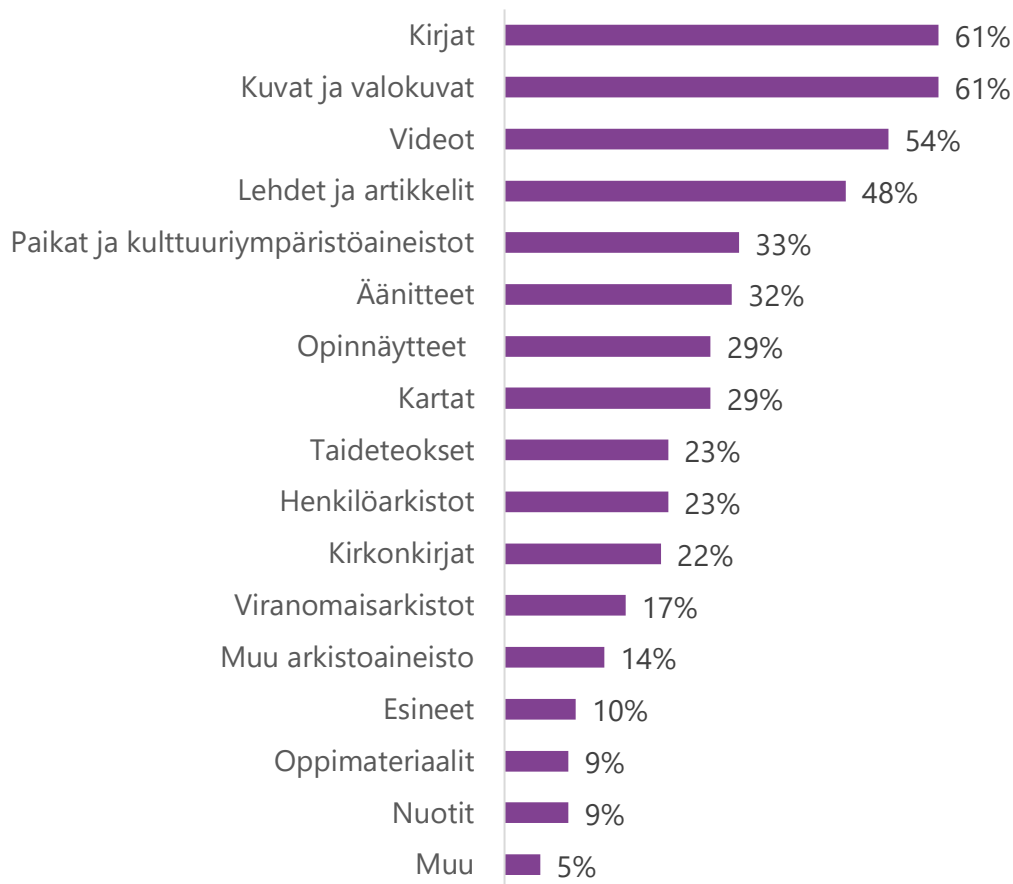
Mobiilissa vapaa-aika nousi yleisimmäksi käyttötarkoitukseksi (62 %). Harrastukset olivat myös hyvin yleinen käyttötarkoitus (47 %). Muihin käyttötarkoituksiin etsittiin vähemmän tietoa ja aineistoa mobiililla. Jakaumaa eri käyttötarkoitusten välillä voi tarkastella lähemmin Kuvaajasta 70.

Kuvaaja 70: Mobiilikäyttäjien käyttötarkoitukset arkistonäkymissä

Kirjat sekä kuvat ja valokuvat kiinnostavin aineistotyyppi

Arkistojen näkymissä kiinnostavimmiksi aineistotyypeiksi nousivat vastaajien keskuudessa kirjat (61 %) sekä kuvat ja valokuvat (61 %). Seuraavaksi eniten kiinnostusta oli videoihin (54 %) sekä lehtiin ja artikkeleihin (48 %). Tarkempaa jakaumaa voi tarkastella Kuvaajasta 71.

Kuvaaja 71: Kiinnostavimmat aineistotyyppit arkistonäkymissä

Kun tarkastellaan kiinnostavia aineistotyyppijä tarkemmin käyttäjäryhmittäin, huomataan joidenkin aineistotyyppien erottuminen tiettyjen käyttäjäryhmien joukossa. Taulukko 15 esittää kiinnostusta eri aineistotyyppihin seuraavalla tavalla: valkoisella merkityissä soluissa 0-24 % vastaajista oli kiinnostunut kyseisestä aineistotyyppistä, sinisellä merkatut soluissa 25-49 %, vihreällä merkityissä 50-74 % ja punaisella merkityissä 75-100 %. Taulukkoa tarkasteltaessa on tärkeää kuitenkin huomioida, että eri käyttäjäryhmissä vastaajamäärät vaihtelevat, toisin sanoen joissakin pienemmissä vastaajaryhmissä yksittäisten käyttäjien mielipiteet nousevat vahvemmin esille kuin isommissa käyttäjäryhmissä. Arkistojen näkymissä kaikissa muissa käyttäjäryhmissä paitsi itselle viihdettä etsivissä oli alle 50 vastaajaa. Näin ollen taulukossa esitetyissä tuloksissa yksittäisten vastaajien mielipiteet ovat korostuneet. Tämä on otettava huomioon kokonaisuutta tarkasteltaessa.

Taulukosta 15 voidaan huomata, että arkistojen näkymissä kirjat, lehdet ja artikkelit, videot, sekä kuvat ja valokuvat ovat selvästi kiinnostavimmat aineistotyyppit kaikissa käyttäjäryhmissä. Lisäksi äänitteet nousivat esille opettajien (67 %) sekä toimittajien (50 %) keskuudessa. Sukututkijoiden keskuudessa kiinnostavia aineistotyyppijä olivat lisäksi kartat (60 %), paikat ja kulttuuriympäristöaineistot (60 %) sekä kirkonkirjat (64 %). Viranomaisten keskuudessa kiinnostavia aineistotyyppijä olivat paikat ja kulttuuriympäristöaineistot (67 %) sekä henkilöarkistot (67 %). Perheen vanhempina

lapsille ajanvietettä etsiviä kiinnostivat kartat (50 %), taideteokset (50 %) sekä paikat ja kulttuuriympäristöaineistot (50 %).

Muu	-	8 %	8 %	17 %	-	20 %	4 %	13 %	17 %	-	-	-	-	4 %	18 %
Oppimateriaalit	50 %	23 %	21 %	33 %	-	-	8 %	8 %	-	-	8 %	9 %	17 %	6 %	-
Muu arkistoaineisto	-	31 %	10 %	17 %	-	27 %	12 %	10 %	8 %	33 %	23 %	27 %	-	15 %	27 %
Henkilöarkistot	-	27 %	21 %	-	-	40 %	48 %	25 %	17 %	67 %	31 %	36 %	17 %	21 %	18 %
Kirkon-kirjat	-	23 %	33 %	-	-	20 %	64 %	33 %	8 %	33 %	23 %	-	33 %	24 %	18 %
Viranomais-arkistot	-	31 %	15 %	17 %	-	20 %	36 %	17 %	8 %	33 %	23 %	18 %	17 %	17 %	9 %
Paikat / kulttuuriympäristöaineistot	-	35 %	33 %	33 %	-	20 %	60 %	35 %	25 %	67 %	54 %	9 %	50 %	37 %	36 %
Esineet	-	27 %	21 %	0 %	-	-	12 %	10 %	-	-	8 %	18 %	17 %	12 %	9 %
Taide-teokset	-	42 %	40 %	33 %	-	13 %	28 %	21 %	17 %	33 %	23 %	27 %	50 %	22 %	36 %
Kartat	-	19 %	38 %	33 %	-	13 %	60 %	46 %	17 %	33 %	38 %	-	50 %	31 %	36 %
Kuvat / valokuvat	50 %	69 %	67 %	33 %	-	60 %	76 %	75 %	83 %	100 %	69 %	64 %	33 %	61 %	55 %
Opinnäytteet	-	35 %	13 %	33 %	-	47 %	24 %	13 %	17 %	33 %	15 %	9 %	17 %	6 %	-
Nuotit	-	12 %	6 %	17 %	-	13 %	-	4 %	8 %	33 %	15 %	9 %	17 %	7 %	-
Äänitteet	-	31 %	35 %	67 %	-	33 %	32 %	19 %	50 %	-	31 %	27 %	33 %	39 %	9 %
Videot	50 %	50 %	50 %	67 %	-	53 %	44 %	48 %	67 %	67 %	46 %	45 %	50 %	61 %	55 %
Lehdet ja artikkelit	-	77 %	60 %	50 %	-	60 %	68 %	42 %	42 %	100 %	69 %	73 %	67 %	43 %	36 %
Kirjat	100 %	81 %	77 %	67 %	-	73 %	72 %	58 %	50 %	67 %	77 %	55 %	100 %	57 %	55 %
	Koululaian (peruskoulu, lukio, ammattikoulu), n=2	Opiskelija (opisto, AMK, YAMK, korkeakoulu tai yliopisto), n=26	Itseopiskelija, n=48	Opettaja perus- tai keskiasteella, n=6	Korkeakouluopettaja, n=0	Tutkija, n=15	Sukututkija, n=25	Harrastaja, n=48	Toimittaja, kuvatoimittaja, n=12	Viranomainen, n=3	Kirjasto-, arkisto- tai museoalan työntekijä, n=13	Muu työssäkävä, n=11	Perheen vanhempana lapsille ajanvietettä etsivä, n=6	Itselle ajanvietettä etsivä, n=100	Muu, n=11

Taulukko 15: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin arkistojen näkymissä

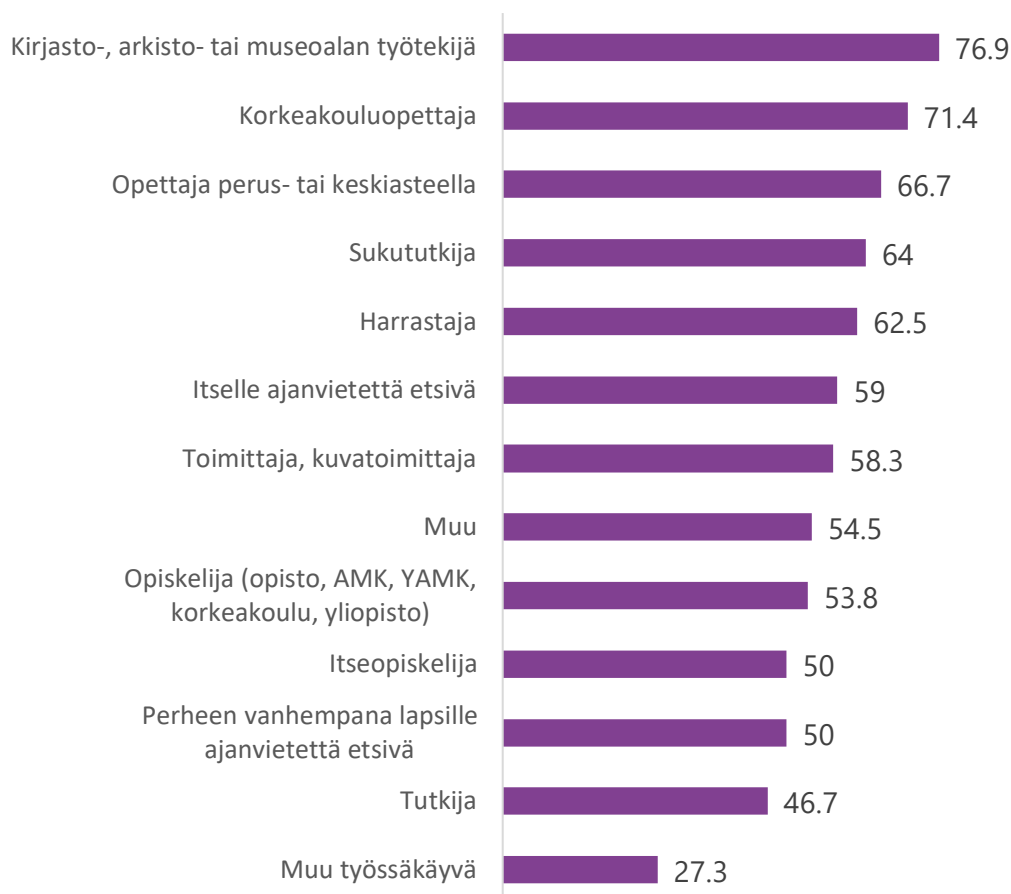
Mielipide arkistojen näkymistä positiivinen

Vastaajat ovat tyytyväisiä arkistojen näkymiin, yleisarvosanaksi näkymät saivat 8,1. Tyytyväisyys palveluun on laskenut hieman vuoteen 2019 verrattuna, jolloin palvelu sai yleisarvosanaksi 8,2.

Kysyttäessä suosittelisivatko vastaajat Finnaa oli NPS 54 ja keskiarvo 8,6. Lukemat ovat hyviä, vaikka olivatkin laskussa vuodesta 2019, jolloin NPS oli 65 ja keskiarvo 8,9.

Laskua näissä lukemissa voi selittää vastaajamäärän muutos. Vuonna 2019 vastaajia oli 40, nyt 185. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2019 yksittäisten vastaajien mielipiteet korostuivat hieman enemmän kuin tämän vuoden kyselyssä. Syitä mielipiteiden laskuun on kuitenkin hyvä tarkastella tarkemmin avovastausten puolelta.

Kuvaaja 72 erittelee tyytyväisyyttä arkistonäkymistä vastaajaryhmittäin. Kirjasto-, arkisto- ja museoalantyöntekijät olivat tyytyväisimpiä (NPS 76,9). Seuraavaksi tyytyväisimpiä olivat korkeakouluopettajat (NPS 71,4), opettajat (NPS 66,7), sukututkijat (NPS 64) ja harrastajat (NPS 62,5). Vähiten tyytyväisiä arkistonäkymiin olivat muut työssäkäyvät (NPS 27,3). Vastaajaryhmittäisestä erottelun ulkopuolelle jäivät koululaiset ja viranomaiset, koska näissä vastaajaryhmissä oli niin vähän vastaajia arkistonäkymissä (alle 5 vastaajaa).

Kuvaaja 72: NPS arkistonäkymistä vastaajaryhmittäin

Vastaajista 30 %, n=55, kertoi käyttävänsä hakupalveluita puhelimella. Heidän keskuudessaan NPS oli 58, ja keskiarvo 8,7. Yleisarvosanaksi hakupalvelu sai keskiarvolta 8,1. Tietokoneella käyttäviä vastaajia oli 71 %, n=132. Vastaavat arvot heidät keskuudessaan olivat NPS 51, keskiarvolla 8,6. Hakupalvelun yleisarvosanan keskiarvo oli 8,1.

Hakupalveluja pidetään erityisesti hyödyllisenä, lisäksi niiden käyttö säästää aikaa ja käyttö on miellyttävää. (Ks. Kuvaaja 73)

Kuvaaja 73: Kokemuksia hakupalveluista arkistonäkymissä

Hyviin arvosanoihin vaikuttaa varmasti aineiston ja tiedon hyvä löydettävyyys. 82 % vastaajista kertoi löytävänsä etsimänsä. Lopuista 12 % ei yleensä etsi mitään tiettyä tietoa tai aineisto, eli 6 % ei löydä yleensä etsimäänsä. Tarkemmin arvosanojen ja käyttökokemuksen kehitystä on käsitelty tämä raportin alkupuolella, jossa käsiteltiin käyttäjäkyselyn vastauksia kokonaisuutena (ks. sivu 11).

LISTA KUVAAJISTA

Kuvaaja 1: Hakupalveluiden käyttö kaikissa näkymissä	5
Kuvaaja 2: Käyttölaite kaikissa näkymissä	6
Kuvaaja 3: Käyttölaite sektoreittain	6
Kuvaaja 4: Käyttäjäkyselyn vastaajaryhmät.....	7
Kuvaaja 5: Vastaajaryhmät sektoreittain	8
Kuvaaja 6: Käyttäjäkyselyn käyttötarkoitukset	9
Kuvaaja 7: Käyttötarkoitukset sektoreittain	9
Kuvaaja 8: Tietolähteet, josta vastaajat etsivät tietoa	11
Kuvaaja 9: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksi 2021 sektoreittain	12
Kuvaaja 10: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksin aikajana	13
Kuvaaja 11: Kokemuksia hakupalveluista	15
Kuvaaja 12: Finna.fi:n käyttö	16
Kuvaaja 13: Käyttölaite Finna.fi:ssä	17
Kuvaaja 14: Vastaajaryhmät Finna.fi:ssä	17
Kuvaaja 15: Vastaajat tieteenaloittain Finna.fi:ssä	18
Kuvaaja 16: Mobiilikäyttäjien vastaajaryhmät Finna.fi:ssä.....	19
Kuvaaja 17: Käyttötarkoitukset Finna.fi:ssä	19
Kuvaaja 18: Kiinnostavimmat aineistotyypit Finna.fi:ssä.....	20
Kuvaaja 19: NPS Finna.fi:stä vastaajaryhmittäin	23
Kuvaaja 20: Kokemuksia Finna.fi:stä.....	24
Kuvaaja 21: Finna.fi:n tunnettavuus sektoreittain	25
Kuvaaja 22: Finnan sosiaalisen median kanavien tunnettavuus	26
Kuvaaja 23: Finnan sosiaalisen median kanavien tunnettavuus sektoreittain.....	26
Kuvaaja 24: Hakukoneiden käyttö yleisissä kirjastoissa	28
Kuvaaja 25: Käyttölaitteen yleisissä kirjastoissa.....	28
Kuvaaja 26: Vastaajaryhmät yleisissä kirjastoissa.....	29
Kuvaaja 27: Vastaajien tieteenalat yleisissä kirjastoissa.....	30
Kuvaaja 28: Mobiilikäyttäjien vastaajaryhmät yleisissä kirjastoissa	31
Kuvaaja 29: Hakukoneiden käyttötarkoitukset yleisissä kirjastoissa	31
Kuvaaja 30: Mobiilikäyttäjien yleisimmät käyttötarkoitukset yleisissä kirjastoissa.....	32
Kuvaaja 31: Kiinnostavimmat aineistotyypit yleisissä kirjastoissa	33
Kuvaaja 32: NPS yleisten kirjastojen näkymissä vastaajaryhmittäin.....	35
Kuvaaja 33: Kokemuksia hakupalveluista yleisissä kirjastoissa	36
Kuvaaja 34: Hakupalveluiden käyttö korkeakoulukirjastoissa	38
Kuvaaja 35: Käyttölaitteet korkeakoulukirjastojen näkymissä	39
Kuvaaja 36: Vastaajaryhmä korkeakoulukirjastojen näkymissä.....	39
Kuvaaja 37: Vastaajien tieteenalat korkeakoulukirjastojen näkymissä	40
Kuvaaja 38: Vastaajaryhmät mobiilikäyttäjien osalta korkeakoulukirjastojen näkymissä	41
Kuvaaja 39: Käyttötarkoitukset korkeakoulukirjastojen näkymissä	41

Kuvaaja 40: Käyttötarkoituksen mobiilikäyttäjien osalta korkeakoulukirjastojen näkymissä	42
Kuvaaja 41: Kiinnostavimmat aineistotyypit korkeakoulukirjastojen näkymissä	43
Kuvaaja 42: NPS korkeakoulukirjastojen näkyisiin vastaajaryhmittäin	45
Kuvaaja 43: Kokemuksia hakukoneista korkeakoulukirjastojen näkymissä	46
Kuvaaja 44: Museonäkymien käyttö	48
Kuvaaja 45: Käyttölaitteet museonäkymissä	48
Kuvaaja 46: Vastaajaryhmät museonäkymissä	49
Kuvaaja 47: Vastaajat tieteenaloittain museonäkymissä	50
Kuvaaja 48: Mobiilikäyttäjät vastaajaryhmittäin museonäkymissä	51
Kuvaaja 49: Käyttötarkoitukset museonäkymissä	51
Kuvaaja 50: Mobiilikäyttäjien käyttötarkoitukset museonäkymissä	52
Kuvaaja 51: Kiinnostavimmat aineistotyypit museonäkymissä	53
Kuvaaja 52: NPS museoiden näkymissä vastaajaryhmittäin	56
Kuvaaja 53: Kokemuksia hakupalveluista museonäkymissä	57
Kuvaaja 54: Erikoiskirjastojen näkymien käyttö	58
Kuvaaja 55: Vastaajien käyttölaitteet erikoiskirjastojen näkymissä	59
Kuvaaja 56: Vastaajaryhmät erikoiskirjastojen näkymissä	59
Kuvaaja 57: Vastaajien tieteenalat erikoiskirjastojen näkymissä	60
Kuvaaja 58: Vastaajaryhmät mobiilikäyttäjien osalta erikoiskirjastojen näkymissä	61
Kuvaaja 59: Käyttötarkoitukset erikoiskirjastojen näkymissä	61
Kuvaaja 60: Mobiilikäyttäjien käyttötarkoitukset erikoiskirjastojen näkymissä	62
Kuvaaja 61: Kiinnostavimmat aineistotyypit erikoiskirjastojen näkymissä	63
Kuvaaja 62: NPS erikoiskirjastojen näkymissä vastaajaryhmittäin	65
Kuvaaja 63: Kokemukset hakukoneista erikoiskirjastojen näkymissä	66
Kuvaaja 64: Arkistonäkymien käyttö	67
Kuvaaja 65: Käyttölaitteet arkistonäkymissä	68
Kuvaaja 66: Vastaajaryhmät arkistonäkymissä	68
Kuvaaja 67: Vastaajien tieteenalat arkistonäkymissä	69
Kuvaaja 68: Arkistonäkymien mobiilikäyttäjien vastaajaryhmät	70
Kuvaaja 69: Käyttötarkoitukset arkistonäkymissä	70
Kuvaaja 70: Mobiilikäyttäjien käyttötarkoitukset arkistonäkymissä	71
Kuvaaja 71: Kiinnostavimmat aineistotyypit arkistonäkymissä	72
Kuvaaja 72: NPS arkistonäkymistä vastaajaryhmittäin	76
Kuvaaja 73: Kokemuksia hakupalveluista arkistonäkymissä	77

LISTA TAULUKOISTA

Taulukko 1: Käyttäjäkyselyn näkymät ja vastaajamäärät.....	3
Taulukko 2: Vastaajamäärien muutos 2019–2021	4
Taulukko 3: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksi 2021 sektoreittain.....	13
Taulukko 4: Finna-hakupalveluiden käyttäjäkokemusindeksi vuosina 2016-2021.....	14
Taulukko 5: Kiinnostavimmat aineistotyypit Finna.fi:ssä käyttäjäryhmittäin	22
Taulukko 6: Käyttäjäkyselyn yleisten kirjastojen näkymät ja vastaajamäärät	27
Taulukko 7: Kiinnostavat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin yleisissä kirjastoissa	34
Taulukko 8: Käyttäjäkyselyn korkeakoulukirjastojen näkymät ja vastaajamäärät.....	37
Taulukko 9: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin korkeakoulukirjastoissa	44
Taulukko 10: Käyttäjäkyselyn museonäkymät ja vastaajamäärät	47
Taulukko 11: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin museoiden näkymissä	55
Taulukko 12: Käyttäjäkyselyn erikoiskirjastojen näkymät ja vastaajamäärät	58
Taulukko 13: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin erikoiskirjastojen näkymissä	64
Taulukko 14: Käyttäjäkyselyn arkistonäkymät ja vastaajamäärät	67
Taulukko 15: Kiinnostavimmat aineistotyypit käyttäjäryhmittäin arkistojen näkymissä	74